

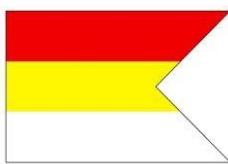
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Tento dokument je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2021 – 2027

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2021 - 2027
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Vranov nad Topľou, mesto Hanušovce nad Topľou – ŠÚJ 544213
Územný plán mesta schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	00.00.2000 (uznesenie č. 000/2023 z 00. zasadnutia MsZ v Hanušovciach nad Topľou)
Dátum platnosti:	2025 - 2030
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	Dňa 00.00.2000 zverejnený na web stránke mesta Hanušovce nad Topľou

Identifikačné údaje - Spracovateľ	
Mesto	Hanušovce nad Topľou
Zadáateľ tvorby stratégie	Mesto Hanušovce nad Topľou, okres Vranov nad Topľou, Prešovský samosprávny kraj
Plánovacie obdobie	2021-2027
Schválený zastupiteľstvom	
Gestor spracovania PHSR	PhDr. Slavomír Karabinoš, prednosta MsÚ Mestský úrad Hanušovce nad Topľou +421 902 970 870 prednosta@hanusovce.sk
Koordinátor tvorby stratégie PHSR	Ing. Tomáš Socha manažér regionálneho rozvoja Mestský úrad Hanušovce nad Topľou +421 910 970 889 tomas.socha@hanusovce.sk
Členovia tímu pre koordináciu tvorby a implementáciu	Silvia Mikitová, referent referátu dotácií a eurofondov Ing. Mária Jenčíková, vedúca oddelenia finančného a správy majetku mesta Anna Zošáková, referent miestneho hospodárstva Andrej Čurlík, vedúci oddelenia správy a údržby majetku mesta PhDr. Ján Dunda, vedúci oddelenia sociálnych služieb Miroslava Galiková, referent životného prostredia PaedDr. Ľubica Vargová, vedúca spoločného školského úradu Ing. Katarína Dvorská, vedúca spoločného stavebného úradu Bc. Ľubica Tomková, riaditeľka mestského kultúrneho strediska

Hanušovce nad Topľou	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Región:	Šariš
Poloha:	49°01'35"S 21°30'01"V
Nadmorská výška:	207 m n. m.
Rozloha:	14,37 km ² (1 437 ha)
Počet obyvateľov:	3 768 (31. 12. 2017) 3 752 (31. 12. 2022)
Hustota obyvateľstva:	262,8 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	094 31
ŠÚJ	544213
EČV	VT
Tel. predvoľba	+421-57
Oficiálne adresy	
Adresa:	Mestský úrad, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou
Web:	http://www.hanusovce.sk
E-mail:	sekretariat@hanusovce.sk
Telefón:	057 / 488 38 90

OBSAH

1	ÚVOD	5
1.	ANALYTICKÁ ČASŤ	11
1.1.	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA	11
1.2.	HISTÓRIA MESTA	11
1.3.	PRÍRODNÉ POMERY	12
1.4.	RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO	16
1.5.	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	17
1.6.	DOPRAVA	22
1.7.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	23
1.8.	OBYVATEĽSTVO	30
1.9.	BÝVANIE	37
1.10.	PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	41
1.11.	ŠKOLSTVO A VZDELANIE	45
1.12.	SOCIÁLNA SFÉRA	48
1.13.	ZDRAVOTNÍCTVO	51
1.14.	ŠPORT	52
1.15.	KULTÚRA	54
1.16.	UBYTOVACIE ZARIADENIA	58
1.17.	STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	59
1.18.	CESTOVNÝ RUCH	59
1.19.	REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2018 – 2022	59
1.20.	SAMOSPRÁVA	59
1.21.	IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	60
1.22.	EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	62
2.	SWOT ANALÝZY	79
2.1.	1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	80
2.2.	2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	81
2.3.	3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	82
2.4.	4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	83
2.5.	5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	84
2.6.	6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	85
2.7.	7. ŠKOLSTVO A ŠPORT	86
2.8.	8. KULTÚRA	87
2.9.	9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	88
2.10.	10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	89
2.11.	11. INFORMATIZÁCIA MESTA	90
3.	STRATEGICKÁ ČASŤ	91
3.1.	VÍZIA A POSLANIE MESTA HANUŠOVCE NAD TOPLŤOU	91

3.2. FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE.....	94
4. P R O G R A M O V Á Č A S Ť	101
4.1. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	101
4.2. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	102
4.3. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	103
4.4. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	105
4.5. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	106
4.6. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	107
4.7. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	108
4.8. PROGRAM 8. KULTÚRA	110
4.9. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	111
4.10. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	111
4.11. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	112
5. R E A L I Z A Č N Á Č A S Ť	113
5.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	113
5.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	114
5.3. KOMUNIKAČNÝ PLÁN	116
5.4. AKČNÝ PLÁN	117
5.5. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	117
5.6. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	119
5.7. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	122
5.8. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	124
5.9. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	126
5.10. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	128
5.11. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	131
5.12. PROGRAM 8. KULTÚRA	133
5.13. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	134
5.14. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	135
5.15. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	136
6. F I N A N Č N Á Č A S Ť	138
6.1. FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	138
ZÁVER.....	141
POUŽITÁ LITERATÚRA	142

Ú V O D

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou do roku 2027 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom k napĺňaniu vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Jedná sa o program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia je potrebné priebežne aktualizovať a dopĺňať.

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2021 – 2027
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia mesta, zamestnancov MÚ, poslancov MZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v meste, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom prieskumu u poslancov MsZ
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2021-2023 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z európskych fondov a rozpočtu mesta

ZDROJ: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

ZDROJ: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života mesta. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované

zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

ZDROJ: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady:

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni:

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta,
- **Územný plán mesta a jeho zmeny a doplnky**

Na regionálnej úrovni:

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030** - je kľúčovým dokumentom rozvoja kraja, ktorý slúži ako nástroj pre čerpanie verejných prostriedkov a eurofondov na najbližších 10 rokov. Pomocou špecifických a strategických cieľov, ktoré boli identifikované v rámci prípravy dokumentu, zároveň nastavuje priority rozvoja územia kraja. Dokument sa skladá z analytickej časti, strategicko-programovej časti a realizačno-finančnej časti.
- **Plán udržateľnej mobility Prešovského samosprávneho kraja** - je strategický dokument v oblasti dopravy, určený na uspokojovanie potrieb mobility osôb a firiem v mestách, regiónoch a území v rámci samosprávneho kraja a jeho okolia.

Jeho účelom je zlepšenie kvality života občanov Prešovského samosprávneho kraja, ktorý zohľadňuje zásady integrácie a participácie.

- **Kostrová sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji** - Dokument predstavuje významný nástroj pre ďalšie plánovanie a zároveň aj efektívnu a zmysluplnú realizáciu cyklistickej infraštruktúry na celom území kraja.
- **Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Vranov nad Topľou** - je manažérskym dokumentom, ktorý formuluje stratégiu rozvoja cestovného ruchu vo vymedzenom území.
- **Komunitný plán sociálnych služieb mesta Hanušovce nad Topľou 2023 - 2027**
- **Územný plán vyššieho územného celku Prešovský kraj v znení ďalších zmien a doplnkov**
- **Stratégia výchovy a vzdelávania v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2017 – 2022** - cieľom je skvalitňovať podmienky pre vzdelávanie, zlepšovať podmienky pre rozvoj školstva a podporovať trvalo udržateľný rozvoj školstva.
- **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2020 – 2025** - Cieľom je vytvoriť efektívny, transparentný, dostupný a kvalitný nástroj na plánovanie, riadenie a poskytovanie sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji, ktorý bude zohľadňovať potreby obyvateľov a možnosti vyššieho územného celku.
- Ďalšie sektorové koncepčné dokumenty SR a VÚC Prešov

Národnej úrovni:

- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011** – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- **Slovensko 2030** - dlhodobá vízia a stratégia udržateľného rozvoja Slovenska do roku 2030
- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie. Jedná sa o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
- **Návrh národných priorít implementácie Agendy 2030**
- **Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na progr. obdobie 2021 –2027**
- **Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030** - strategický dokument dlhodobého charakteru a jeho hlavným cieľom je určiť strategické smerovanie hospodárskej politiky Slovenska do roku 2030. Stratégia hospodárskej politiky má zabezpečiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast hospodárstva, založený na podpore znalostí, inovácií a konkurencieschopného hospodárstva.
- **Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky** - stanovuje ucelený balík reforiem a investícií, ktoré sa realizujú do roku 2026 a ktoré sú podporené z mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Plán tvoria investície a reformy, ktoré riešia výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaní Európskej komisie pre Slovensko
- **Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 - Fáza II** - je strategickým dokumentom dlhodobého charakteru, ktorý si kladie za cieľ nastaviť efektívny smer rozvoja dopravného sektora a určuje spôsob realizácie jeho rozvojovej vízie. Identifikuje kľúčové úzke miesta na dopravnej infraštruktúre a v oblasti verejnej osobnej a nemotorovej dopravy, ako aj v oblasti prevádzky, údržby a organizácie dopravy. Na základe problémov a potenciálnych faktorov rozvoja identifikovaných v analytickej časti bola vo väzbe na európske strategické a rozvojové dokumenty definovaná cieľová rozvojová vízia s horizontom roku 2030, strategické globálne ciele, horizontálne a modálne špecifické ciele a opatrenia.
- **Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike** - Základným smerovaním, víziou cyklostratégie je uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhmi dopravy, ako aj zlepšenie vnímania cyklistov ako plnohodnotných účastníkov cestnej premávky.
- **Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030** - Tento rámcový strategický dokument je záväzkom vlády Slovenskej republiky (SR), ktorý na úrovni priorít definuje smerovanie verejných politík za účelom dosiahnutia viditeľnej zmeny v oblasti rovnosti a začleňovania Rómov. Pravidelné európske aj vnútroštátne hodnotenia naďalej konštatujú, že štyri prioritné oblasti – zamestnanosť, vzdelávanie, zdravie a bývanie, sú pre naplnenie cieľov naďalej kľúčové. Osobitný dôraz sa kladie na nediskrimináciu a zintenzívnenie intervencií v boji s protirómskym rasizmom.
- **Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030** - Cieľom je zvýšenie adaptability a flexibility občanov SR na nové podmienky na trhu práce, ktorým je v rámci individuálnej vzdelávacej cesty jednotlivca v 21. storočí aj výzva uplatnenia sa na trhu práce v sektoroch, ktoré majú

rozvojový potenciál, s dôrazom na Priemyselnú revolúciu 4.0, digitalizáciu a automatizáciu, ktorej musí celá krajina čeliť.

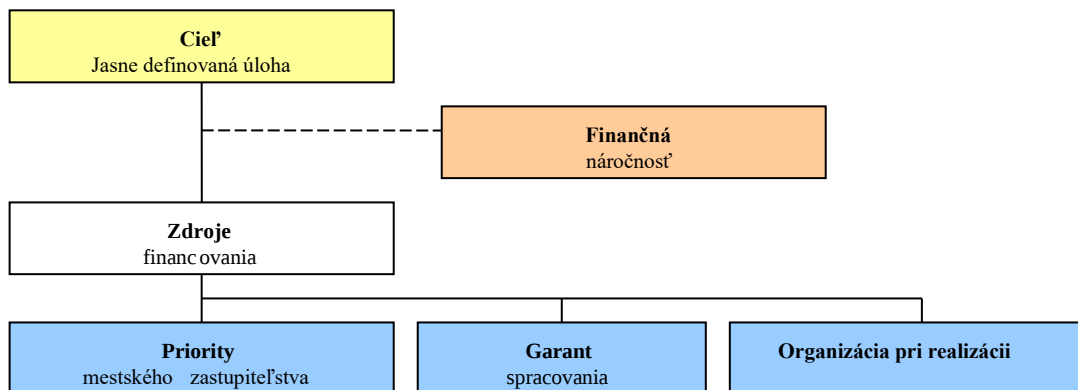
Nadnárodnej úrovni:

- **Agenda OSN pre udržateľný rozvoj 2030 (Agenda 2030)** je súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mesta Hanušovce nad Topľou. Návrh spôsobu implementácie je nevyhnutné dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

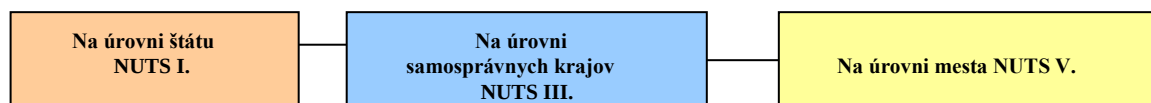
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mesto okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

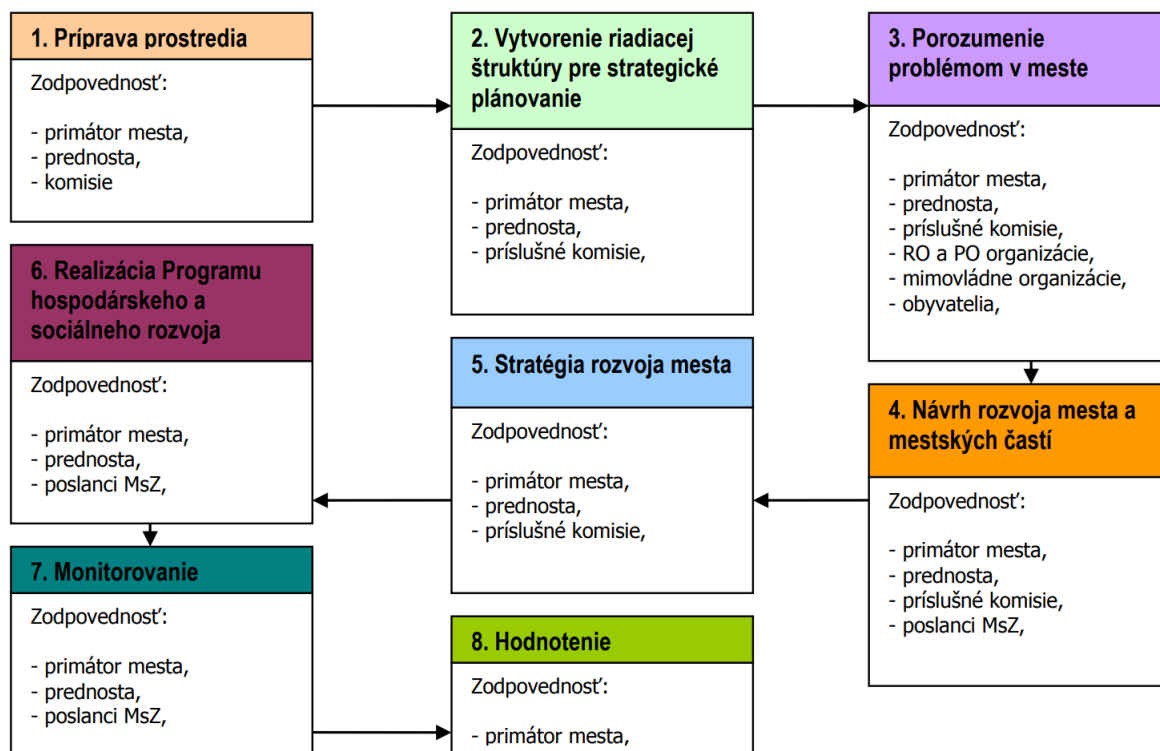
V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v meste Hnúšťa nad Topľou. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť.
2	Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
3	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
4	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok mesta.
5	Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj mesta v jednotlivých oblastiach.
6	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR.
	Spracovanie konečnej verzie PHRSR.
	Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti.
	Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
	Uskutočňovanie plánu.
	Ročné vyhodnocovanie plánu.
	Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR.
	Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov.
	Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

ZDROJ: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hanušovce nad Topľou

2021 – 2027

1.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA

Z hľadiska administratívneho členenia je mesto súčasťou okresu Vranov nad Topľou a zároveň súčasťou Vyššieho územného celku Prešov.

Základná charakteristika mesta Hanušovce nad Topľou (k 31.12.2021)

Kód mesta	544213
Názov okresu	Vranov nad Topľou
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	mesto
PSČ	094 31
Telefónne smerové číslo	+421-57
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1332
Nadmorská výška obce - mesta v m	207
Celková výmera územia mesta [km ²]	14,37
Hustota obyvateľstva na km ²	262,8
ZDROJ: ŠÚ SR	

Mesto je vystavané pomerne novou zástavbou, ktorej gro tvorí tzv. výstavba v štýle socialistického realizmu v kombinácii s typickou zástavbou rodinných domov charakteristickou v medzivojnových rokoch. Niektoré novovystavané ulice sú vystavané kvázimoderným štýlom. Najvýznamnejšou stavbou mesta je ranogotický Kostol Nanebovzatia Panny Márie, postavený johanitmi v druhej polovici 13. storočia. V jeho interiéri sa zachovala na našom území výnimočná kamenná figurálna výzdoba ešte románskeho štýlu. Zaujímavými stavbami sú aj dva kaštiele, renesančno-barokový z prvej polovice 18. storočia, ktorý patril rodine Dežofiovcov (tzv. Veľký kaštieľ) a renesančný z druhej polovice 16. storočia, patriaci pôvodne rodu Šóšovcov (tzv. Malý kaštieľ). Renesančno-barokový kaštieľ je v súčasnosti sídlom Krajského múzea s cennou národopisnou a prírodovedeckou expozíciou so zameraním na územie okresu Vranov nad Topľou. Unikátne technické pamiatky. Sieť železničných viaduktov. Železničný most s najväčším oblúkom v strednej Európe, sa klenie priamo nad mestom. Dosahuje výšku 40 metrov a dĺžku vyše 400 metrov. V katastrálnom území mesta ležia ešte ďalšie dva, jeden nad údolím „Hrabovec“ a druhý ihneď za železničnou stanicou v údolí „Hlibovec“

ZDROJ: www.slovakiatourism.sk, 2015

Časti mesta

Stred mesta je nazývaný "varoš", ulica pod viaduktom Širiava, Mierová, ulica SNP a tesne popri viadukte ulica Záhradná.

Ulice

Komenského, Budovateľská, Počekanec, Mierová, Sadová, Kukorelliho, Zámocká, Kláštorňa, Záhradná, Širiava, Bukovské, SNP, Tehelná, Garbiarska, Slovenská, Pod Šibenou, Jarmočná, Štúrova, Prešovská

1.2 HISTÓRIA MESTA

Mesto Hanušovce nad Topľou je druhým mestom Vranovského okresu. Historicky podľa administratívno-správneho členenia patrili Hanušovce vždy k Šarišu, ktorý sa do ranofeudálneho uhorského štátu včlenil v 2. polovici 11. storočia. Najstaršou listinou o majetkoprávných záležitostiach z oblasti Šariša je donačná listina Ondreja II. z roku 1212. V 13. storočí patrila značná časť majetkov v južnom Šariši Abovcem. Týkalo sa to aj územia, na ktorom vznikli Hanušovce. Prvým šoltýsom Hanušovciac sa stal Hanus, richtárom bol ešte aj v roku 1333. Od mena sa spravidla odvodzuje názov mesta. Názov Hanušovce môže byť odvodený aj od pomenovania rehoľného rádu johanitov (r. 1332 – villa Hanusfalva, 1355 – villa Johanis). Koncom 16. storočia sa Hanušovce radili k stredne veľkým mestechkám. Získali právo na konanie troch výročných jarmokov (na Svätého Ducha, sv. Kozmu a Damiána a na Všetkých svätých). Od roku 1635 pribudli ďalšie tri jarmoky, na Troch kráľov, sv. Tibercia

mučeníka a sv. Ladislava kráľa. V stredoveku sa obyvatelia zaoberali najmä roľníctvom, neskôr aj remeslami, ako napríklad kováčstvo a obuvníctvo. Čo sa vzdelanosti týka, je významná informácia o hanušovskom humanistickom gymnáziu z rokov 1630 - 1717. 17. a 18. storočie boli poznamenané protihabsburskými povstaniami v boji o uhorský trón. V roku 1831 zasiahla obec Hanušovce cholerová epidémia, tá bola jedným zo sprievodných znakov a príčin roľníckeho povstania. V 2. polovici 19. storočia nadobudli Hanušovce významnejšie postavenie z pohľadu štátnej správy, stali sa jedným zo sídiel obvodu Topľanského slúžnovského úradu. Začiatkom 20. storočia boli Hanušovce malým šarišským mestečkom, v ktorom žilo asi 1200 obyvateľov. V obci sídlil poštový úrad, cirkevné školy (rímskokatolícka, evanjelická, židovská), stáli tu dva kostoly, dve fary a židovská synagóga. Prevládala tu tradícia trhov. Cez rieku Topľu bol v 1. tretine 19. storočia postavený drevený, grodzinský most, mohutné majstrovské dielo v dĺžke asi 90 metrov. Most bol zničený koncom 2. svetovej vojny. V obci Hanušovce bola v roku 1934 slávnostne otvorená Sokolovňa a v roku 1935 vybudovaná meštianska škola, malo to dobrý vplyv na rozvoj kultúry. Železničná trať znamenala pre obyvateľstvo výhodnú pracovnú príležitosť, pre iných nútené práce. V okolí sa nachádzali tri pracovné tábory. Počas druhej svetovej vojny, boli do koncentračných táborov odvečení mnohí príslušníci židovskej komunity. Vyvrcholil protifašistický odboj a činnosť partizánov v lete 1944, pred vypuknutím Slovenského národného povstania. Poškodený bol železničný viadukt a zničené drevené cestné mosty, v meste požiarom bolo poškodených niekoľko domov. K oslobodeniu Hanušoviec došlo 19. januára 1945, keď k Hanušovciam prenikli jednotky 107. streleckého zboru gen. Por. D.V.Gordejeva

ZDROJ: <http://www.hanushovce.sk/mesto/historia-mesta/>, 2015

Vymedzenie územia

Mesto Hanušovce nad Topľou administratívne patrí do Prešovského kraja s väzbami na mesto Vranov nad Topľou (od roku 1968 boli Hanušovce nad Topľou súčasťou okresu Vranov). Štatút mesta bol Hanušovciam priznaný uznesením rady ONV vo Vranove č. 50 (1968 zo dňa 6. mája 1968 a uznesením KNV pod č. 52) 1969 zo 16.4.1969. Mesto Hanušovce nad Topľou leží na severnom úpätí Slanských vrchov v doline Hanušovského a Medziarskeho potoka (Megeška), ktorý sa vlieva do rieky Topľa pri severovýchodnom okraji sídla. Rozkladá sa na mierne modelovanom teréne Beskydského predhoria, v jeho časti nazývanej Hanušovská pahorkatina, v nadmorskej výške 207 metrov nad morom. Katastrálne územie má rozlohu 14,3 km². Chotár obce je zväčša odlesnený. Nad mestom sa vypínajú hradby Slanských vrchov s dominantnými vrchmi Oblík (932 m) a Šimonka (1 092 m). Sídlo vzniklo pri historicky dôležitom cestnom ťahu. Dnes ním prechádza štátna cesta I. triedy č. 18, na ktorú sa na území sídla napája štátna cesta II. triedy č. 556 smerom do Gíraltoviec a štátna cesta III. triedy č. 018 212 smerom do Petrovíc. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka, ktoré sú bez železničného napojenia. Vzhľadom k polohe Hanušoviec nad Topľou tu bol v minulosti sústredený komplex skladov nadmiestného významu. Hanušovcami nad Topľou prechádza železničná trať Prešov – Strážske, č. traťového oddielu 443, ktorá zabezpečuje nákladnú i osobnú dopravu. Hanušovce n/T a ich blízke okolie patrili k Šarišu, kým ostatná časť Vranovského okresu bola v minulosti súčasťou Zemplínskej župy. Hanušovce nad Topľou sú prirodzeným centrom 13 spádových obcí: juhozápadne – Petrovce, západne – Pavlovce, Medzianky, Radvanovce, severne – Ďurďoš, Vlača, Babie, severovýchodne až východne – Prosačov, Remeniny, Matiaška, Ruská Voľa, Vavrínek, Detrik. Z východnej až juhovýchodnej strany s hanušovským chotárom susedia obce Bystré a Hermanovce nad Topľou.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

1.3 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podľa geomorfologického členenia SR je územie okresu Vranov – Hanušovce súčasťou alpskohimalájskej sústavy, podsústavy Karpaty s provinciami Západné Karpaty a Východné Karpaty a podsústavy Panónska panva s provinciou Východopanónska panva. Východoslovenská nížina predstavuje intenzívne poklesávajúcu panvu vyplnenú neogénnymi a z časti i kvartérnymi sedimentmi. Sedimenty redeponované z okolitých pohorí tvoria íly, piesky, štrky, čiastočne tufy a tufity. Poklesy vo VSN majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete, kde v oblasti maximálnych poklesov sa stretávajú rieky drenujúce časti Karpát. Na okrajoch VSN prevládajú ilimerizované pôdy. Sprašové tabule sú charakteristické degradovanými černoziemami. V nížinných polohách prevládajú nívne pôdy glejové no zastúpené sú aj pôdy lužné. Slanské vrchy sú tvorené piatimi samostatnými masívmi, z ktorých na území regiónu sú Šimonka, Makovica a Mošník. Sú budované vulkanickými horninami, prevažne andezitmi. Vulkanický komplex Slanských vrchov spočíva z veľkej časti na mäkkých horninách sedimentárneho a vulkanosedimentárneho súvrstvia. Styk týchto dvoch horninových komplexov bol výzdvihom v

neotektonickej etape obnažený čím vznikla priaznivá situácia pre vznik zosuvného blokového typu. Tie lemujú takmer celé úpätie Slanských vrchov. Blokové zosuvy rozrušujúce svahy vulkanických plášťov sú založené na vrstvách tufov. Na zlomové poruchy respektíve ich intenzívneho zvetrávania sa viaže pomerne hustá sieť dolín. V miestach ich prechodu cez odolné andezity lávových prúdov vytvorili tiesňavy a kaňony. Vo vlastnom pohorí vystupuje celý rad skalných stien a múrov s početnými sutinovými poliami, osypovými kuželmi, blokoviskami a kamennými moriami na úpäť. Z pôd sú zastúpené v prevažnej miere hnedé pôdy, na plošinách tiež hnedé pôdy oglejené. Veľké množstvo skalných sutín podmienuje vznik surových pôd – rankrov. Prirodzené zdroje podzemných vôd sa viažu na výstupy vrstiev a puklín. Nízke Beskydy sú v území zastúpené troma samostatnými morfológickými jednotkami – Ondavskou vrchovinou, Beskydským predhorím a na severovýchode zasahuje malá časť Laboreckej vrchoviny. Sú tu zastúpené ílovce, pieskovce, slieňovce a slieňovce, z časti vápence. Jednotlivé flyšové formácie sú zvrásnené a tektonicky rozčlenené. Z pôd sú zastúpené rôzne varianty hnedých pôd, v nivách nívne pôdy, na vápenitých slieňoch pararendziny. Zdroje podzemných vôd sa viažu na výstupy vrstiev a puklín, respektíve na nívne sedimenty. Vrstevnato - puklinové vody dosahujú výdatnosti do 2,5 l/s, vody v alúviách aj 15 l/s.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Geologický vývoj

Na geologickej stavbe sa najväčšmi podieľajú flyšové paleogénne a kriedové súvrstvia pieskovcov ílovcov, slieňovcov a zlepecov a neogénne vulkanity zastúpené Slanskými vrchmi. Obdobie neogénu značne poznamenala vulkanická činnosť. Ich vznik sa spája s procesmi subdukcie (podsúvania) a zaoblúkovej extenzie (rozpínania) v priebehu neogénneho vývoja karpatského oblúka, ktorý v tom čase postupne kolidoval s okrajom európskej platformy. Z hľadiska priestorového rozloženia, časového vývoja, petrografického a geochemického zloženia, ako aj vzťahu k základným geodynamickým javom rozlišujú sa: 1. kyslé alkalicko-vápenaté vulkanity areálového typu, prevažne ryodacitového až ryolitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie, 2. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity areálneho typu, andezitového až dacitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie, 3. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity oblúkového typu, prevažne bazaltické andezity a pyroxenické andezity, ojedinele dacity, v úzkom vzťahu k subdukcii v predpolí karpatského oblúka, 4. bazické alkalické vulkanity, prevažne nefelinické bazanity až olivinické bazalty, spojené s obdobím celkovej termálnej subsidencie (poklesávania) panónskeho bazénu a izostatického vyrovnania v režime extenzie. Reliéf na severe a severozápade od mesta nesie typické znaky flyšových pohorí. Na miestach s odolnejšími pieskovecami vyčnievajú chrby tam, kde sú menej odolné ílovce a slieňovce sú vodou vyhlbené dlhé erózne brázdy. Daná oblasť je zaujímavá z hľadiska výskytu niektorých surovín. Výrazným prvkom v geologickej stavbe územia je bradlové pásmo. Usadzovanie v oblasti bradlového pásma prebiehalo nepretržite od strednej kriedy až do paleogénu. Spodnokriedové a staršie sedimenty sa tu zachovali len vo forme úlomkov vrchnej kriedy a bradlového paleogénu. Na skúmanom území nie sú priame dôkazy o prerušení sedimentácie medzi kriedou a paleogénom vplyvom vrásnenia a predpoklad je, že vrchnokriedová sedimentácia tu prebiehala nepretržite od paleogénu. V spodnom paleocéne došlo k značným paleogeografickým zmenám. More zaplavilo vyvrásnené a eróziou postihnuté bradlové pásmo. V spodnom paleocéne sa začali usadzovať flyšové, pomerne hrubo úlomkovité sedimenty. V spodnom a strednom eocéne pokračovala v priestore bradlového pásma sedimentácia (pieskovce, zlepence), ktorú koncom lutétu vystriedala pelitická (ílovitá) sedimentácia (pestré íly, ílovce). Sedimentácia pokračovala až do vrchného eocénu. Územie južne od bradlového paleogénu, kde neskôr začal sedimentovať vnútrokarpatský paleogén, bolo v paleogéne súšou. Morská transgresia sa tu začala už v spodnom eocéne sedimentáciou premenlivo hrubých polôh bazálnych zlepecov, brekcií a pieskovcov s prevahou karbonátov. Neskôr sa v strednom eocéne začali usadzovať prevažne ílovcovo-pieskovcové sedimenty a táto sedimentácia miestami pokračovala až do vrchného eocénu, pravdepodobne už mimo územia katastra. Nástup würmu bol v znamení intenzívnej riečnej a eolicko-deluviálnej činnosti, v riečnom dne vznikol štrk. Proluviálne procesy vytvorili menšie kužele. Na jednom z nich leží aj samotná obec. Koncom würmu sa zintenzívnila veterná činnosť, prevažná časť usadených spraší však bola v neskorších obdobiach redeponovaná. V holocéne sedimentovali hliny, íly a piesky. Pri vyústení potokov do hlavných dolín sa vytvárali najmladšie náplavové kužele. V teplejších obdobiach vznikli holocénne nívne pôdy. Najstaršie horniny bradlového pásma sú zastúpené sivými, zelenkavosivými až tmavosivými škvrnitými slieňovcami, ílovitými vápencami a piesčitými vápencami, ktoré tvoria 5-20 cm hrubé lavice. V súvrství sú tiež zriedkavé tenké vložky zelenkavých, fialovosivých, tmavosivých až čiernych prachovcov a ílovcov spodnoturónskeho veku. Spodná časť súvrstvia patrí už pravdepodobne aptu. Škvrnité slieňovce a vápence vystupujú väčšinou v osovej časti bradlového mezozoika vo forme šošovkovitých telies. Sedimenty vrchnej kriedy predstavujú hlavnú zložku bradlového mezozoika. Jeho hrúbka dosahuje 100-150 m. Pestré slieňovce a slieňovce majú tehlovo

červenú, fialovohnedú a sivozelenú farbu. Časté sú v nich vložky pestrých vápnitých prachovcov a pieskovcov. Celý horninový komplex je tektonický porušený, s častými šmykovými plochami a popretkávaný sieťou kalcitových žíl.

Geologické pomery

Geologickú stavbu okolia mesta determinuje sopečné pohorie Slanské vrchy. Sopečný komplex Slanských vrchov leží na starších neogénnych usadeninách. Z najstarších sopečných hornín sa zachovali splodiny druhej ryolitovej fázy pri Zámutove. Tu vystupujú latity vo forme podpovrchovej intrúzie. Sú to svetlé horniny porfyrickej štruktúry. Výrastlice tvoria živce (oligoklaslabrador) a sklo. Základná hmota je sklovitá. Na obvode sa miestami vyskytujú tufity druhej i prvej ryolitovej fázy.

Väčšie rozšírenie majú už andezity a ich tufy prvej andezitovej fázy (andezity amfibolovo-pyroxenické). Vyskytujú sa v severnej časti pohoria. Tvoria zväčša tvarom nápadné homoľovité formy (kopec Oblík, Vrátna, Sobraná). Sú to horniny zväčša svetlé, porfyrickej štruktúry, so zrnitým vývinom základnej hmoty. Porfyrické výrastlice tvorí andezín až labrador. Ďalej sa v nich nachádzajú amfiboly, augit a diopsid. Oblasť budujú andezity a ich tufy druhej andezitovej fázy. Sú to pyroxenické andezity, ktoré vytvárajú rôzne formované výlevné telesá, kde-tu však vystupujú aj ako drobné intruzíva. Štruktúru majú porfyrickú, popri pyroxénach obsahujú amfibol a biotit, zo živcov labrador až andezín. Výlevy pyroxenických andezitov sa striedali s vyvrhovaním sopečného popola. Tieto tufové vyvrženyiny prevládajú nad andezitmi a usadzovali sa buď v jazernom prostredí, alebo na suchej zemi.

ZDROJ: http://www.mineraly.sk/files/lok/301-400/394_slovgeo_vychod_vul_2.htm

Nerastné suroviny

V početných odkryvoch v okolí sa vyskytuje petrograficky rôznorodý materiál napr. vápenec, zlepenec, biotitový porfýr, kamenec, pieskovec, bridlice. Z vyvrelín sa vytvorila vlastná hradba Slanských vrchov na tomto území. Pokiaľ ide o výskyt nerastného bohatstva je katastrálne územie Hanušoviec pomerne málo zaujímavé. v blízkom okolí však podľa historických prameňov bola čulá banícka činnosť (Zlatá Baňa – získavanie farebných kovov, juhozápadne od Pavloviec – výskyt sadrovca, pri Hermanovciach – ťažba drahokamov). V súčasnosti sa v blízkom okolí ťažia hlavne stavebné suroviny – štrkopiesky (Medzianky), vápenité pieskovce (Vlača), tehliarske hliny (Hanušovce nad Topľou – momentálne sa neťaží), vápenité slieky (Skrabské).

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Pôdne pomery

V Hanušovciach nad Topľou a ich okolí sa vyskytuje niekoľko typov pôd : hnedozeme, hnedé pôdy, pararendziny, ilimerizované pôdy a nivné pôdy. Priamo v intraviláne mesta a v najbližšom okolí sú vyvinuté oglejené hnedozeme so sprievodnými pseudoglejmi, na sprašových a polygenetických hlinách. V údolí Tople sa na nekarbonátových sedimentoch vyvinuli nivné pôdy so sprievodnými pôdami glejovými. Pôdy sú hlinité až ílovito – hlinité a vyznačujú sa malým obsahom draslíka, nedostatočným obsahom fosforu a slabo kyslou až kyslou pôdnou reakciou. Majú nízky obsah a priemernú kvalitu humusu. Všetky tieto faktory podmieňujú ich zaradenie do málo produkčnej bonity.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Plošne najrozšírenejšie sú hnedé pôdy. Nachádzajú sa na flyšovom substráte Bes. Predhoria a na nevulkanickom substráte Slanských vrchov. Hnedé pôdy nasýtené, občas aj rankre, prípadne hnedé pôdy oglejené sú rozšírené na nevulkanickom substráte Slanských vrchov. V skupine Šimonky sú vyvinuté hnedé pôdy nenasýtené, lokálne rakre a hnedé pôdy nenasýtené kyslé na andezitoch a ich pyroklatikách. Na centrálno karpatskom flyši v okolí **Hanušoviec nad Topľou** sú rozšírené hnedozeme, oglejené až pseudogleje, na deluriálnych a sprašových hlinách. Pararendziny sú rozšírené v bradlovom a karbonátovom pásme. V oblasti Slanských vrchov sú to zase hlinitopiesočné pôdy. Hĺbku pôd charakterizujú 3 triedy. Percentuálne najčastejším typom sú plytké pôdy do 30 cm. Hĺbka pôd klesá v závislosti od vzdialenosti koryta Tople. Čím nižšia terasa rieky, tým je pôda hlbšia. Táto závislosť sa vzťahuje aj na väčšinu predchádzajúcich charakteristík (skeletnosť, či zrnitosť). Expozícia (orientácia voči svetovým stranám) je daná tým, že narastanie nadmorskej výšky územia katastra je od juhozápadu na severovýchod. Z toho vyplýva, že nulová alebo juhozápadná expozičia je najčastejšia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pôdneho fondu v meste Hanušovce nad Topľou v roku 2011 a následne v roku 2021.

Výmera územia v ha.

	2011		2021
Celk. výmera úz. mesta -	1437,5	Celk. výmera úz. mesta -	1437,5
Poľnohosp. pôda – spolu -	1143,0	Poľnohosp. pôda – spolu -	1141,4
- orná pôda -	441,9	- orná pôda -	440,9
- záhrada -	26,2	- záhrada -	26,0
- ovocný sad -	3,6	- ovocný sad -	3,3
- trvalý trávny porast -	671,3	- trvalý trávny porast -	671,2
Nepoľnoh. pôda – spolu -	294,5	Nepoľnoh. pôda – spolu -	296,1
- lesný pozemok -	113,5	- lesný pozemok -	113,5
- vodná plocha -	24,9	- vodná plocha -	25,2
- zast. plocha a nádv. -	121,6	- zast. plocha a nádv. -	123,1
- ostatná plocha -	34,5	- ostatná plocha -	34,3

Zdroj: https://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/katasternehnutelnosti/sumarne_udaje-katastra-podnom-fonde/

K pozitívnej zmene došlo hlavne v prípade zastavaných plôch kde došlo k nárastu o 1,5 ha. Súčasne došlo k zníženiu ornej pôdy o 1 ha. K negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ovocných sádov a záhrad, kde došlo k poklesu o 0,3 ha a 0,2 ha. Rozsah nepoľnohospodárskej pôdy vzrástol o 1,6 ha. Zastavané plochy a nádvoria sa rozšírili o 1,3 %. Zaujímavý ukazovateľom je zvýšenie vodnej plochy o 0,3 ha.

Hydrologické pomery

Hydrológia vodných tokov oblasti je ovplyvňovaná hydrologickými procesmi priľahlých horských masívov Karpatského flyšu. Pôvodný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od súčasného režimu. V minulosti bol vodný režim vyrovnannejší. Súčasný hydrologický režim je výrazne rozkolísaný a v 7-mich mesiacoch sú záporné hodnoty prietokov. To znamená, že za posledných 40 rokov došlo k radikálnej zmene odtoku. Vzniká zrkadlový obraz pôvodného stavu hydrologického režimu. Tieto radikálne zmeny pravdepodobne súvisia s veľkými projektmi úprav vodného režimu ťažkých pôd. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu celého regiónu, čím sa znížila aj hydromorfnosť a vodozadržnosť územia.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Dnešné povrchové vody odvádzajú z povrchu do hlavé toky, do ktorých ústi viacero obojstranných prítokov. Územie parí k povodiu Tople. Tok je alochtónny, pramení v Čergove (Topľa). Riečna sieť Tople vytára na ústí výraznú asymetrickú textúru, keď väčšina prítokov ústi sprava. Zľava ústi do Tople iba Voľanský potok a niekoľko malých prítokov medzi Hanušovcami a Vranovom z ktorých najväčší je Mernický potok. Z pravej strany do nej ústia menšie toky prameniace v Slánskych vrchoch ako Hermanovský potok, Slaný potok, Zámutovský potok, Lomnica, Olšava. Hlavný tok povodia rieka Topľa, pramení vo výške 970 m n. m. na severných svahoch flyšového pohoria Čergov pod rozložitým masívom vrchu Minčol – 1 157 m n. m. Topľa a jej pravostranné prítoky na hornom úseku toku sú zahľbené v rázsochách hlavné hrebeňa pohoria Čergov. Pôvodný severný smer toku sa mení na Malcovom na východný až po Bardejov. Od Komárova sa stáča juhovýchodným smerom, od Kurimy po obec Hlinné južným a v ďalšej trati až po ústie od Ondavy pod obcou Božčice tečie Topľa juhovýchodným smerom. Priemerný sklon celého toku je 6,3 ‰. V pramennej oblasti sa počiatkový sklon 107 ‰ prudko zmiernuje na hodnoty 2 – 0,5 ‰. Bystrinný charakter toku o šírke 3 – 5 m Topľa zachováva v pramennej oblasti až po Malcov s kamenitým a štrkovým dnom. Od Gerlachova so štrkovým až piesočnatým dnom o šírke 10 – 20 m. V strednej časti toku. Od Komárova vytvára Topľa viaceré meandre, od Hanušoviec nad Topľou sa zväčšuje jej šírka na 30 – 40 m.

Podzemné vody

Podzemnú vodu ovplyvňuje predovšetkým geológia, vplyv na množstvo a kvalitu vody v samotnej obci podmieňuje najmä to, že v prevažnej miere leží na proluviálnych sedimentoch - piesčitých a hlinitých štrkov náplavového kužela, ktorý sa mierne zvažuje od pohoria k Topli. Čím je ďalej od Tople tým je hladina podzemnej vody hlbšie. So vzrastajúcou nadmorskou výškou a klesaním hladiny podzemnej vody vzrastá aj hĺbka studní. Kataster sa nachádza na území, kde dopĺňanie podzemnej vody je v 70 %

z riek a ich prítokov. Výdatnosť prameňov podzemnej vody v katastri je nevýznamná, aj keď ich je relatívne dosť a sú väčšinou, ak sú vo vyhovujúcej kvalite, využívané ako studničky pitnej vody, najmä v zalesnenom území.

Klimatické pomery

Klimaticky je región rozdelený do troch oblastí podľa nadmorskej výšky. Východoslovenská nížina, Beskydské predhorie patria do teplej klimatickej oblasti, ktorá pozdĺž riečnych dolín zasahuje aj do Laboreckej a Ondavskej vrchoviny. Táto klimatická oblasť je v regióne plošne najrozsiahlejšia. Vyššie položené územia do 800 m n. m. patria do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorú tvoria najvyššie polohy Slanských vrchov. Polohy nad 800 m n. m. patria do chladnej klimatickej oblasti. Tiahne sa popri hraniciach s Poľskom a zasahuje vrcholové časti Vihorlatu. Snehová pokrývka tu trvá 80 až 100 dní. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 9 až 10 °C. Priemerné trvanie slnečného svitu v tejto oblasti je 2 200 hodín ročne. Priemerné teploty na Zemplíne sú v januári -1 až -4 °C na nížine a 5 až -7 °C na najvyšších vrchoch, priemerná teplota v júli sa pohybuje v rozmedzí 18,8 až 20,5 °C na nížine a 12 až 16 °C na najvyšších vrchoch. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje okolo 530 až 700 mm na nížine a 700 až 1 000 mm v pohoriach. Zrážky sú hlavne v júni a v júli. Rozdelenie zrážok počas roka nie je rovnomerné. Prevládajú letné zrážky nad zimnými, tak ako aj na celom Slovensku. Najdaždivější býva jún-júl (28% zrážok v skúmanom období '51-'80), pričom okolo 10.6. nastupuje európsky monzún (Medardova kvapka) a okolo 10.7. nastupuje obvykle druhá vlna tzv. európskeho monzúnu. Minimá sa dosahujú v zimnom období január-marec, kedy za tri mesiace spadne iba 14% zrážok, čo je menej ako spadne iba v júli (15%). Časť zrážok spadne vo forme snehu. Priemerný dátum prvého dňa zo snehovou pokrývkou je na prelome novembra a decembra a koniec spadá na začiatok marca a počet dní so snehovou pokrývkou býva okolo 50. Veterné pomery sú závislé od reliéfu. Prevládajú severo - severozápadné vetry.

1.4 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Rastlinstvo

Územie okresu patrí z hľadiska fytogeografického členenia SR do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry a do oblasti panónskej flóry. Územie je po floristickej stránke pestré a zaujímavé. vyznačuje sa zastúpením rôznych typov rastlinných spoločenstiev s vysokou diverziou. Táto pestrosť je podmienená geografickou polohou dvoch floristicky odlišných oblastí i rozdielnou geologickou stavbou Slanských vrchov, Nízkych Beskyd a VS nížiny. Stretávajú sa tu rastlinné druhy najrozličnejšieho pôvodu, počnúc od xerothermofytov cez druhy lesných vegetačných stupňov až po druhy vlhkomilné, druhy acidofilné i bázifilné. Veľký vplyv na dnešný stav vegetácie hlavne v posledných desaťročiach mal človek, ktorý svojou meliorizačnou, pretváratelskou a exploatačnou činnosťou spôsobil v pôvodných spoločenstvách často nenahradiateľné zmeny. Na území môžeme rozlišovať tieto hlavné rastlinné spoločenstvá: Spoločenstvo lesov, Spoločenstvá lesných okrajov a rúbanísk, Spoločenstvá vodných, močiarnych a prameništých biotopov, Spoločenstvá lúk a pasienkov, Spoločenstvá xerothermných stanovišť, Spoločenstvá skál, skalných štrbín, Spoločenstvá ornej pôdy, remízok a vetrolamov.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Flóra katastrálneho územia je podmienená zložitou v geologickom vývoji, odlišné chemické vlastnosti podložia sa odzrkadľujú aj vo vývoji jednotlivých biocenóz. Veľkú časť hanušovského chotára zaberá kultúrna step – územie intenzívne poľnohospodársky využívané s krovitými porastami, svahovými pasienkami a prirodzenými vetrolammi. Do oblasti Hanušovskej pahorkatiny začleňujeme niekoľko vzácných a z floristického hľadiska veľmi zaujímavých lokalít teplomilnej kveteny. Jedným z nich sú komplexy vápencových skaliek s masovým výskytom chránených druhov rastlín. Dominantu tvorí poniklec veľkokvetý, ktorý sa vyskytuje na lokalitách Radvanovce a Medzianky. Nachádzajú sa tu biocenózy zamokrených stanovišť a vodných plôch. Brehové porasty sú pozostatkom široko zapojených vrbovo – topľových lužných lesov s niektorými prvkami vrbovo – jelšových spoločenstiev, ktoré zostupujú z podhorských oblastí. Najcennejšie spoločenstvá sa nachádzajú na úseku prielomu Tople od Tarbaja po sútok s Vofanským potokom. Ďalšou biocenózou zamokreného charakteru sú prameniská, na južnom svahu „Dubník „. Výstavbou vodovodu Starina boli narušené a vývary vody sa posunuli až o niekoľko metrov. Podstatná časť chotára patrí do oblasti dubovo – hrabových karpatských lesov, okrajovo, najmä vo vyšších polohách Slanských vrchov, sú zastúpené bukové kvetnaté lesy podhorské a vo vrcholových partiách Oblíka bukové a jedľové kvetnaté lesy. Pozdĺž tokov boli pôvodne rozšírené lužné lesy podhorské a horské. Pozoruhodná lokalita lesného spoločenstva sa nachádza približne 2 km na severovýchod od Hanušoviec na lokalite Grodzin. Vegetačný kryt Slanských vrchov tvoria vo vyšších

polohách bučiny, v ktorých je vzácné primiešaná jedľa. V nižších polohách sa uplatňujú dubiny alebo dubovo – hrabové lesy. Nachádzame tu teda pestrú zmes rastlinných spoločenstiev zasluhujúcu pozornosť z hľadiska výskytu viacerých druhov vzácných a chránených rastlín. Významnou zložkou biocenózy priamo v meste je hanušovský park. V historických dokladoch sa spomína v roku 1878 s rozlohou asi 14,5 ha v súčasnosti zaberá približne 6 ha. Z pôvodného parku sú tu zastúpené prevažne listnaté dreviny: najpozoruhodnejšia je skupina topoľov bielych v centrálnej časti parku. V blízkom okolí Hanušovského a Medziarskeho Potoka (hoci v súčasnosti je podstatná časť ich tokov zregulovaná) sa vyvinula hojná vegetácia, ktorá prispieva k celkovej biocenóze v meste.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Živočíšstvo

Na zloženie fauny územia vplýva niekoľko dôležitých faktorov. Sú to predovšetkým geograficko – klimatické podmienky, ktoré sa tu veľmi pozoruhodne podieľajú na formovaní špecifických zoocenóz. Oblúk pohorí, ktorý sa tu nachádza v pásme rozhrania Východných a Západných Karpát obsahuje v sebe prvky fauny východokarpatskej ako aj západokarpatskej. Podobné rozhranie je tu príznačné aj v smere rovnobežníkovom, kde sa miešajú prvky stepné, nížinné s prvkami horskými, prvky panónske, mediteránne, teplomilné s prvkami montánnymi. Podmienky pre takéto rozhranie vytvára doznievajúci charakter severného výbežku VS nížiny, kde odchádzajú dve významné rieky regiónu – Topľa a Ondava a hrebene Slanských vrchov, pričom sa prekonáva výškový rozdiel takmer 1 000 m. Z hľadiska faunistického majú veľký význam tiež rieky Topľa a Ondava, ktoré slúžia ako migračné cesty vtáctvu, ale aj iných prvkov fauny. Osobitne treba zdôrazniť vodnú nádrž Domaša, ktorá slúži vtáctvu ako oddychová lokalita na jarnom a jesennom ťahu. Pre zložku regiónu sú charakteristické živočíšne spoločenstvá: lesov, skalných stien a brál, kultúrnej stepi a vŕd.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

1.5 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Mesto Hanušovce nad Topľou má vybudovanú pomerne hustú vodovodnú sieť najmä v centrálnej časti. Časť okrajových lokalít vodovod nemá. Mesto je zásobované zo skupinového vodovodu Petrovce – Hanušovce nad Topľou z vodojemu 2 x 150 m³ s kótou dna 234,20 m n. m a max. hladinou 238,2 m n. m. Od Petrovca vedie do vodojemu prívodné potrubie Ms 150 mm. Zdroje vody sú nad obcou Petrovce. Ide o dva pramene o výdatnosti $Q_{\min} = 7,0$ l/s a $Q_{\min} = 3,5$ l/s. Spolu 10,5 l/s Voda je upravovaná filtráciou a chlôvaním. Z vodojemu Petrovce je voda vedená cez obec Petrovce do Hanušoviec nad Topľou. Prívodné potrubie v obci Petrovce je súčasne zásobovacím potrubím obce.

Iba zbytok vody odtieká do vodojemu Hanušovce nad Topľou. Vodojemy: 1. Dvojkomorový 300 m³ (2x 150 m³) - možný odber 10,5 l/s - 10 % súčasná rezerva. 2. Záložný 30 m³. Bývala Tehelňa mala vybudovaný vlastný vodovodný systém – pri rieke Topli mala studne sústredené do výtlačnej čerpacej stanice a odtiaľ výtlačným potrubím Ms 80 v dĺžke asi 700 bola čerpaná voda do vodojemu v objeme 100 m³. Tehelňa je v súčasnej dobe zlikvidovaná (pozemok so zbúranými a rozobratými budovami).

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Dvojpodlažná zástavba má potrebný pretlak 0,18 MPa. Trojpodlažná zástavba potrebuje pretlak 0,21 MPa. Najnižšia zástavba je približne na kóte 175,0 m n.m. (severná časť pri Topli). Najvyššia zástavba je na kóte asi 245,0 m n.m. (severovýchodný výbežok). Tam je potrebný pretlak pre 2 – 3 - podlažnú zástavbu. Vodojem s dnom na kóte 234,2 m n.m. môže pokryť zásobovanie IBV iba po kótu 234,0 – 18,0 = 216 m n.m. Hydrostatický tlak medzi dnešným vodojemom a najnižšou zástavbou je 238,0 – 175,0 = 63,0 m = 0,63 MPa. Pre výšku zástavby 245, m n.m. sú tlakové pomery nevyhovujúce. Pri dostatočnom množstve vody a správnych dimenziách potrubia po výšku zástavby 216,0 m n.m. možno z tejto výšky vodojemu zamýšľanú výstavbu zásobovať. Pre územie nad 216 m n.m. zástavby sa požaduje II. tlakové pásmo s vodojemom na kóte 245,0 + 18,0 + 6,0 = 269,0 = 270,0 m n.m. s objemom cca 150 – 200 m³ a doplniť vodné zdroje aspoň na 15,0 l/s. V rámci vodárenského systému Stariná – Vranov – Prešov – Košice je pri Hanušovciach nad Topľou čerpacia stanica do vodojemu Medzianky (kóta 385,0 m) 2 x 10 000 m³. Vzhľadom k možnosti rozšírenia sústavy v nasledujúcom období je možné uvažovať s perspektívnou dodávkou vody aj pre Hanušovce n/T.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac 2,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Mesto má realizovanú hlavnú kostru kanalizácie. S ohľadom na konfiguráciu územia mesta a vypúšťanie prečistených splaškových vôd do rieky Topľa, je potreba dvojitej kanalizácie: splaškovej a dažďovej. Z hľadiska odvádzania odpadových vôd verejnou kanalizáciou nie sú v meste významní producenti odpadových vôd napojení na verejnú kanalizáciu a ČOV. Na verejnú kanalizáciu sú napojené hlavne obytné bloky, rodinné domy, administratívne budovy, školy, obchody. Celá kanalizácia je budovaná ako delená splašková kanalizácia. V niektorých častiach sú vybudované aj krátke úseky dažďovej kanalizácie, z ktorej sú dažďové vody zvedené do Hanušovského potoka. Dažďové vody z prevažnej časti mesta sú odvádzané povrchovým spôsobom. Splaškové odpadové vody po prečistení v mechanicko – biologickej čistiarni odpadových vôd sú zaústené do recipienta. Ako recipient slúži rieka Topľa. Rieka Topľa nie je vodárenským tokom. Kanalizácia je vybudovaná v prevažnej miere zo železobetónových rúr TZR. Niektoré úseky sú vybudované z polyvinylchloridových kanalizačných rúr. Kanalizačné prípojky sú budované z kameninových rúr (DN 150 mm). Prevažná časť kanalizácie je vybudovaná z rúr profilu DN 300 mm (miestami aj DN 400 mm a DN 250 mm).

Elektrická rozvodná sieť

Mesto je v rámci okresu zásobované elektrickou energiou linkami 110 kV VVN elektrickej energie. Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do mesta v smere SZ-JV a postupne dostáva do zastavaného územia. Severným okrajom obce prechádza 22 kV vedenie. Z VN vedenia sú v smere do mesta prevedené VN prípojky, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Rozvádzače NN umiestnené na murovaných a stožiarových trafostaniciach a vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou.

Mesto Hanušovce nad Topľou je v súčasnosti zásobované el. energiou z nasledujúcich transf. staníc: TS 1250-0001 - ul. Kláštorňá 250 kVA, TS 1250-0012 - ul. Dukelská / pri Topli / 250 kVA, TS 12500003 - ul. Záhradná 160 kVA, TS 1250-0025 - pri ZŠ, ul. Budovateľská 400 kVA, TS 1250-0005 - ul. Širiava 630 kVA, TS 1250-0006 - ul. Bukovská 160 kVA, TS 1250-0004 - KD / dom smútku / 160 kVA, TS 1250-0008 - ul. Jarmočná 250 kVA, TS 1250-0009 - murovaná, súčasť mestskej kotolne 400 kVA, TS 1250-0010 - MŠ, ul. Budovateľská 630 kVA, TS 1250-0007 - Automont / Počekanec / 250 kVA, TS 1250-0011 - ČS – Benzinol, ul. Dukelská 400 kVA, TS 1250-0013 - Vzorodev, TS 1250-0002 - HOTR 160 kVA, TS 1250-0015 - cigánska osada 100 kVA. Mimo ohraničeného intravilánu sú ďalšie transf. stanice a to: TS 1250-0024 – bývalé JRD s výkonom 630 kVA, TS 1250-0019 – Jednota sklad, TS 1250-0021 – bývalí Sandrik - Extratech 160 kVA, TS 1250-0016 Poľnopo (vypnutá), TS VD 1250-0017 Zemplín (vypnutá), TS 1250-0018, TS 1250-0020 Čorba, TS 1250-0022 Carina sú situované vo výrobných a skladových areáloch. TS 1250-0014 Orange, TS 1250-0023 UV napojenie možné zo Starinej. Zavedením plynu klesol nárok na odber el. energie čím vznikla určitá rezerva pre bytovú výstavbu. Pre nové lokality je nutné zhodnotiť vyťaženosť a rezervy jestvujúcich trafostaníc (možnosti ich rekonštrukcie) a prípadne budovanie nových TS. Súčasný počet ani rozmiestnenie transformačných staníc v meste nebude postačovať na zabezpečenie nárastu spotreby elektrickej energie s ohľadom na plánovanú výstavbu nových bytových jednotiek orientovanú do štyroch lokalít v meste.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m

- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané: zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
 - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Mesto Hanušovce nad Topľou je takmer plne plynofikované. Možnosti rozšírenia pre nové lokality nie sú limitované. Trasovanie a tlakové pomery sú v prílohe grafickej časti. Pre mesto Hanušovce nad Topľou je prívod plynu / DN 300 / privedený v trase od Pavloviec do regulačnej stanice VTL/STL RS umiestnenej v juhozápadnej časti sídla v lokalite IBV pri Hanušovskom potoku. Z RS je do mesta vedený stredotlakový prívod STL DN 150. Rozvod v meste je stredotlakový a nízkotlakový STL DN 150, 100, 80 a NTL 80, 50, cez domové regulátory k jednotlivým odberom.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

Na území mesta je v súčasnosti časť bytových domov a časť občianskej vybavenosti – ZŠ, MŠ a zdravotné stredisko zásobovaná z dvoch centrálnych kotolní v správe Veolia Energia spol. s r.o. – na plynne palivo. Vzhľadom na životnosť prenosnej kotolne K1 je nutné plánovať jej nahradenie, alebo vybudovať efektívnejšie lokálne vykurovanie jednotlivých objektov. Vzhľadom na polohu kotolne v centrálnej časti mesta návrh odporúča jej likvidáciu a prechod na lokálne vykurovanie.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je od roku 2015 vybudované LED svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach.

Napojenie na sieť bude v budúcnosti riešené cez rozvádzače RVO napojené z NN rozvodov. Rozvody VO budú riešené v zelenom páse pri komunikácii. Navrhovaný rozvod VO na podperných bodoch rozvodu NN v danej lokalite. VO od roku 2015 riešené úspornými technológiami.

Telekomunikácie

Samotný telefónny rozvod z ATÚ v meste je káblom s uvedením určitej kapacity párov káblov na vonkajší účastnícky stĺpový rozvod UR. Prípojky k jednotlivým účastníkom sú vzdušné závesnými káblami. Vedenie liniek v niektorých lokalitách mesta je potrebné upraviť. S plánovaným novým počtom telef. staníc v novonavrhovaných lokalitách bude potrebné rozšírenie miestnej telefónnej siete pokládkou nových telef. káblov. Opatrenia k zabezpečeniu prevádzky diaľkových káblov: Daným územím pozdĺž štátnej cesty smer Prešov – Vranov n/T je uložený diaľkový kábel, pre ktorý je stanovené ochranné pásmo 1 m od ostatných inžinierskych sietí. V prípade výstavby v blízkosti uvedeného káblu musia byť zabezpečené také opatrenia, aby nedošlo k jeho poškodeniu.

Signál TV 1,2,3, Markíza a Joj je zabezpečený DVB vysielateľom. Káblová TV je v KBV. Rozvod miestneho rozhlasu je napájaný z rozhlasovej ústredne so zosilňovačom umiestneným v budove Mestského úradu. Rozvody sú vzdušným vedením na samostatných stĺpoch, ktoré sú vedené po hlavných uliciach. Pre potreby obnovy a rozšírenia siete miestneho rozhlasu je potrebná špecifikácia siete, podľa požiadaviek stanovených Mestským úradom.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Bezdrôtová telefónna sieť

Na území Slovenskej republiky bezdrôtové telefónne spojenie v súčasnosti zabezpečujú operátori Orange, Telekom a O2. Pokrytie mesta Hanušovce nad Topľou signálom je v rozsahu rozmiestnenia zosilňovacích staníc na strechách budov. V prípade nutnosti zriaďovania nových zosilňovacích staníc,

zriaďovateľ prerokováva záväzné zásady s užívateľom miesta osadenia tejto stanice, v rámci stavebného konania. Pokrytie internetom na území mesta. Signál 3G, 4G a 5G siete je dostupný vo Hanušovciach nad Topľou, vďaka čomu môže moderné multimediálne služby, ako videohovory, mobilnú televíziu, či mobilný prístup k internetu, video a audio na želanie prostredníctvom 3G siete využívať väčšie množstvo abonentov.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Konfigurácia územia mesta a okolia je vhodná na odtok dažďovej vody prirodzeným spádom do miestnych potokov. Zo severnej strany je to Medziarský a Hanušovský potok. Zo západnej strany Hanušovský a Hrabovec, z juhu Hlibovecký potok a východná časť gravituje do Tople. Plochy sú však obtiažne na odvodnenie a preto je potrebné odvodňovať ich krátkymi úsekmi kanalizácie a rigolov, ktoré priamo zaustávajú do potokov. Odtokové pomery sa celkovo vylepšili reguláciou Hanušovského potoka. V niektorých častiach je potrebné územie chrániť zemnými priekopami vhodne zaústenými do potokov. V katastrálnom území Hanušoviec nad Topľou sú evidované nasledovné odvodňovacie kanály v správe Hydromeliorizácie : odvodňovací kanál 2 krytý / evid. č. 5413 128 001/ o celkovej dĺžke 0,446 km, odvodňovací kanál 3 krytý / evid. č. 5413 128 005/ o celkovej dĺžke 0,273 km, odvodňovací kanál 4 otvorený / evid. č. 5413 128 006/ o celkovej dĺžke 0,128 km, odvodňovací kanál K5 krytý / evid. č. 5413 128 010/ o celkovej dĺžke 0,700 km. V centrálnej časti mesta udržiavať funkčnú dažďovú kanalizáciu s vyústením do Hanušovského potoka a jej rozšírenie v trase komunikácie I/18. Odvodňovacie kanály č. 5413 061 001 a č. 5413 073 001. (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.9293). Bude potrebné riešiť technickú a biotechnickú ochranu územia pred povodňami, nakoľko sa prejavuje riziko záplav vzhľadom na lokalizáciu mesta.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V meste v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v meste je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

V meste sa nachádza požiarňa zbrojnica v správe mesta Hanušovce nad Topľou. Mesto má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarňou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojovom zámeroch bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR c. 94/2004 Z.z.). Sídlo požiarnej stanice jednotky ZPO pre mesto je situované

v okresnom meste Vranov nad Topľou. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia zásahová jednotka s dojazdom do 15 minút.

1.6 DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v meste a jeho okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Mesto Hanušovce nad Topľou leží v exponovanej polohe pri ceste I. triedy č. 18 Žilina – Poprad – Prešov – Michalovce, ktorá je súčasťou západovýchodného multimediálneho koridoru európskeho významu Bratislava – Žilina – Prešov – Michalovce kde sa napája na E 50 smer s Košíc cez Sobranovce do Užhorodu. V štruktúre osídlenia leží mesto Hanušovce nad Topľou v urbanizačnom priestore krajského mesta Prešov vo vzdialenosti cca 25 km východným smerom s väzbami na mesto Vranov nad Topľou. Sídlom prechádza štátna cesta I. triedy č. 18, na ktorú sa na území sídla napája štátna cesta II. triedy č. 556 smerom do Gíraltoviec a štátna cesta III. triedy č. 018 212 smerom do Petrovíc. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka, ktoré sú bez železničného napojenia. Hanušovcami nad Topľou prechádza železničná trať Prešov – Strážske, č. traťového oddielu 443, ktorá zabezpečuje nákladnú i osobnú dopravu.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

V Hanušovciach nad Topľou sa v súčasnosti nachádza benzínová čerpacia stanica, čerpacia stanica LPG, autoservis a pneuservis. V tejto lokalite sa nachádza aj prevádzka autodopravy a prevádzka na separáciu autovrakov. Lokalita nie je plne využitá a ponúka priestorové možnosti pre ďalšie prevádzky.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Cesty I. triedy, regionálne komunikácie II. a III. triedy

Dopravná sieť zostáva všeobecne nezmenená. Štátne cesty prechádzajúce mestom sú cesta I/18 Prešov – Vranov. Šírkové usporiadanie tejto cesty v intraviláne mesta (M 15,75/50) a v extraviláne (S 22/100) určuje STN. Cesta zostáva v polohe jestvujúcej trasy, jej preloženie severným obchvatom mesta je v dlhodobej perspektíve a v územnom pláne je územná rezerva pre jej realizáciu. Preloženie po južnom okraji mesta pozdĺž telesa železnice je v súčasnosti nereálne. Vo východnej časti mesta je z cesty I/18 odbočka štátnej cesty II/556 Hanušovce nad Topľou – Gíraltovce. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka. Z námestia smerom západným vedie štátna cesta III/018 212 do Petrovíc. (Kategórie štátnych ciest II. a III. triedy navrhujeme S 11,5/80.) Križovania so štátnou cestou I. triedy sú úrovňové usmerňované. V širších dopravných vzťahoch štátna cesta I/18 vytvára prepojenie Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – Strážske (odtiaľ rozvetvenie na Humenné a Sninu) - Michalovce, kde sa napája na E 50 smer s Košíc cez Sobranovce do Užhorodu. Cez Hanušovce vedie tiež spojenie Prešov – vodná nádrž Domaša.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Miestne komunikácie

Súčasnú kostru mestských komunikácií tvoria štátne komunikácie I/18, II/556, III/018 212, na ktoré nadväzuje sieť miestnych komunikácií. Jestvujúce trasy obslužných, spojovacích a prístupových komunikácií je potrebné v niektorých častiach rekonštruovať. Nová sieť komunikácií nadväzuje na jestvujúcu sieť miestnych komunikácií a v žiadnej polohe priamo nenadväzuje na štátnu cestu I/18. Návrh územného plánu zachováva jestvujúce trasy obslužných, spojovacích a prístupových komunikácií a odporúča ich zrekonštruovať na parametre príslušnej kategórie. Kategórie novonavrhovaných ako aj jestvujúcich komunikácií: MS 8/50, MS 7/40, MS 7/30, MO 6/40, MO 6/30 - komunikácia dvojprúdová obojsmerná so spevnenou šírkou vozovky 5,0 m, MO 5/30 – komunikácia jednoprúdová obojsmerná s výhybňami pri dĺžkovom obmedzení do 150 m a šírke vozovky 4,0 až 4,5 m. V zastavanom území mesta

je na cestu I/18 napojená cesta III/018 212 a cesta II/556, križovanie v týchto dvoch bodoch je úrovňové usmerňované.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Hromadná doprava

Preprava obyvateľstva je zabezpečovaná SAD a železničnou dopravou. Autobusová zastávka je situovaná obojstranne v centre mesta na komunikácii I/18. Zastávka autobusov v oboch smeroch je riešená v odbočovacích pruhoch a vybavená prístreškami pre cestujúcich. Vzhľadom na tvar a veľkosť mesta nie je potrebná MHD. V meste je k dispozícii aj taxi služba.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Železničná doprava

Železničná doprava osobná i nákladná je zaistená jednokoľajovou železničnou traťou smer Prešov – Strážske (trať č. 193) s nadväznosťou na Hanušovce nad Topľou a južne na Michalovce. Hanušovce nad Topľou majú zastávku osobnej dopravy nad mestom v južnej časti, na okraji intravilánu a železničnú stanicu mimo intravilánu južným smerom 1 km od okraja mesta. Stanica je s rýchlikovou zastávkou a nákladnými vlečkami pre miestny priemysel a sklady oblastného významu. Železničná stanica si vyžaduje rekonštrukciu z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Doprava pešia a cyklistická

Hlavnými pešími trasami sú obojstranné chodníky pozdĺž štátnej cesty I/18, ktorá prechádza centrálnou časťou mesta, kde je sústredená vybavenosť. V obytných častiach sú chodníky navrhované jednostranne pozdĺž obslužných a spojovacích komunikácií, ako aj samostatné pešie prepojenia. Zmeny a doplnky č. 2 územného plánu riešia rozšírenie navrhovaných cyklistických trás smer Medzianky, Petrovce a Bystré.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Parkovanie

Parkovacie plochy a priestranstva sú pred obytnými budovami a pred objektmi občianskej vybavenosti a vo výrobných areáloch. Pre IBV je parkovanie a garážovanie navrhované v rámci pozemkov IBV a na miestnych komunikáciách. Pre HBV je parkovanie v rámci areálov HBV, garážovanie v nových lokalitách je navrhované ako súčasť areálov pre požiadavky súčasnej HBV je garážovanie riešené v samostatných lokalitách. V meste je potrebné nájsť plochy na parkovanie, ktoré by boli zapracované do zmien a doplnkov ÚPN. V priemyselných areáloch, ktoré sa nachádzajú mimo mesta, je parkovanie zabezpečené vo vlastných areáloch.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

1.7 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti. Svedčí o tom i prijatie Šiesteho environmentálneho akčného programu Spoločenstva „Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba“ (Akčný program), ktorý tvorí rámec environmentálnej politiky Európskej únie. Definuje kľúčové dlhodobé ciele v starostlivosti o životné prostredie, pričom za prioritu pokladá riešenie problémov zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, životného prostredia pre zdravie a kvalitu života, prírodných zdrojov a odpadov. Povinnosť a potreba naplňovať prijaté ciele vedúce k zlepšovaniu negatívneho stavu životného prostredia, prináležia všetkým stupňom štátnej správy a samosprávy. Mesto v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok. Potreba naplňovať stanovené environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie mesta, ktoré sa rozprestiera v blízkosti hydrických koridorov a biokoridorov miestnych potokov.

Ochrana prírody a krajiny

Do katastrálneho územia mesta zasahuje lokalita NATURA 2000 – Chránené vtáčie územie Slanské vrchy

ZDROJ: Vyhláška MŽP SR č. 193/2010

Názov: Slanské vrchy
Kód územia: SKCHVU025
Kraj: Košický / Prešovský
Správca územia: RSOPK Prešov

Navrhované manažmentové opatrenia

Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Predlžovanie obnovnej doby, Zvyšovanie rubnej doby, Revitalizácia starých záťaží (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrpákáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Usmerňovanie návštevnosti územia, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Údržba vletových otvorov pre netopiere v starých banských dielach, Aplikácia organických hnojív a vápnenia za účelom optimalizácie živinového režimu, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytky so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pásov.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Všetky penzióny a chaty, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Spaľovne odpadu, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Golfové ihriská, Lyžiarske vleky, Lyžiarske zjazdové trate, Zasnežovanie lyžiarskych tratí, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojek), Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...), Banské stavby a ťažobné zariadenia, Vypaľovanie stariny, Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, Diaľnice, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie, Cesty I. až III. triedy, vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo, Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba tŕstia, rašelinu, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcou, Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche 2 ha a viac, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov, Ťažba ostatných nerastov, Nekryté športové ihriská, Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Melioračné sústavy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Skládky odpadu, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Výrub stromov na

pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov, Likvidácia remízok, nad 100 m², Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Výrub drevín pri cestných komunikáciách, nad 300 m dĺžky, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcou vodného toku), nad 50 m dĺžky, Výrub krov, nad 500 m², Kríže, Budovanie a vyznačenie mototrás, Hotely a motely, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Účelové komunikácie, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Zmeny rekreačných objektov na priemyselné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Zmeny obytných objektov na priemyselné, Výrub stromov, nad 80 stromov.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, vypaľovanie stariny - do 500 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín - do 1000 m, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko - do 200 m, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím - do 200 m, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m, Banské stavby a ťažobné zariadenia - do 1 000 m, Rozširovanie vetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Diaľnice - do 200 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Spaľovne odpadu - do 1 000 m, Skládky odpadu - do 500 m, Melioračné sústavy - do 100 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m

ZDROJ: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU025>,

Maloplošné chránené územia nachádzajúce sa v blízkom okolí k.ú. Hanušovce nad Topľou:

NPR OBLÍK – k. ú. Petrovce. Rozloha 90 ha. Lokalita je významná výskytom veľkého počtu ohrozených a chránených živočíšnych druhov, jelenej a diviacej zveri. Chránené a ohrozené druhy rastlín : zimozelen menšia, chvostík jedľovitý, zubačka žľaznatá, sopolia kranská. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: fúzač alpský, roháč veľký, užovka stromová, jašterica múrová, orol krikľavý, včelár lesný.

NPR ŠIMONKA – k. ú. Hermanovce, Zámutov, Zlatá Baňa. Rozloha 33,52 ha. Ukážka lesných fytoocenóz pralesného charakteru najvyššej časti Slanských vrchov. Bylinný podrast je floristický veľmi bohatý, najcennejší je na svetelne otvorených stanovištiach. Chránené a ohrozené druhy rastlín : horec luskáčovitý, plamienok alpský. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: dulovnica menšia.

Prírodná rezervácia HERMANOVSKÉ SKALY – predmetom ochrany je 150 m dlhá a 80 m vysoká stena bizarného tvaru so svojráznou vegetáciou. Sú najväčším skalným komplexom v Slanských vrchoch.

Prírodná pamiatka ZÁREZ STRAVNÉHO POTOKA – erózný zárez potoka, ktorý vytvára pereje a kaskády. Zaujímavosťou sú menšie jaskynky v zlepených súvrstviach prístupné z dna kaňonu. V ústí kaňonu sa nachádza minerálny prameň.

Chránený areál MEDZIANSKE SKALKY – k. ú. Medzianky o rozlohe 4,0 ha, vyhlásená r. 1990. Významná lokalita teplomilnej a suchomilnej vegetácie na vápencových výstupoch bradlového pásma s masovým výskytom chránených a ohrozených rastlinných druhov.

Navrhované územie európskeho významu SKUEV 0325 Medzianske skalky.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

V rámci okresu Vranov nad Topľou sa nachádzajú tieto chránené územia: NPR Oblík, NPR Šimonka, PR Hermanovské skaly, PR Hlinianska jelšina, PR Zámutovská jelšina, PR Zámutovské skaly a PP skaly pod Pariakovou, PP Žipovské mŕtve rameno, PP Petkovský potok, PP Zapikan, PP Zárez Stravného potoka, CHA Medzianske skalky, CHA Radvanovské skalky a CHA Štefanovská borina.

ZDROJ: <https://www.soprs.sk/web/>

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v meste. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán mesta. Územný plán mesta je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Základným pre mesto je územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ), ktorého záväzná časť sa po schválení mestským zastupiteľstvom stáva všeobecne záväzným nariadením mesta. Obstarávateľom ÚPN mesta (alebo zóny) je mestská samospráva. Mesto má spracovaný územný plán z roku 2006 so zmenami a doplnkami č.1 z roku 2015 a č.2 z roku 2022.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v meste pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste,
- priemyselná výroba v krajskom meste Prešov,

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia na území sú Bukóza a.s. Vranov, ZEOCEM a.s. Bystré. Stav ovzdušia v Hanušovciach ovplyvnil zánik niektorých podnikov, ktoré boli hlavnými znečisťovateľmi. Stav znečistenia ovzdušia tiež výrazne zmenila plynofikácia a s ňou spojený prechod na vykurovanie plynom.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Vranov nad Topľou jeden z viac znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade tuhých emisií, ako aj v prípade produkcie oxidu dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Kvalitu ovzdušia na území mesta Hanušovce nad Topľou výrazne ovplyvňujú exhaláty z lokálnych vykurovacích zariadení a kotolní, ďalej znečisťujúce látky z priemyselných podnikov mesta a okolitých miest, hlavne Vranov nad Topľou, Humenné a Strážske. Nemenej dôležitý je negatívny dopad a vplyv

exhalátov z dopravy, najmä v blízkosti frekventovaných ciest prepájajúcich mesto s krajským mestom Prešov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Z hľadiska charakteristiky stresových faktorov súvisiacich s dopravou v okrese má takýto charakter železničná a cestná doprava. Jednak ako zdroj hlukovej záťaže, jednak ako líniový bariérový prvok. Ide predovšetkým o železničnú trať č. 443 Prešov – Hanušovce nad Topľou - Vranov nad Topľou – Strážske –Humenné a lokálnu železničnú trať č. 442 Trebišov – Vranov nad Topľou Podmieňujúcim faktorom charakteru cestnej dopravy je podiel ciest podľa tried v regióne, kde cesty III. triedy predstavujú 79 % všetkých ciest a cesty I. triedy 18 % . Hustota komunikačnej siete je 0,68 km/km².

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2016 a vyhláška 371/2015 z 13. novembra 2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Mesto Hanušovce aktuálne nedisponuje platným programom odpadového hospodárstva, ktorý aj keď sa jedná o dobrovoľný strategický dokument, odporúčame ho vypracovať. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj tvorby odpadov v meste od roku 2018 v kilogramoch.

Kódy jednotlivých odpadov	2018	2019	2020	2021	2022
papier 200101	12710	18760	25920	19290	23030
sklo 200102	32380	31920	40240	41500	42800
VKM 200103	x	220	263	234	205
obaly z kovu 200104	x	540	357	135	118
elektroodpad spolu	2010	1380	1450	5160	9070
drevo 200138	14600	48700	27450	16900	39570
plasty 200139	22630	32720	32410	36547	31437
kovy spolu	497369	471880	420919	203403	181045
šatstvo 200110	10960	12260	x	x	2400
BRO 200201	51700	144900	69400	77600	78500
200301 ZKO	620298	677360	631000	637770	636050
200307 OO	204280	168040	373154	150600	130580
200308 DSO	0	166670	65940	103220	177990
úroveň vytriedenia %	43,87	43,16	36,77	31,25	30,04
sadzba poplatku za uloženie odpadu €	7	12	22	22	22

ZDROJ: MsÚ Hanušovce nad Topľou

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v nadväznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov mesta na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia mestského rozpočtu, ako aj životné prostredie. Mesto má v súčasnosti zriadený zberný dvor v centrálnej časti.

Environmentálne záťaž

V predmetnom území sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidované environmentálne záťaž :

Názov EZ : VT (009) / Hanušovce nad Topľou – areál bývalého Štátneho majetku

Názov lokality : areál bývalého Štátneho majetku

Druh činnosti : skladovanie a distribúcia PHM a mazadiel

Stupeň priority : EZ so strednou prioritou (K 35-65)

Registrovaná ako : A pravdepodobná environmentálna záťaž

Názov EZ : VT (001) / Bystré – bývalá tehelňa TEMAKO

Názov lokality : bývalá tehelňa TEMAKO

Druh činnosti : skladovanie a distribúcia palív

Stupeň priority : EZ s vysokou prioritou (K > 65)

Registrovaná ako : A pravdepodobná environmentálna záťaž

Názov EZ : VT (005) / Hanušovce nad Topľou – ČS PHM

Názov lokality : ČS PHM

Druh činnosti : čerpacia stanica PHM

Registrovaná ako : C

sanovaná/rekultivovaná lokalita

Pravdepodobná environmentálna záťaž môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä bývalá banská činnosť, zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Chemická degradácia pôdy (kontaminácia pôdy)

Monitorovanie a hodnotenie kontaminácie pôd je súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému Pôda ako aj Geochemického atlasu SR, časť Pôda (ČURLÍK, ŠEFCÍK, 1999). V riešenom území sa na poľnohospodárskej pôde nenachádza monitorovacia lokalita. Sledované územie patrí medzi územia s intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou, ku ktorej patrí používanie rôznych agrochemikálií, čo dáva predpoklad, že v území by sa chemická degradácia pôdy potencionálne mohla vyskytovať.

Erózia pôdy

Vyjadruje stratu odnos pôdy pri súčasnom spôsobe využitia krajiny. Ohrozené sú orné pôdy a miestami aj svahy na severovýchode mesta. Prípustná strata pôdy limitné množstvo pôdy ktoré môže byť ročne odplavené vodnou eróziou: podľa Slovenskej technickej normy (STN 75 4501) sú limity na prípustnú stratu pôdy nasledovné: plytké pôdy (do 0,3 m) – 1 t.ha⁻¹.rok⁻¹, stredne hlboké pôdy (0,3 – 0,6 m) – 4 t.ha⁻¹.rok⁻¹, hlboké pôdy nad 0,6 m – 10 t.ha⁻¹.rok⁻¹. Na celom území sa nachádzajú hlboké pôdy, preto za limitnú hodnotu straty pôdy možno považovať 10 t.ha⁻¹.rok⁻¹. Túto hodnotu prekračujú silne a extrémne ohrozené pôdy, ktoré zaberajú 248, 3 ha, čo je 6, 48 % z rozlohy územia.

Vodná erózia je viazaná je najmä na poľnohospodársky pôdny fond – v okolí rieky Topľa sú to intenzívne využívané pahorkatinné polohy so strmšími svahmi využívanými ako orná pôda. Prvotným faktorom je nesprávne využívanie pôdneho fondu (absencia protieróznych opatrení, nevhodná štruktúra plodín), avšak náchylnosť na eróziu zvyšujú aj nepriaznivé fyzikálne vlastnosti pôdy, pôdna štruktúra a malý obsah humusu. V uplynulých 50 rokoch ubudlo v pahorkatinných oblastiach Slovenska na strmších svahoch odhadom 20-30 cm pôdy, čo je dôsledkom najmä nesprávneho spôsobu hospodárenia a výberu plodín. Veterná erózia poškodzuje obyčajne plochy bez vegetačného krytu s piesočnatými pôdami a to predovšetkým v suchších obdobiach roka. Zhutnenie pôd je plošne relatívne rozšírenou degradáciou pôd. Prejavuje sa prakticky vo všetkých poľnohospodársky intenzívne využívaných oblastiach nížin a kotlín a je dôsledkom utlačenia podpovrchovej vrstvy pôdy dlhodobým používaním ťažkých mechanizmov. Pôdy v okolí Hanušoviech nad Topľou patria väčšinou medzi pôdy primárne až

potenciálne náchylné na zhutnenie – najmä luvizemné hnedozeme pahorkatinnej časti katastra s málo priepustným podorničím a zrnitostne ťažé fluvizeme glejové na nive rieky Topľa.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita povrchových vôd

Územia leží v záujmovom území povodia Tople. Tok Tople tvorí v tejto oblasti povrchových vôd významný recipient odpadových vôd, ktorý zbiera ďalšie menšie a menej významné prítoky v povodí. Celkové hodnotenie akosti povrchových vôd toku Topľa nie je priaznivé. Znečistenie v skupine ukazovateľov B a E zaraďuje tok po celej dĺžke do V. triedy čistoty. Kvalitatívna úroveň prítokov Tople taktiež potvrdzuje a odráža stav v nakladaní s vodami v ich povodí. Sledovaný ľavostranný prítok Tople – Čičava –vykazuje vysoké obsahy železa, dusíkatých látok, síranov a nerozpustných látok. Obdobná situácia je aj na pravostrannom prítoku Olšava, ktorý vykazuje vysoký obsah koliformných baktérií a vplyv splaškového znečistenia.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

Podzemné vody

Kvalitu podzemných vôd ovplyvňuje horninové prostredie a kvalita vody v povrchových tokoch. Organické látky, ako kontaminanty, majú pôvod v povrchovom znečistení prostredia najmä odpadmi, priemyselnou činnosťou a poľnohospodárstvom. K najčastejším prekročeniam limitných hodnôt patria prekročenia obsahu Fe a Mn. Prekročenie limitných hodnôt bolo namerané u síranov, amónnych iónov, chloridov, dusitanov a dusičnanov ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti.

Ochrana proti povodňam

Príčinou vzniku povodní meste sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v meste prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protieróznych opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protieróznych opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by malo mesto a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické:** vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresí a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické:** vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatrávňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresí ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia:** aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod.

ZDROJ: http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblastiprotipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rigole pozdĺž miestnych komunikácií, ako aj samotný kanalizačný systém, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením mesta.

Archeologické lokality

V katastrálnom území sídla sa nachádzajú aj evidované archeologické lokality a nálezy: Oblasť Hanušoviec nad Topľou bola osídlená už v neskorej dobe kamennej. Svedčí o tom nález kamenného sekeromlatu, ktorý však nie je presne lokalizovaný. Centrum mesta tvorí dôležitú archeologickú lokalitu zo stredoveku až novoveku. Systematický archeologický výskum na území mesta však dosiaľ absentoval. Zberové nálezy pochádzajú jednak z intravilánu mesta, ako aj extravilánu (napr. poloha Čistiny). Významnou archeologickou lokalitou je priestor Kláštornej ulice, kde sa nachádzajú základy stredovekého kláštora s cintorínom.

ZDROJ: ÚPM Hanušovce nad Topľou

1.8 OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v meste H. n. Topľou z roku 2021 kedy prebehlo sčítanie obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v meste Hanušovce nad Topľou

Spolu	ženy	muži	0-14	15-64	65+
3777	1905	1872	788	2559	430

V roku 2021 žilo v meste celkovo 3777 obyvateľov. Počet žien bol 1905 a mužov o 33 menej.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Hanušovce nad Topľou podľa vierovyznania v roku 2021. Mesto je podľa kritéria vierovyznania heterogénne. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (52,21 %). K evanjelickému vierovyznaniu sa hlási 30,58 % obyvateľov. Celkovo 3,31 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SČÍTANIE 2021	%
Rímskokatolícke	1972	52,21
Evanjelické	1155	30,58
Gréckokatolícke	186	4,92
Pravoslávne	17	0,29
Reformovaná kresťanská cirkev	3	0,05
Cirkev adventistov siedmeho dňa	5	0,13
Náb. spoločnosť Jehovovi svedkovia	14	0,37
Cirkev bratská	8	0,21
Kresťanské zbory	4	0,11
Apoštolská cirkev	10	0,26
Bez vyznania	125	3,31
Ostatné	34	0,90
Nezistené	244	6,46

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/rozsirene-vysledky>

Pri 4,46 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho (4,92 %). Ďalšie jednotlivé zastúpenia vierovyznaní s v zanedbateľnom množstve

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 89,41 %. V menšej miere je zastúpená rómska národnosť (3,36 %) a česká a rusínska národnosť (0,24 %). Ukrajinská národnosť bola zastúpená v počte 0,16 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	3377	89,41
Maďarská	4	0,11
Rómska	127	3,36
Ukrajinská	6	0,16
Česká	9	0,24
Rusínska	9	0,24
Dôverne	2	0,05
Nezistená	243	6,43

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/rozsirene-vysledky>

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade mesta Hanušovce nad Topľou bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 1.1.)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hanušovce 01.01. 2021	3731	3751	3785	3756	3765	3768	3753	3766	3781	3777	3757

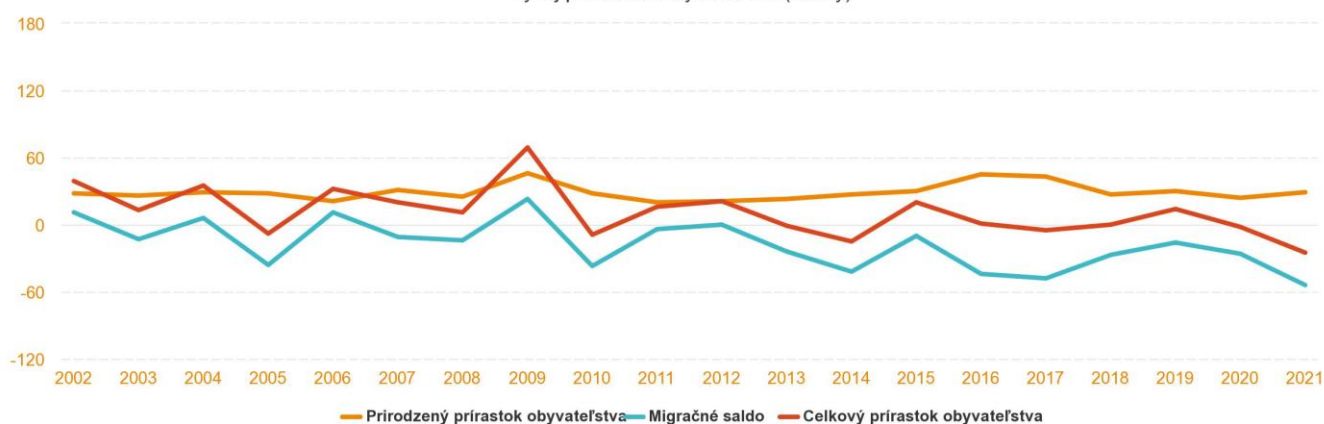
ZDROJ: <https://slovak.statistics.sk>

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 0,70 %. Z prezentovaných údajov je možné usúdiť, že obyvateľstvo sa nezvyšuje ale udržiava si svoju konštantnosť s menšími výkyvmi.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúci graf reprezentuje prírastok a úbytok obyvateľstva v Hanušovciach nad Topľou.

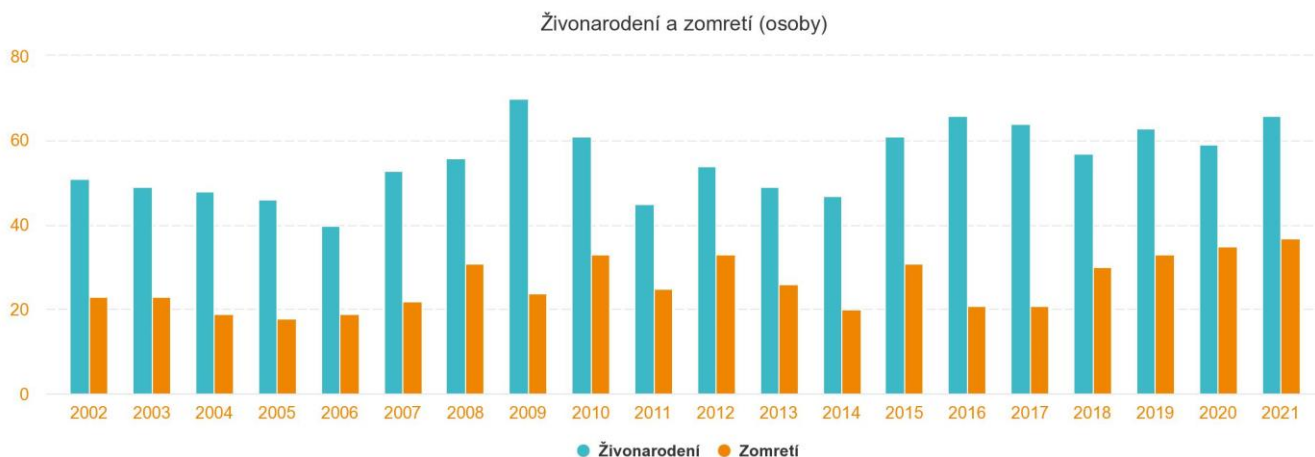
Vývoj prírastkov obyvateľstva (osoby)

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

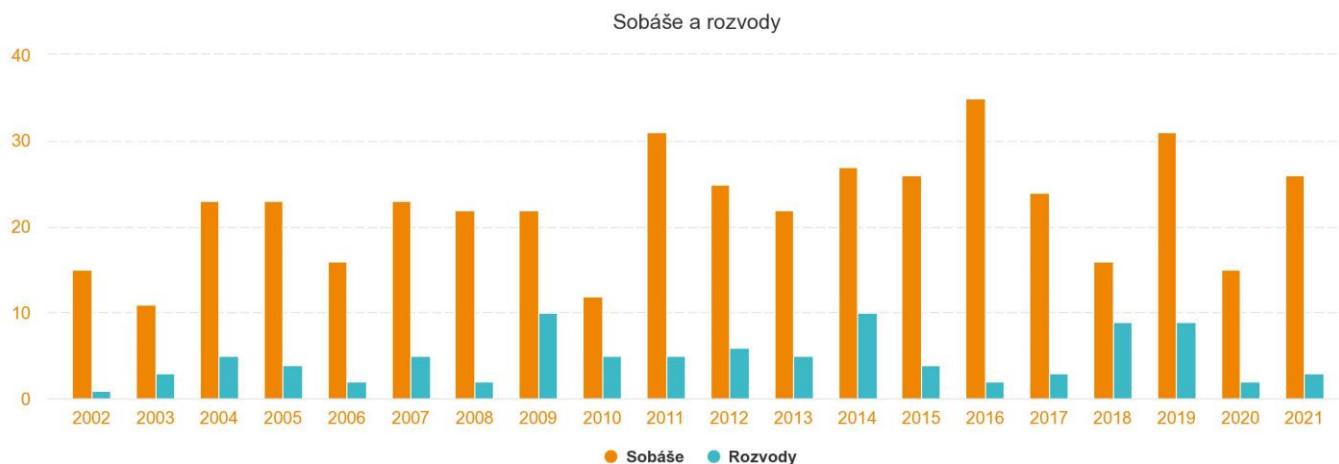
Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v Hanušovciach nad Topľou v počte živonarodených prekračuje počet zomrelých v každom sledovanom roku. Najväčší prirodzený prírastok bol v rokoch 2009, v novom desaťročí v rokoch 2016 a 2021.

Nasledujúci graf reprezentuje počet živonarodených a vývoj počtu narodených v meste Hanušovce nad Topľou. Zo sledovaných údajov je možné sledovať mierne stúpajúci trend oproti minulým rokom. V roku 2021 a 2016 došlo k priblíženiu sa maxima z roku na úrovni 2009 s počtom 70 živonarodených. Počet zomrelých v Hanušovciach nad Topľou v posledných rokoch mierne narastá. V roku 2017 bolo zaznamenaných 21 úmrtí, po roku 2017 to bolo vždy nad 30 úmrtí.

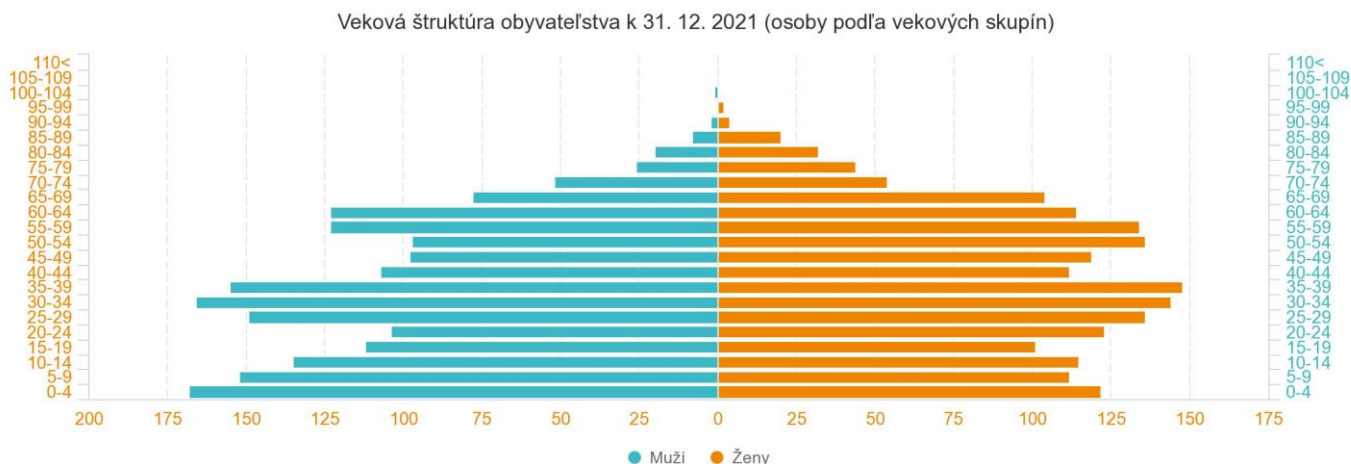
ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Nasledujúci graf zobrazuje vývoj počtu sobášov v meste Hanušovce nad Topľou. Najväčší počet sobášov bol zaznamenaný v roku 2016 v celkovom počte 36 sobášov a len 2 rozvodov. Priemerná hodnota sobášov za rok sa pohybuje na úrovni 25 sobášov. V rámci rozvodovosti boli najnegatívnejšie roky 2014, 2018 a 2019 na úrovni 9 až 10 rozvodov za rok.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

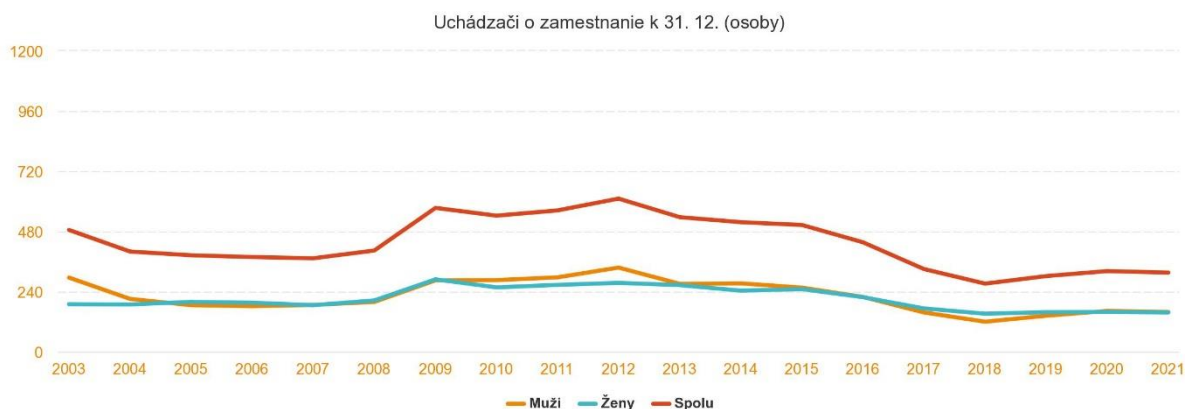
Nasledujúci graf zobrazuje vývoj počtu obyvateľov mesta Hanušovce nad Topľou podľa 5 ročných vekových skupín. Nárast je v jednotlivých vekových skupinách rozdielny a rovnako tak aj v hľadiska pohlavia sú jednotlivé vekové kategórie rozdielne. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Vzdelanosť a zamestnanosť

Nasledujúci graf zobrazuje množstvo uchádzačov o zamestnanie v meste Hanušovce nad Topľou. Od roku 2012 kedy bol zaznamenaný vrchol v počte nezamestnaných osôb došlo následne k postupnému znižovaniu počtu osôb v evidencii nezamestnaných. Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Nasledujúci diagram zobrazuje štruktúru obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v meste Hanušovce nad Topľou. Najväčšie zastúpenie majú pracujúci v počte 1293 (34,23%). Veľkostne ďalšou v poradí je skupina dôchodcov v počte 583 (15,44%). Nezamestnaní tvoria 8,39% populácie mesta čo predstavuje 317 obyvateľov.

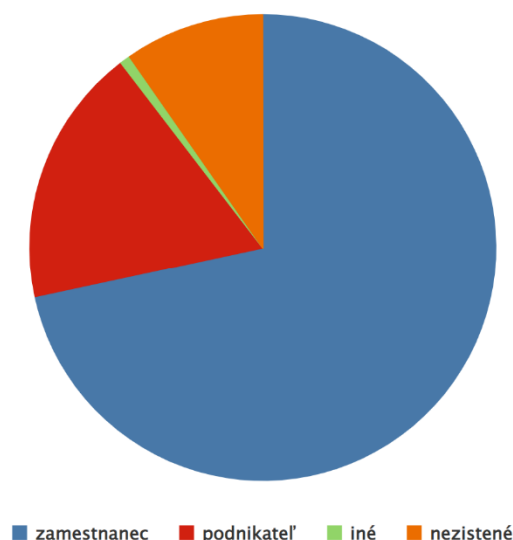
Štruktúra obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity v meste Hanušovce nad Topľou k 1.1.2021

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/>

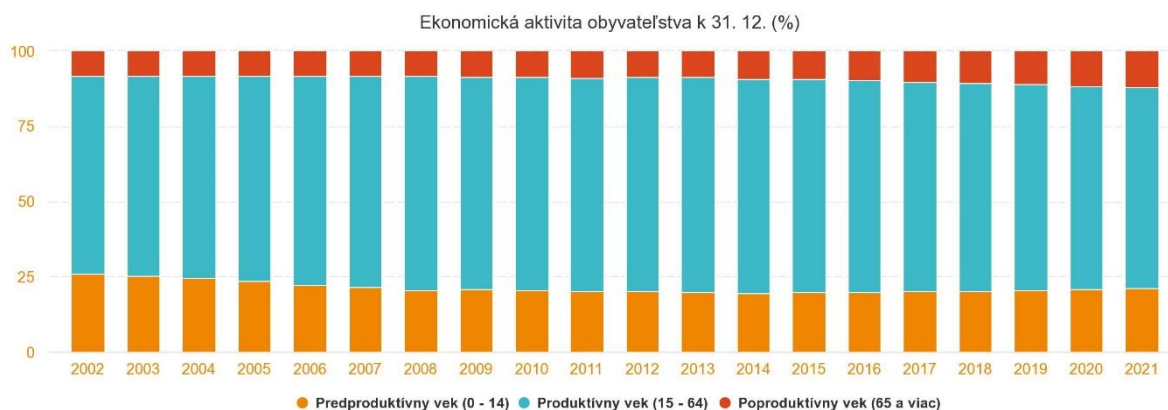
Nasledujúci diagram vyjadruje štruktúru obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní. 71,62% tvoria zamestnanci, 17,97% tvoria podnikatelia. Takmer 10% obyvateľov nie je možné zaradiť do konkrétnej štruktúry.

Štruktúra obyvateľov podľa postavenia v zamestnaní v meste Hanušovce nad Topľou k 1.1.2021

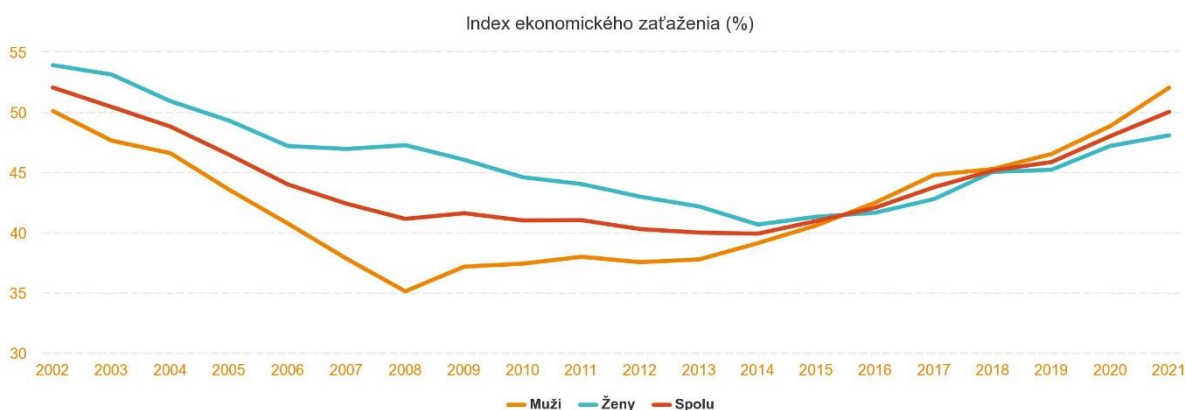
Nasledujúci diagram zobrazuje postavenie obyvateľov v zamestnaní. Nad 70% obyvateľov je v postavení zamestnanca. Ďalšou najpočetnejšou skupinou zamestnancov sú podnikatelia v zastúpení skoro 18%. Takmer 10% opýtaných neuviedlo svoje postavenie v zamestnaní.

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/>

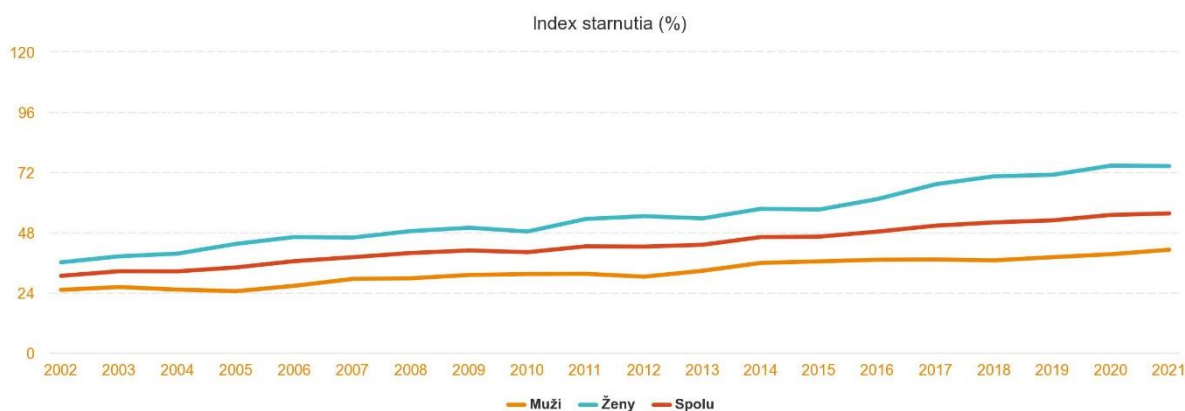
Navrhovaný graf ekonomickej aktivity obyvateľstva zobrazuje percentuálne zastúpenie občanov v predproduktívnom veku, produktívnom veku a poproduktívnom veku. Z uvedených dát vyplýva, že v posledných rokoch sa mierne zvyšuje množstvo obyvateľov v poproduktívnom veku a zároveň mierne znižuje množstvo obyvateľov v produktívnom veku.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

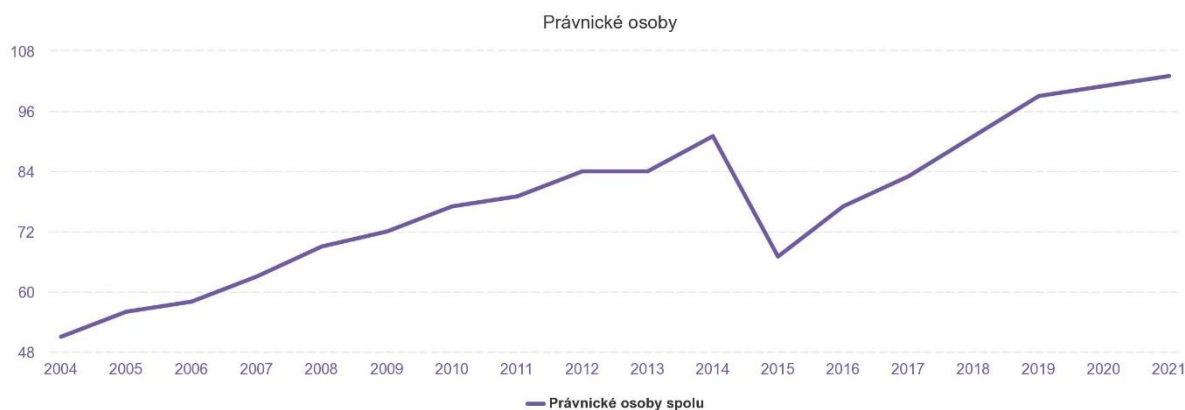
Uvádzaný graf zobrazuje počet osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku k osobám v produktívnom veku. Vyjadruje sa v percentách.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

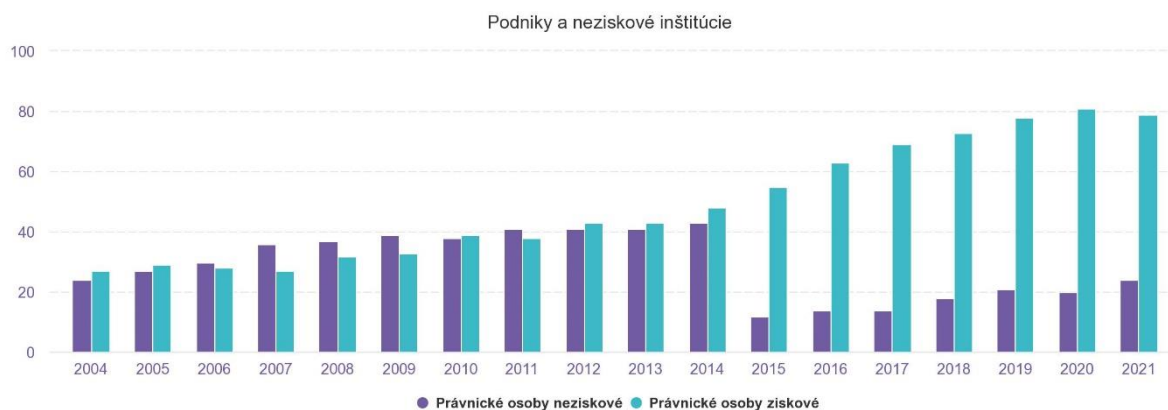
Index starnutia zobrazuje počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku, vyjadrený v percentách.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

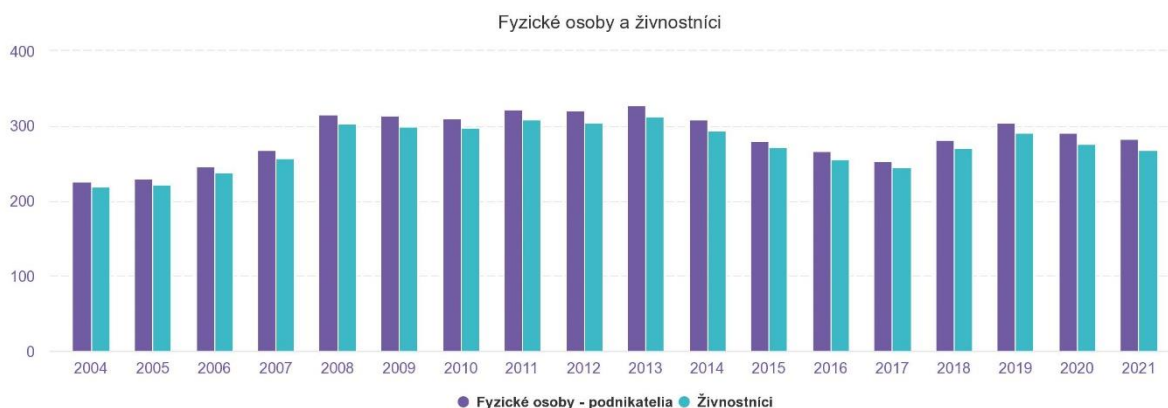
Nasledujúci graf zobrazuje vývoj počtu právnických osôb v mesta Hnúšťa nad Topľou k jednotlivým rokom. Vývoj právnických osôb má stúpajúcu tendenciu s výnimkou v roku 2014 kedy došlo k prepadu.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Nasledujúci graf zobrazuje pomer právnických osôb vytvárajúcich zisk a neziskových právnických osôb.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Nasledujúci graf zobrazuje pomer fyzických osôb – podnikateľov a živnostníkov v jednotlivých rokoch.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní

na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva,

služobný byt		družstevný byt		byt v nájme		iná forma užívania bytu		nezistený	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
5	0,5	67	6,64	18	1,78	28	2,78	5	0,5

prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti mesto spolupracuje s ÚPSVaR priamo v meste Hanušovce nad Topľou. Mesto spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj mestom samotným. Mesto v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

V súčasnosti obyvateľstvo pracuje najmä v priemysle, v nevýrobných odvetviach (obchod, doprava, školstvo, verejná správa) a v stavebníctve. Pracovné miesta v Hanušovciach nad Topľou vytvárajú najmä výroba a služby - obchody, pohostinstvá, školstvo, stravovacie zariadenia, zariadenia ubytovania, banky, lekárne, poisťovne, živnostnícke prevádzky a i.

1.9 BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou mesta Hanušovce nad Topľou je bývanie, služby a výroba. Základná urbanistická koncepcia rozvoja obce vychádza zo založeného urbanistického pôdorysu, prírodného prostredia a geomorfologických pomerov, analýzy súčasného stavu, analýzy potrieb, kompozično-prevádzkových vzťahov v území a spracovaného zadania. Historický pôdorys mesta sa rozvíja okolo prevádzkovo-kompozičných osí, ktorými sú hlavné prístupové komunikácie a rieka Topľa. Okolo týchto kompozično-prevádzkových osí sa mesto (pôvodne obec) postupne rozvíjalo. Pôvodná vidiecka zástavba poľnohospodárskeho sídla sa zmenila čiastočne na „mestskú“ výstavbou bytových domov s výškou až 4 podlaží v priamej väzbe na zástavbu rodinných domov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet bytov a domov v roku 2021 v meste Hanušovce nad Topľou. V meste bolo evidovaných celkovo 1009 bytov.

Štruktúra bytov podľa typu domu k 1.1.2021

Úz.jednotka	Spolu	rodinný dom		bytový dom		polyfunkčná budova		ostatné budovy na bývanie	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	518	51,34	448	44,4	18	1,78	7	0,69

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-typu-domu/>

Štruktúra bytov podľa formy vlastníctva k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	byt obývaný vlastníkom		byt vo vlastnom rodinnom dome		obecný byt	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	311	30,82	502	49,75	73	7,23

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-formy-vlastnictva/>

Štruktúra bytov podľa počtu obytných miestností k 1.1.2021

Územná jednotka		Spolu		1 obytn. miestnosť		2 obytn. miestností		3 obytn. miestností		4 obytn. miestností	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T		1 009		52	5,15	155	15,36	410	40,63	135	13,38

5 obytn. miest.		6 obytn. miestností		7 obytn. miestností		8 obytn. miestností		9 obytn. miestností a viac		nezistený	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
149	14,77	74	7,33	17	1,68	7	0,69	1	0,1	9	0,89

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-poctu-obytnych-miestnosti/>

Štruktúra bytov podľa polohy bytu v dome k 1.1.2021

Úz. jednotka	Spolu	prízemie		1. poschodie		2. poschodie		3. poschodie		4. poschodie		5. poschodie		6. poschodie	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	481	47,67	230	22,79	133	13,18	70	6,94	50	4,96	21	2,08	14	1,39

7. poschodie		8. poschodie		9. poschodie		10. poschodie		11. poschodie		12. poschodie		13. poschodie		14. poschodie	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-polohy-bytu-v-dome/>

Štruktúra bytov podľa zásobovania vodou k 1.1.2021

Úz. jednotka	Spolu	vod. v byte zo spol. zdroja		vod. v byte z vlast. zdroja		vod. mimo bytu		bez vodovodu		nezistené	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	944	93,56	38	3,77	2	0,2	6	0,59	19	1,88

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-zasobovania-vodou/>

Štruktúra bytov podľa splachovacieho záchodu k 1.1.2021

neskolaudovaný rodinný dom		núdzový objekt, neurčený na bývanie		inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia		ostatné		nezistený	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	0,1	1	0,1	2	0,2	10	0,99	4	0,4

Územná jednotka	Spolu	splachovací záchod v byte		splachovací záchod mimo bytu		bez splachovacieho záchoda		nezistený	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	1 009	977	96,83	17	1,68	7	0,69	8	0,79

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-splachovacieho-zachodu/>

Štruktúra bytov podľa kúpeľne k 1.1.2021

Úz. jednotka	Spolu	vaňa/ sprchovací kút		bez vane/sprchovacieho kúta v byte (na chodbe domu, spoločná)		bez vane/ sprchovacieho kúta		nezistená	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	981	97,22	1	0,1	19	1,88	8	0,79

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-kupelne/>

Štruktúra bytov podľa typu kúrenia k 1.1.2021

Úz. jednotka	Spolu	ústredné kúr. diaľkové		ústredné kúr. lokálne		etážové kúr.		samostatné vykur. teleso		iný		bez kúrenia		nezistený	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	305	30,23	435	43,11	54	5,35	187	18,53	14	1,39	4	0,4	10	0,99

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-typu-kurenia/>

Štruktúra bytov podľa zdroju energie využívaného na vykurovanie k 1.1.2021

Úz. jednotka	Spolu	plyn		elektrina		Kvap. pal.		pevné pal.		solár. ener.		iný		žiadny		nezist.	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 009	775	76,81	38	3,77	0	0	181	17,94	0	0	2	0,2	4	0,4	9	0,89

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/byty/zakladne-vysledky/pocet-bytov-podla-zdroju-energie-vyuzivaneho-na-vykurovanie/>

Počet domov k 1.1.2021

Počet domov	
Územná jednotka	Spolu
Hanušovce nad Topľou	586

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/pocet-domov/>

Štruktúra domov podľa typu domu k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	rodinný dom		bytový dom		polyfunkčná budova		ostatné budovy na bývanie	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	586	514	87,71	43	7,34	4	0,68	7	1,19

neskolaud. rodinný dom		núdzový objekt, neurčený na bývanie		inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia		ostatné		nezist.	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	0,17	1	0,17	2	0,34	10	1,71	4	0,68

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-domu/>

Štruktúra domov podľa obdobia výstavby k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	pred rokom 1919		1919 - 1945		1946 - 1960	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	586	5	0,85	30	5,12	114	19,45

1961 - 1980		1981 - 2000		2001 - 2010		2011 - 2015		2016 a neskôr		nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
216	36,86	146	24,91	31	5,29	18	3,07	18	3,07	8	1,37

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-vystavby/>

Štruktúra domov podľa formy vlastníctva k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	nezistený		fyzická osoba		štát		obec		iná právnická osoba	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	586	30	5,12	484	82,59	0	0	0	0	5	0,85
cirkev		zahraničný vlastník		kombinácia vlastníkov		bytové družstvo		obchodná spoločnosť			
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	0,17	3	0,51	61	10,41	1	0,17	1	0,17		

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-formy-vlastnictva/>

Štruktúra domov podľa materiálu nosnej konštrukcie k 1.1.2021

Územná jed.	Spolu	murovaná konštr. (tehly, tvárnice, teh. bloky)		konštrukcia z nepál. tehiel		spriah. žb konštrukcia (stenové panely)		konštrukcia z kameňa		drevená konštrukcia	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	586	480	81,91	25	4,27	19	3,24	4	0,68	3	0,51

konštrukcia kombinovaná (kameň a tehly)		betónová konštrukcia		hliníková konštrukcia		konštrukcia odolná proti zemetraseniu		oceľová konštrukcia		iná konštrukcia		nezistený	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
47	8,02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1,37

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-materialu-nosnej-konstrukcie/>

Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	v dome z verejnej siete		v dome vlastná		mimo domu z verejnej siete		mimo domu - vlastná		bez prípojky		nezistený	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	586	535	91,3	23	3,92	3	0,51	3	0,51	12	2,05	10	1,71

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-vodovodnej-pripojky/>

Štruktúra domov podľa plynovej prípojky k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	áno		nie		nezistené	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	586	446	76,11	132	22,53	8	1,37

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-plynovej-pripojky/>

Štruktúra domov podľa typu kanalizačnej systému k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	septik, žumpa		prípojka na kanalizačnú sieť		domáca čistička odpadových vôd		bez kanalizácie		nezistený	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	586	41	7	514	87,71	2	0,34	20	3,41	9	1,54

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-typu-kanalizacneho-systemu/>

Štruktúra domov podľa obdobia poslednej rekonštrukcie k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	pred rokom 1980		1980 - 1990		1991 - 1995		1996 - 2000	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	586	7	1,19	7	1,19	4	0,68	7	1,19

2001 - 2005		2006 - 2009		2010 - 2015		2016 a neskôr		bez rekonštrukcie		nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
9	1,54	24	4,1	165	28,16	213	36,35	142	24,23	8	1,37

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/domy/zakladne-vysledky/struktura-domov-podla-obdobia-poslednej-rekonstrukcie/>

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestarších občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

V najbližších rokoch je potrebné venovať zvýšenú pozornosť rozvoju nových lokalít IBV na základe ÚPN mesta Hanušovce nad Topľou a schválených zmien a doplnok ÚPN č.2 z 6/2022. Prioritne investovať do výstavby inžinierskych sietí v okrajových častiach mesta určených na individuálnu bytovú výstavbu v častiach Pastovník, Široké lúky, Stráne, Vyšej Varoša a pod Hurkou aby sa zamedzilo odlivu obyvateľov z mesta Hanušovce nad Topľou do okolitých satelitov okresných/krajských miest.

V rámci hromadnej bytovej výstavby zamerať pozornosť v 1. etape na výstavbu bytových domov na pozemkoch mesta Hanušovce nad Topľou pri existujúcom sociálnom bytovom dome v na parcelách podľa platného ÚPN na to určených. V ďalšej etape začať s výstavbou bytových domov na ulici Kláštorňa kde mesto disponuje svojimi vlastnými pozemkami určenými na HBV. Následne vytvoriť podmienky pre súkromný sektor, ktorý by dokázal rozvíjať hromadnú bytovú výstavbu v časti Zahradi.

Bilancia bytového fondu

Obytný súbor	Celková plocha území	Kapacita území - počet b.j.	Počet obyvateľov	Obložnosť
Navrhovaný	45,28	497 - 609	1491-2132 x 0,66* = 984-1407	3-3,5
Súčasný	-	841	3620 - pokles na 3280	4,3 - pokles na 3,9
Spolu		1338 - 1450	4264 - 4687 = Ø 4475	3,3

* koeficient zohľadňujúci neúplnosť zastavania jednotlivých lokalít

ZDROJ: Územný plán mesta Zmeny a doplnky č.2 Textová časť – Sprievodná správa (2022)

Vývojový trend počtu obyvateľov na jeden byt

Rok	2001	2004	2020	2040
Obložnosť bytu - ob/byt	4,05	4,30	3,8	3,3

ZDROJ: Územný plán mesta Zmeny a doplnky č.2 Textová časť – Sprievodná správa (2022)

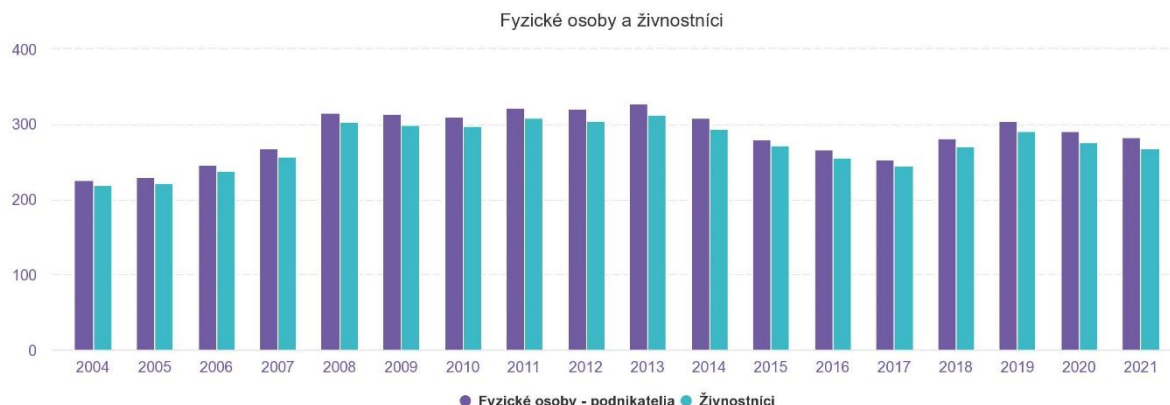
Nepriaznivý vývojový trend nárastu počtu obyvateľov na jeden byt po roku 2000 je ukazovateľom nutnosti vytvorenia dostatočných priestorových možností pre rozvoj bývania v nasledujúcich rokoch.

1.10 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V meste sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých a stredných podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod, finančná a banková infraštruktúra)

Nasledujúci graf zobrazuje pomer fyzických osôb – podnikateľov a živnostníkov v jednotlivých rokoch. V posledných rokoch dochádza k miernemu zníženiu počtu podnikateľov a živnostníkov.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Celkovo je v meste činných 58 činných prevádzok.

Väčšie prevádzky zamestnávajú od 20 do 100 občanov z územia mesta aj regiónu. Prispievajú tak k zvýšeniu ekonomicky aktívneho obyvateľstva a celkovému rozvoju mesta a to najmä svojim zameraním v potravinárskych prevádzkach, reštauračných službách, v službách technického zamerania

(autoservis, likvidácia autošrotu, výroba roštov), stavebné a murárske práce, prevádzky administratívneho charakteru (pošta, úrady), školy.

Nasledujúci graf zobrazuje pomer právnických osôb vytvárajúcich zisk a neziskových právnických osôb. V oboch skupinách dochádza k nárastu od roku 2015.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Postavenie obyvateľov v zamestnaní k 1.1.2021

Územná jednotka	Spolu	zamestnanec		podnikateľ		iné		nezistené	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce nad Topľou	1 508	1 080	71,62	271	17,97	11	0,73	146	9,68

Územná jed.	Spolu	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov		Ťažba a dobývanie		Priemyselná výroba		Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu		Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov		Stavebníctvo	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Hanušovce n/T	1 508	21	1,39	1	0,07	276	18,3	6	0,4	13	0,86	221	14,66

Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov		Doprava a skladovanie		Ubytovacie a stravovacie služby		Informácie a komunikácia		Finančné a poisťovacie činnosti		Činnosti v oblasti nehnuteľností		Odborné, vedecké a technické činnosti	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
156	10,34	57	3,78	36	2,39	15	0,99	14	0,93	5	0,33	44	2,92

Administratívne a podporné služby		Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie		Vzdelávanie		Zdravotníctvo a sociálna pomoc		Umenie, šport a rekreácia		Ostatné činnosti	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
34	2,25	152	10,08	81	5,37	86	5,7	29	1,92	27	1,79

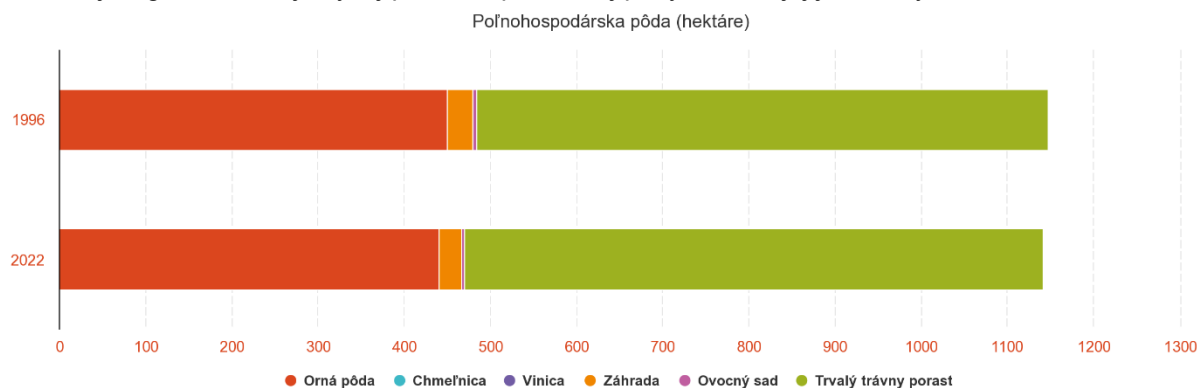
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie		Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení		Nezistené	
abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	0,07	0	0	233	15,45

ZDROJ: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-zamestnania/>

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Hanušovce nad Topľou, ktorá je začlenená do okresu Vranov nad Topľou, kraj Prešovský. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy v roku 2022 bola 1141,44 ha, z čoho orná pôda zaberala 440,97 ha. Tretie najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 671,18 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy sa na celkovej výmere postupne znižuje.

Nasledujúci graf zobrazuje vývoj poľnohospodárskej pôdy v rámci jej jednotlivých druhov.

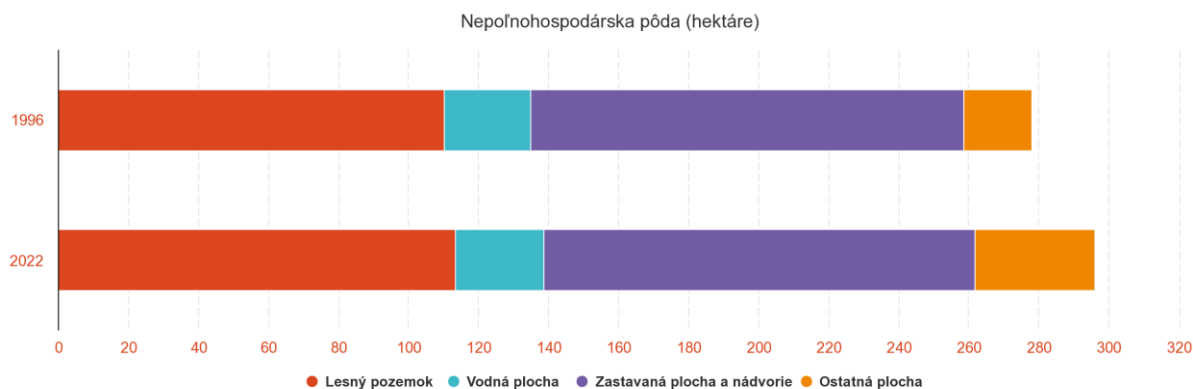

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Plochy poľnohospodárskej výroby sú v plnom rozsahu situované mimo intravilánu sídla. Hospodársky dvor bol transformovaný na priemyselný areál (v súčasnosti tu už nie je žiadna živočíšna výroba) - zmenili sa majetkovo – právne vzťahy. V oblasti obrábania pôdy a poľnohospodárskej výroby v meste pôsobí ORAGRO s. r. o. Negatívny vplyv poľnohospodárskej výroby nezasahuje na územie sídla. Z hľadiska krajiny tvorby ostáva v katastri časť pôdy neobrábaná. V lesnom hospodárstve tu pôsobí urbáriát a štátne lesy, ktoré hospodária podľa schválených lesných plánov.

ZDROJ: ÚPN Hanušovce nad Topľou

Nasledujúci graf zobrazuje vývoj nepoľnohospodárskej pôdy v rámci jej jednotlivých druhov.

ZDROJ: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu obilnín, zrnín a zemiakov. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia ostáva prakticky nezmenená. V roku 2013 činila produkcia 12,68 ton.

Hektárové úrody vybraných poľnohospodárskych plodín v okrese Vranov nad Topľou

UKAZOVATEĽ		HEKTÁROVÁ ÚRODA								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
okres Vranov nad Topľou	Zrniny spolu	5,14	4,54	5,43	4,61	4,07	4,56	5,47	4,59	4,74
	Obilniny	5,14	4,58	5,46	4,56	4,08	4,57	5,48	4,63	4,79
	Olejníny	2,67	1,78	2,79	2,53	2,49	2,45	2,55	2,49	2,48
	Zemiaky	16,35	10,07	12,00	13,40	12,84	15,59	13,49	11,97	11,15
	Cukrová repa	-	-	-	-	-	-	-	D	D
	Viacročné krmoviny na ornej pôde	3,28	2,40	3,26	3,50	2,53	2,85	2,98	3,11	2,02

Bodka (-)

údaj nie je k dispozícii alebo je nespoľahlivý

Veľké D (D)

údaj nie je možné publikovať pre jeho dôverný charakter

ZDROJ: [http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i4C5389CAAA294652BF30C47B5C87144B%22)&ui.name=Hektarovy%20vybran%C3%BDch%20po%C4%BEnohospod%C3%A1rskych%20plod%C3%ADn%20%5Bpl3001rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html)

[bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22i4C5389CAAA294652BF30C47B5C87144B%22\)&ui.name=Hektarovy%20vybran%C3%BDch%20po%C4%BEnohospod%C3%A1rskych%20plod%C3%ADn%20%5Bpl3001rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i4C5389CAAA294652BF30C47B5C87144B%22)&ui.name=Hektarovy%20vybran%C3%BDch%20po%C4%BEnohospod%C3%A1rskych%20plod%C3%ADn%20%5Bpl3001rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html)

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu hospodárskych zvierat v okrese Vranov nad Topľou. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a oviec.

Ukazovateľ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Okres Vranov nad Topľou	Hovädzí dobytok (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)	22,4	21,6	21,5	24,7	22,6	21,1
	Kravy (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)	10,1	10,1	9,8	12,1	10,9	9,8
	Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)	25,5	26,3	28,6	26,4	21,5	20,2
	Ošipané (na 100 ha ornej pôdy)	24,3	19,0	19,5	21,0	16,3	3,8
	Hydina (na 100 ha ornej pôdy)	370,6	378,3	383,7	391,6	382,3	.
	Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)	322,5	329,2	333,8	340,6	332,6	.

Bodka (-)

údaj nie je k dispozícii alebo je nespoľahlivý

ZDROJ: [http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i5274CF2E88B046EEB191D28DB29D0FC7%22)&ui.name=Intenzita%20chovu%20hospod%C3%A1rskych%20zvierat%20%5Bpl3004rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html)

[bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID\(%22i5274CF2E88B046EEB191D28DB29D0FC7%22\)&ui.name=Intenzita%20chovu%20hospod%C3%A1rskych%20zvierat%20%5Bpl3004rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html](http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=cognosViewer&ui.action=run&ui.object=storeID(%22i5274CF2E88B046EEB191D28DB29D0FC7%22)&ui.name=Intenzita%20chovu%20hospod%C3%A1rskych%20zvierat%20%5Bpl3004rr%5d&run.outputFormat=&run.prompt=true&cv.header=false&ui.backURL=%2fcognosext%2fcps4%2fportlets%2fcommon%2fclose.html)

K výraznému poklesu došlo v prípade ošipaných. V rámci hydiny je badateľné udržiavanie rovnakého počtu. K poklesu došlo taktiež v prípade oviec na 100ha poľnohospodárskej pôdy.

Výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Priemyselný sektor a podnikateľské aktivity prešli za posledné obdobie viacerými zmenami. Zmenili sa majetkovo – právne vzťahy, niektoré prevádzky zanikli, niektoré sa transformovali. V meste vznikajú nové podnikateľské aktivity, pre ktorých sú v meste plošné aj funkčné predpoklady. V rámci intravilánu sídla sú priemyselné plochy situované v susedstve Mestského úradu, v blízkosti viaduktu - skladové plochy zberného dvora. Rozvíjajú sa drobné prevádzky súkromných podnikateľov – drevovýroba Bakalar, Velebín Ján a prevádzka väčších rozmerov PETREX - Petrovský, Kolesár ďalej výroba betónovej dlažby a cintorínskych náhrobkov – fi. Vimax a rozsahom väčšia prevádzka i so zamestnávaním väčšieho počtu pracovníkov – fi. ZVAR a iní. Ostatné priemyselné plochy sú situované mimo intravilánu mesta – ulica Počekanec a Železničiarska. Po východnej strane št. cesty II. triedy č. 556 do Gíraltoviec je umiestnená ČOV. Po ľavej strane komunikácie v smere Prešov – Vranov nad Topľou je situovaný podnik ČORBA (bývalý SANDRIK). Vo vzdialenosti cca 1 km od sídla pri železničnej trati sa rozkladá priemyselno- skladový areál: Doprava a skladové plochy ŽSR stanica Hanušovce nad Topľou, plocha areálu bývalej tehelne, skladové a obchodné areály. Areál poľnohospodárskeho

družstva je pretransformovaný na výrobnú – spracovateľský podnik – spracovanie vrakov – firma MAVÉBA. V priestore južne od sídla a západne od komunikácie č. I/18 sa nachádzajú ložiská tehliarskych hĺn, na základe ktorých sa tu v minulosti rozvíjala tehliarska výroba (v súčasnosti po tehelni ostal iba areál bez budov).

Prehľad aktuálnych prevádzok:

Reštaurácie – 3, Topľa, U Hricka, Eden,
Potraviny – 19 - Veľké prevádzky: COOP Jednota, AGRO MILK. CBA, BAPE, Strečno a ostatné
Pohostinstvá – 3
Zmrzlina – 2
Ovocie, zelenina – 3
Mäsiareň – 3
Zmiešaný tovar a drogeria – 3
Kaderníctvo – 5
Kozmetický salón – 3
Lekáreň – 3
Krajčírstvo – 2
Kvetinárstvo – 2
Papierníctvo – 2
Záhradnícke služby – 2
Textil - 3

1.11 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V meste pôsobí materská škola, základná škola a základná umelecká škola. Na území mesta sa nachádzajú tri typy škôl. Od materskej školy, cez základnú školu a základnú umeleckú školu. Základná škola mjr. Ľudovíta Kukorelliho v Hanušovciach nad Topľou, poskytuje výchovu žiakov v stupňoch 1. – 4. a 5. – 9.. školy). Každý z týchto objektov disponuje vlastnou telocvičňou, priľahlým športovým areálom, jedálňou a pod. V základnej umeleckej škole sa vyučuje v hudobnom, tanečnom a výtvarnom odbore. V hudobnom odbore sa žiaci učia hre na klavíri, akordeóne, husliach, gitare a dychových nástrojoch.

Materské školy

Materská škola Budovateľská 428/4 v Hanušovciach nad Topľou je 6 triednou materskou školou, ktorá poskytuje výchovu a vzdelávanie deťom vo veku od 2 do 6 rokov. Nachádza sa v účelovej budove s vlastnou záhradou. O výchovu a vzdelávanie sa stará 13 kvalifikovaných pedagógov. Materská škola je zapojená do Národného projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“, ktorého cieľom je zvýšiť inkluzivnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí. V rámci tohto projektu pracujú v materskej škole dve špeciálne pedagogičky a dve pedagogické asistentky. Zameranie materskej školy smeruje k environmentálnej výchove, výchove k zdraviu, pohybu a zdravému životnému štýlu. Hlavným cieľom je formovať citový, humánny a morálny vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia nielen u detí, ale cez nich aj u rodičov, prostredníctvom aktivít a projektov. Denný režim dieťaťa naplňať pestrými pohybovými aktivitami podporujúcimi životný štýl, ktorý rozvíja fyzické a psychické zdravie na základe správneho hodnotového systému (zdravé prostredie s dostatkom pohybu, popretkávané radostnou atmosférou, pohodou, pocitom bezpečia a výchovou k zdravým stravovacím návykom). V edukačnom procese sa zameriava na to aby učiteľ bol facilitátorom - sprievodcom dieťaťa na jeho ceste za poznáním. Aby rozvíjal jeho možnosti prostredníctvom vlastnej aktivity a vlastnej činnosti prostredníctvom aktivizujúcich metód, zážitkového učenia, skúmania, bádania a experimentovania.

ZDROJ: <https://hanusovskams.edupage.org/>

Základné školy

Základná škola Hanušovce nad Topľou patrí k jednej z najväčších škôl vo vranovskom okrese. V súčasnosti navštevuje tunajšiu základnú školu 630 žiakov /23 integrovaných žiakov/. V škole vyučuje 68

pedagógov v 12 triedach 1. až 4. ročníka a na vyššom stupni v 15 triedach. Škola je zameraná hlavne na výučbu cudzích jazykov a regionálnu výchovu. Na II. stupni ZŠ, od školského roku 2022/2023 existuje športová trieda zameraná na všestranný rozvoj pohybových schopností. Vhodné by bolo vystavať okolo viacúčelového ihriska tartanovú min. 2 dráhu na atletiku – beh má v tomto meste dlhú tradíciu (beh mjr. Kukorelliho). Zriadenie triedy s rozšíreným vyučovaním všeobecnej športovej prípravy sa riadi § 103 – 106 z. č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Športové triedy sú triedy, ktorých úlohou je vytvárať optimálne podmienky pre progresívnu športovú prípravu pohybovo nadanej a talentovanej mládeže so zreteľom na získanie správnych pohybových návykov a pohybových činností pri dodržiavaní všetkých zásad športovej prípravy mládeže. Cieľom pri plnení výchovných a vzdelávacích úloh školy je cieľavedomé a systematické rozvíjanie predpokladov pre rast športovej výkonnosti talentovaných žiakov. Športová príprava má za cieľ cieľavedomé telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie talentovaných detí a mládeže v špecifických činnostiach, ktoré vyžaduje zvládnutie rôznych druhov športov. V triedach s rozšíreným vyučovaním všeobecnej športovej prípravy sa vyučuje podľa upraveného učebného plánu základnej školy. Predmet športová príprava sa ako súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu vyučuje podľa osobitných učebných osnov vypracovaných v spolupráci so športovými zväzmi v súlade so zásadami športového tréningu v priestoroch školy. Do triedy s rozšíreným vyučovaním všeobecnej športovej prípravy sa prijímajú žiaci po overení špeciálnych zručností, schopností a nadania. Areál školy aj školský pozemok sú v dobrom stave. V školskom roku 2022/2023 došlo k vybudovaniu multifunkčnej športovej plochy pre hokej a korčuľovanie v zimných mesiacoch a florbal, hokejbal a inline hokej v letných mesiacoch. Následne pribudli šatne pre multifunkčnú športovú plochu. Pribudlo tiež osvetlenie.

ZDROJ: <https://zshanusovce.edupage.org/a/profil-skoly>

Škola je každoročne zapojená do environmentálnych projektov na separáciu odpadu, zber starých batérií, operačný program Vzdelávanie - projekt RAZ a projektu "Zdravá škola" a "Zelená škola." V rámci projektu Zelená škola vytvorili žiaci a učitelia svojpomocne bylinkovú špirálu, pocitový chodník, vybudovali hmyzie domčeky a po septembrovej návšteve hodnotiacej komisie škola získala štatút „Zelenej školy“. Zapojením sa do projektu Voda pre budúcnosť získala škola 500,-€ na realizáciu dažďovej záhrady v areáli v spolupráci s OZ Živica a Zelená škola,. V spolupráci s OZ Miniregión21 boli vybraní učitelia a žiaci zapojení do projektu: Poskytovanie mentorskej a tútorskej podpory žiakom z MRK v Hanušovciach nad Topľou. V projekte „SadOVO“ škola úspešne pokračovala v starostlivosti o už vysadené ovocné stromy starých odrôd. Cieľom projektu bolo vysádzanie ovocných vysokokmenných stromov starých a krajových odrôd jabloní a hrušiek v areáloch základných a stredných škôl. Zámerom bolo, aby sa žiaci s učiteľmi podieľali na záchrane vzácnych odrôd a poznatky využívali aj pri výučbe v iných predmetoch. 10 Od 16.9.2020 je škola zapojená do národného projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II. V rámci tohto projektu sa stal súčasťou pedagogického kolektívu tzv. inkluzívny tím: tvorí ho päť pedagogických asistentiek pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, školská špeciálna pedagogička a sociálna pedagogička. Ich úlohou je skvalitňovať edukačný proces žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, uplatňovať individuálny prístup a maximalizovať rozvoj žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Zdravotnícky pracovník v materskej, v základnej a v strednej škole - podpora prostredníctvom zamestnania zdravotníckeho pracovníka ako nepedagogického zamestnanca na poskytovanie zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti, realizáciu skríningu s cieľom včasnej identifikácie zdravotných problémov u detí a žiakov, preventívne a poradenské aktivity v oblasti podpory zdravého životného štýlu, prevencie ochorení a ďalšie činnosti.

ZDROJ: Správa o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy, Štúrova 341, 094 31 Hanušovce n/T za školský rok 2021/2022

Základná umelecká škola

Základná umelecká škola v Hanušovciach nad Topľou vznikla z iniciatívy mesta a do siete škôl bola zaradená Ministerstvom školstva Slovenskej republiky 1. augusta 2004 odčlenením pobočky od Základnej umeleckej školy vo Vranove nad Topľou na ulici Alexandra Dubčeka 880. Mesto, v ktorom sa škola nachádza, patrí k najstarším na území Šariša a je bohaté na kultúrne a historické dedičstvo. Od vzniku samostatnej základnej umeleckej školy, napriek nepriaznivému demografickému vývoju, každoročne zaznamenávame vzrastajúci záujem o umelecké vzdelávanie. V súčasnosti má škola 252 žiakov, z toho v hudobnom odbore 130 žiakov, vo výtvarnom odbore 84 žiakov a v tanečnom odbore 38 žiakov. V škole pôsobia tri odbory: hudobný, tanečný a výtvarný. Dlhoročnú tradíciu má hudobný odbor, ktorý ponúka vyučovanie hry na klavíri, hry na zobcovej a priečnej flaute, hry na gitare, hry na akordeóne, hry na husliach, hra na violončele a hry na kontrabase. Deti, ktoré rady spievajú, navštevujú hodiny speváckeho zboru a ľudovej speváckej skupiny. V škole nachádzajú uplatnenie aj malé komorné združenia: dychové kvarteto, akordeónový súbor, husľové komorné teleso a ľudová hudba. Výrazný

záujem je o výtvarný odbor, ktorý svojim žiakom vo výchovno-vzdelávacom procese vstúpuje cit pre estetiku výtvarného krásna, rozvíja u detí nadanie pekne kresliť, maľovať, modelovať, ale aj zoznamovať sa s menej frekventovanými výtvarnými technikami, akými sú napríklad kašírovanie, suchá ihla, linoryt, počítačová grafika. Vo svojom programe ponúkame teoretické a praktické základy výtvarného umenia aj starším žiakom, ktorí sa chystajú na talentové skúšky na stredných školách umeleckého zamerania, pedagogických školách či odborných učilištiach. Na základe výsledkov monitoringu, realizovaného v materských a základných školách nášho regiónu sme v septembri 2005 otvorili tanečný odbor, ktorý deťom umožňuje rozvíjanie pohybových daností v predmetoch tanečná príprava, klasický tanec, základy ľudového tanca, základy novodobého a moderného tanca a tanečná prax. ZUŠ je od 1.1.2014 právnym subjektom.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	43	40	37	35	32	30	28	26	25	23	21
1-4	195	196	196	196	196	197	197	197	198	198	198
0 – priem. Index				0,933 % nárast – 0							-50,118
1-4 priem. Index				1,001 % nárast 1 – 4							1,476
Abs. nárast											-19
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,325
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											5,790

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka až o 50,118 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet narásť o 1,476 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 6,325 %, do roku 2025 by mal tento podiel stúpnúť na 5,790 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 19. Pokles by mal byť relatívne málo významný, resp. v prípade rozširujúceho sa nárastu a prisťahovalectva obyvateľstva, môže aj vzrásť a bude potrebné vytvárať kapacity zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	260	265	270	274	279	284	289	294	299	304	309
10-14	225	216	208	201	199	189	183	176	169	162	155
5-9 – pr. Index				1,017 % nárast 5 - 9							18,776
10-14 pr. Index				0,963 % nárast 10 - 14							-31,177
Abs. nárast											-21
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											12,903
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,250

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá rovnako pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 21. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí stúpnuť o 18,776 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 31,177 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal klesnúť na 12,250 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom období nevyhnutné toto zariadenia rozširovať.

1.12 SOCIÁLNA SFÉRA

Na území mesta Hanušovce nad Topľou pôsobia dvaja verejní poskytovatelia sociálnych služieb, ktorí poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Mesto Hanušovce nad Topľou poskytuje alebo zabezpečuje svojim občanom sociálne služby: sociálna služba na podporu rodiny s deťmi: pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života. Ďalej je to sociálna služba na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku: poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, opatrovateľská služba, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci. Medzi podporné služby poskytovaných mestom patria: odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v jedálni a donáška stravy do domácnosti. V meste sa nachádzajú nasledujúci poskytovatelia sociálnych služieb.

Terénna sociálna práca v meste Hanušovce nad Topľou - TSP

Terénna sociálna práca je štandardnou sociálnou službou, ktorá vie účinne pracovať s ľuďmi žijúcimi v podmienkach vylúčenia. Je to práca orientovaná na klienta v jeho prirodzenom prostredí – rešpektuje jeho želania, návrhy na riešenie problému, jeho schopnosti, pričom klientom je často celá rodina nielen jednotliviec. Je nedirektívna – pri postupe riešenia problému musí byť zhoda medzi klientom a sociálnym pracovníkom, ktorý spolupracuje s ďalšími aktivistami pracujúcimi v prostredí sociálne vylúčenej komunity. Časť riešení problémov je orientovaná na schopnosť klientov zapájať sa do ďalších programov na zlepšenie kvality ich života. Terénna sociálna práca pomáha komplexne riešiť jednotlivé sociálne udalosti. Mapuje lokality z hľadiska výskytu patologických javov, vrátane výskumu – získavania, analýzy a spracovania spoznaných informácií o príčinách vzniku, charakteru a intenzite nepriaznivých situácií. Pravidelné návštevy a stretnutia s klientmi v ich prirodzenom prostredí sú prejavom záujmu v ich často ťaživých a nepriaznivých životných okolnostiach. Cieľom terénnej sociálnej práce je podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity, posilnenie silných stránok klienta, podpora jeho schopností a možností, motivácia k zmene jeho sociálnej situácie. Sociálny pracovník takto vedie klienta k svojpomoci, aby ten prevzal sám zodpovednosť za svoj život, čím mu najviac pomáha.

ZDROJ: Komunitný plán sociálnych služieb Hanušovce nad Topľou

Terénna sociálna práca s rómskou komunitou

Činnosť terénnej sociálnej práce v Hanušovciach nad Topľou je kontinuálnym pokračovaním Programu podpory komunitnej sociálnej práce v obciach s vylúčenou komunitou Fondu sociálneho rozvoja od roku 2005 a jeho ďalšou plynúcou etapou. Mesto Hanušovce nad Topľou sa aktívne zapojilo do tohto programu v roku 2006. V súčasnosti sa terénnej sociálnej práci v našom meste venujú traja terénni sociálni pracovníci, ktorí pracujú v tíme a spoločne hľadajú najlepší spôsob pomoci rómskej komunite, aby tým efektívne prispeli k rozvoju a integrácii menšiny vo vzťahu k majorite. Mesto Hanušovce nad Topľou má 3 752 obyvateľov. V meste tiež žije početná rómska komunita. Väčšina z nich žije v separovanej osade Pod Šibenou. Podľa sociálneho postavenia ich môžeme rozdeliť do štyroch skupín. Prvú skupinu tvorí asi 5% Rómov, ktorí sú integrovaní a ich životný štýl je na úrovni nerómskeho obyvateľstva. Druhú skupinu tvorí 35% Rómov, žijú na relatívne dobrej úrovni. Sú to prevažne remeselníci, stavbári, ktorí stratili zamestnanie ako poslední. V súčasnosti sa živia príležitostnými brigádami, inak sú odkázaní na sociálne dávky. Tretia skupina, asi 40% Rómov, je skupinou, ktorá výrazne potrebuje pomoc zvonku pri riešení bývania a pri začleňovaní sa do spoločnosti. Ide o mnohopočetné rodiny žijúce v nevyhovujúcich podmienkach, zvlášť nevhodných pre výchovu detí.

Štvrtou skupinou je sociálne najnižšia vrstva 20% Rómov. Táto skupina je ohrozená najviac a ich potomstvo je vystavené najväčšiemu riziku, že prepadne na úroveň rodičov bez možnosti resocializácie. ZDROJ: Komunitný plán sociálnych služieb Hanušovce nad Topľou

Opatrovateľská služba v meste Hanušovce nad Topľou

V Hanušovciach nad Topľou aktuálne pracuje 8 opatrovateliek, ktoré sa starajú o 9 klientov. Náplňou práce opatrovateliek sú najmä nasledujúce činnosti: základné životné úkony podľa aktuálnej potreby, kontakt s lekárom, sociálny kontakt s okolím, kontakt s orgánmi štátnej správy, duchovná starostlivosť, spojenie s príslušným cirkevným spoločenstvom. Uvedené hodnotenie nevystihuje celú činnosť a náplň takto vytvorených miest, nakoľko osoba, ktorá sa podujme vykonávať túto službu sa musí prispôbovať situáciám existenčného stavu opatrovaných. Ponúkané služby a činnosti sú doplnením služieb poskytovaných rodinou, či štátom, kategórií osamelých, opustených, či chorých ľudí. Napriek tomu, že sú len posilňujúcim článkom pre určitú skupinu ľudí, predsa sa táto kategória služieb javí ako veľmi účinný a potrebný článok prepojenia tela s dušou jedinca, odkázaného na pomoc tých druhých. Z časového hľadiska opatrovateľská služba zabezpečuje realizáciu pracovných miest neobmedzene. Odmeňovanie pracovníkov tejto služby sa rieši prostredníctvom dotácií pridelených od samosprávy, platbou za vykonané úkony od opatrovaných a taktiež príspevkom od Úradu práce vo Vranove nad Topľou.

ZDROJ: Komunitný plán sociálnych služieb Hanušovce nad Topľou

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti - ADOS

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti patrí do siete neštátnych zdravotníckych zariadení. Poskytuje kvalifikovanú, koordinovanú, komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť v rozsahu stanovenom koncepciou odboru – ošetrovateľská starostlivosť v komunite. Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti zabezpečuje komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť v koordinácii s ambulantnou a ústavnou starostlivosťou o pacienta, ako aj s opatrovateľskou starostlivosťou, ktorú zabezpečujú orgány sociálneho zabezpečenia. Náplňou činnosti agentúry je komplexná ošetrovateľská starostlivosť v domácom prostredí alebo prirodzenom sociálnom prostredí pacientov, všetkých vekových kategórií, u ktorých je indikovaná. Ide väčšinou o starostlivosť po skončení nemocničnej liečby (tzv. doliečovanie), o akútne chorých bez nutnosti hospitalizácie, o chronicky chorých a o pacientov v terminálnych stavoch. Domáca ošetrovateľská starostlivosť sa poskytuje na základe indikácie lekára primárnej starostlivosti a miestom výkonu poskytovanej starostlivosti je: miesto trvalého bydliska pobytu pacienta, prirodzené sociálne prostredie pacienta (domov dôchodcov, penzión), výnimočné miesto (sociálny útulok, miesto u príbuzných...). Pacienti sú ošetrovaní podľa ošetrovateľského procesu, ktorý stanovuje odborný zástupca agentúry. O poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti vedie agentúra zdravotnú dokumentáciu, ktorá obsahuje: plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ošetrovateľskú anamnézu, ošetrovateľský záznam, záverečné hodnotenie domácej ošetrovateľskej starostlivosti, protokoly (podľa potreby). Pracovníkmi agentúry sú: sestra – manažérka a dve zdravotné sestry. Náplňou práce zdravotnej sestry sú nasledovné činnosti: získanie ošetrovateľskej anamnézy, komunikácia s pacientom, vytýčenie problému, stanovenie plánu starostlivosti, zameranie činnosti na upevnenie, ochranu a návrat zdravia, podávanie rôznych foriem liečiv, obkladov, roztokov, masťí..., podávanie injekcií, infúzií, odber biologického materiálu, preväzy a ošetrovanie rán, dekubitov, doprava biologického materiálu do laboratória, edukácia pacienta a rodiny, administratívna činnosť.

ZDROJ: Komunitný plán sociálnych služieb Hanušovce nad Topľou

Domov sociálnych služieb - DSS

Navrhovaný domov sociálnych služieb je situovaný v blízkosti obvodného zdravotného strediska v Hanušovciach nad Topľou. Koncept je riešený ako novostavba bytového zariadenia dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti pre príjemcov sociálnej služby (PSS). Koncept je charakteristický návrhom jednoduchej, pozdĺžne tvarovanej pôdorysnej stopy dvojpodlažného objektu, ktorý je možné umiestniť na pozdĺžne orientovaný pozemok. orientácia vstupu do objektu a na pozemok je na severozápadnej, resp. juhozápadnej strane. Pre naplnenie potrieb statickej dopravy bude slúžiť existujúce parkovisko (počet park. miest 32) z toho je 1 parkovacie miesto vyhradené pre osoby s ťažkými zdravotnými postihnutiami (požiadavka min. 1 parkovacie miesto ZŤP). Na exteriérových plochách sú v rámci areálu navrhované aj priestory na oddych a aktivizáciu klientov. Sú tu situované lavičky na sedenie a zvýšené záhony. Široký chodník s bezbariérovými parametrami prepája všetky časti areálu.

ZDROJ: architektonická štúdia – sociálno-zdravotnícke nízkokapacitné zariadenie pre seniorov v Hanušovciach nad Topľou, 2022

LUNETÁ n. o.

Nezisková organizácia Luneta je zriaďovateľom Domova chráneného bývania so sídlom v Hanušovciach nad Topľou, na Železničnej ulici 584. Zariadenie je v prevádzke od 15.12.2008. Dva trojizbové byty s kapacitou pre 12 osôb slúžia v súčasnosti 6 klientom – z toho je 5 žien a 1 muž - s diagnózou schizofrénia. Dvadsaťštyrihodinový dohľad a poradenstvo zabezpečujú 4 sociálni pracovníci. Všetky bežné práce – varenie, pranie, upratovanie i kúrenie si klienti zabezpečujú sami. Vo voľnom čase sa venujú záľubám. Vlastnoručne vyrobené pozdravy, maľby zdobia steny v zariadení. Život v tomto spoločenstve im umožňuje prekonávať svoje handicap a v rámci svojich možností viesť plnohodnotný život v spoločnosti.

V roku 2013/2014 bola obnovená časť kultúrneho domu, kde sa zriadilo komunitné centrum ako komunitná práca so 4 pracovníkmi. Je tu vytvorený priestor pre rôzne subskupiny komunity, pre deeskaláciu komunitných napätí a konfliktov. Poskytuje komplexné sociálne služby, odborné činnosti a iné činnosti a aktivity, ktoré budú prispievať k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených, prevencia sociálno-patologických javov, podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času, podpora vzdelávania detí a mládeže aj dospelých osôb, poradenstvo v oblasti zamestnanosti, podpora práce s rodinami a predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách.

Denný stacionár

Je vytvorený v časti zdravotného strediska a v súčasnosti poskytuje služby pre trávenie voľného času a zabezpečenie starostlivosti pre osamelo žijúce osoby alebo osoby, ktoré nemôžu mať poskytnutú stálu starostlivosť. Títo občania sú zväzovaní autom z mestského úradu na svoj denný pobyt a to od 8:00 do 16:00 hod., sú v starostlivosti štyroch pracovníkov.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu.

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- ☐ deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- ☐ postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- ☐ prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- ☐ transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- ☐ podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- ☐ individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- ☐ vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- ☐ legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- ☐ rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- ☐ koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste

ZDROJ: <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky

poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihladnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	185	190	196	199	203	208	213	217	222	226	231
65-69	97	97	97	97	96	96	96	96	96	96	96
70-74	88	90	92	95	98	100	102	105	107	110	112
75-79	66	65	63	62	61	60	59	58	56	55	54
80-84	52	52	53	53	54	54	55	56	56	57	58
85-89	25	26	26	26	26	27	27	27	28	28	28
90-94	15	16	19	19	19	20	20	21	22	23	24
95-99	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3
100+	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,013 % nárast – 60+							14,061
Abs. nárast											75
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,076
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											15,946

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 14,061 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnúť na 15,946 %, čo je v porovnaní s ostatnými samosprávami výrazne nižšia hodnota. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 75 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

1.13 ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť v meste je dobre riešená, na tak malé mestečko. V centre mesta je zdravotnícke stredisko, v ktorom má ambulanciu: lekár pre dospelých, detský lekár, gynekológ, jeden stomatológ, interný lekár. V meste sa pribudovalo ďalšie súkromné zdravotnícke zariadenie, v ktorom sídli lekár pre dospelých. Časť budovy tvorí lekáreň. V meste sa nachádza aj samostatná stomatologická ambulancia a pri zdravotnom stredisku je vyčlenená plocha pre rýchlu záchrannú službu.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	43	40	37	35	32	30	28	26	25	23	21
1-4	195	196	196	196	196	197	197	197	198	198	198
0 – priem. Index				0,933 % nárast – 0							-50,118
1-4 priem. Index				1,001 % nárast 1 – 4							1,476
Abs. nárast											-19
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,325
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											5,790

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	185	190	196	199	203	208	213	217	222	226	231
65-69	97	97	97	97	96	96	96	96	96	96	96
70-74	88	90	92	95	98	100	102	105	107	110	112
75-79	66	65	63	62	61	60	59	58	56	55	54
80-84	52	52	53	53	54	54	55	56	56	57	58
85-89	25	26	26	26	26	27	27	27	28	28	28
90-94	15	16	19	19	19	20	20	21	22	23	24
95-99	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3
100+	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,013 % nárast – 60+							14,061
Abs. nárast											75
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,076
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											15,946

1.14 ŠPORT

Mesto má pomerne dobre vybudovanú športovú infraštruktúru. Pri veľkom kaštieli sa nachádza futbalové ihrisko. V školskom areáli je vybudované viacúčelové ihrisko a multifunkčná športová plocha pre korčuľovanie, hokej a pod. Pre potreby vzdelávania sú k dispozícii 2 telocvične. V meste sa rozvíja športová činnosť jednotlivcov i skupín a bola by využitá aj prípadná vybudovaná športová hala pre basketbal, volejbal, tenis, karate súťaže,...). Športová činnosť je organizovaná: Futbalový klub MsFK Hnúšťa nad Topľou/ FK Pod Šibenou Roma Hnúšťa, Karate klub DoJo, Basketbalový klub Pelikán, Hokejový klub Pelikán, Turistický oddiel KST Krokus. Pre verejnosť by bolo vhodné vybudovanie plaveckého bazénu. Vybudované viacúčelové ihrisko pri ZŠ by bolo využívané vo väčšej miere, keby sa uvažovalo nad jeho zastrešením.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %)

Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť. V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	257	242	227	213	200	188	177	166	156	147	138
15-19 – pr. Index				0,939	% nárast 15-19						-46,479
Abs. nárast											-120
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,834
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,633

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	356	354	351	349	346	344	341	339	336	334	332
25-29	355	364	372	381	390	399	409	418	428	438	449
20-24 - pr. Index				0,993	% nárast – 20-24						-6,974
25-29 - pr. Index				1,024	% nárast 25 – 29						26,360
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											18,895
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,579

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	296	304	312	321	329	338	347	357	367	376	387
35-39	212	206	200	194	188	182	176	171	166	161	156
40-44	240	233	225	218	211	204	198	192	186	180	174
30-34 - pr. Index				1,027	% nárast – 30-34					30,723	
35-39 - pr. Index				0,970	% nárast – 35-39					-26,526	
40-44 - pr. Index				0,968	% nárast – 40-44					-27,543	
Abs. nárast										-32	
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,869
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											18,900

1.15 KULTÚRA

Na viacúčelové využitie slúži kultúrny dom, ktorý prešiel čiastočnou rekonštrukciou. V súčasnosti sa v tomto objekte zriadilo na vysokej úrovni vybavené súkromné fitness centrum, sídli tu Komunitné centrum, v zadnej časti objektu má prenajaté priestory folklórny súbor Vargovčan a občianske združenie Informačné centrum mladých. V objekte mestského úradu bola od roku 1993 (dovtedy sídlila v kultúrnom dome) verejnosti k dispozícii mestská knižnica, ktorá po rekonštrukcii Malého kaštieľa je presídlená do jeho priestorov (január 2016). V objekte tzv. Veľkého kaštieľa sa nachádza Krajské múzeum. V meste funguje ešte folklórny súbor Oblík a mestský rozhlas (PHSR, 2006, s.13). Mesto rozvíja aktivity v organizovaní kultúrno – spoločenských podujatí. Viaceré sa stali pravidelnými: oslavy Dňa matiek, beh mjr. Kukorelliho, oslavy oslobodenia mesta, oslavy SNP, Dni mesta, pribúdajú k nim podujatia organizované rôznymi občianskymi združeniami. V pláne je oživiť folklórne slávnosti a pokračovať vo vytváraní a obnovovaní tradícií. Aktivita obyvateľstva mesta a činnosti spadajúce do oblasti tretieho sektora je v meste reprezentovaná: rómskym občianskym združením, Základná organizácia slovenského zväzu zdravotne postihnutých (sčíta 101 členov), Základná organizácia SČK, Základná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, OZ Kvapka a nádej – zamerané na onkologických pacientov, klub turistov KROKUS, poľovnícke združenie Lipiny, záhradkármí, v meste sa prezentujú aj rómski spoluobčania – tancom, spevmi, s ktorými vystupujú pri rôznych spoločenských podujatiach. Obyvatelia mesta majú možnosť sa kultúrne a športovo vyžiť k čomu pribudol Bowling (v sídle reštaurácie Topľa). Mesto a mestský úrad podporujú miestne aj regionálne aktivity.

Folklórny súbor Oblík

FS Oblík oslávil v roku 2017 svoje 50. výročie vzniku. Súbor v súčasnosti sčíta do 30 členov mladšej a študentskej kategórie. Jeho vízia do budúcnosti je spracovanie dokumentu o FS, vytvorenie vlastnej hudobnej zložky, zostavenie mužskej speváckej skupiny, pravidelný nábor nových členov, rozširovanie ľudových tradícií – Vianoce, Fašiangy, Veľká noc, spolupráca s poprednými umelcami: Kandráčovci, Kollárovci. Súbor chce zvyšovať svoju prezentáciu doma i v zahraničí na rôznych súťažiach a prehliadkach.

Folklórny súbor Vargovčan

FS Vargovčan pracuje od roku 2005 a zastrešuje ho občianske združenie Klub mladých mesta Hanušovce nad Topľou. Združuje vyše 100 mladých tanečníkov a spevákov, ktorí sa podieľajú na kultúrno-spoločenských podujatiach mesta. FS spolupracuje s ľudovou hudbou Primáš, Čavargoš a L'H Štefana Cínu. Pravidelne cez mesto robia krojované sprievody pri tradíciách: Veľká noc, stávanie mája a Vianočné tradície. Má tri tanečné zložky Vargovaník, Vargovčanček, Vargovčan. Súčasti krojov si často šijú sami. Pre svoje aktivity majú od mesta poskytnuté zadné priestory kultúrneho domu, ako prostriedok sa podieľajú na menších opravách budovy, prípadne väčších úprav javiska. Do budúcnosti majú víziu najmä vydanie CD nosiča a v spolupráci s FS Oblík uskutočniť podujatie, ktoré by sa stalo na území mesta tradičným.

Krajské múzeum v Prešove – organizačná jednotka Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou

Múzeum vzniklo ako jedno z posledných múzeí na Slovensku s názvom Krajské múzeum v Prešove – organizačná jednotka Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou. Od začiatku sa kreovalo ako vlastivedné so zbernou oblasťou vranovského regiónu. Po rôznych modifikáciách názvu je jeho dnešné oficiálne pomenovanie Krajské múzeum v Hanušovciach nad Topľou. Múzeum spravuje dve historické budovy a časť historického parku. Sídlom múzea je kaštieľ, postavený v prvej polovici 18. stor., ku kaštieľu patrí rozsiahly park, pôvodne okrasná záhrada s pravidelným členením. Zriaďovateľom múzea je Prešovský samosprávny kraj. Je registrovaným múzeom na Ministerstve kultúry SR.

ZDROJ: <http://www.muzeumhanusovce.sk/>

Expozícia Prírodné pomery vranovského regiónu umožňuje zoznámiť sa s vývojom od geologického obdobia druhohory. V časti treťohory sú vystavené ukážky rôznych typov mineralizácie a unikátne skameneliny morských živočíchov. Súčasné geologické obdobie štvrtohory prezentuje flóru a faunu lesov a pri riečnych nív.

Expozícia História vranovského regiónu začína najstaršími obdobiami ľudských dejín, dokumentovanými archeologickými nálezmi a výskumami, pokračuje dokladmi najstarších písaných dejín. Samostatné časti sú venované náboženským dejinám, remeselnej činnosti a napokon vojenským dejinám zavŕšeným dvoma svetovými vojnami v 20. storočí.

Expozícia dobovo zariadených interiérov ponúka prehliadku troch miestností zariadených ako šľachtický salón z konca 19. stor., meštianska obývacia izba zo začiatku 20. stor. a spálňa z polovice 20. stor.

Expozícia Duch národa je umiestnená v bývalej hospodárskej budove pri druhom -hanušovskom kaštieli patriacom pôvodne rodine Šóšovcov. Etnografická expozícia umožňuje netradičným spôsobom zoznámiť sa s hmotnými pamiatkami a zvykmi ľudu obývajúceho pomedzie Zemplína a Šariša. Predstavuje typické ukážky zariadenia kuchyne, „parádnej izby“ a komory. Expozícia je oživená figurínami s ukážkami odevu a ozvučená hudbou a slovom. Umožňuje tiež interaktívne zapojenie sa návštevníkov do rôznych remeselných činností (pradenie, tkanie). Z dôvodu digitalizácie zbierkových predmetov je expozícia dočasne uzavretá.

Kultúrne pamiatky

Národné kultúrne pamiatky v Hanušovciach nad Topľou:

Na území mesta Hanušovce nad Topľou sa nachádza pamiatková zóna Hanušovce nad Topľou. Na jej území sa nachádzajú nasledujúce kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

1. Kostol a zvonica (č. 289 / 1-2), pozostávajúca z pamiatkových objektov ranogotického rímsko - katolíckeho kostola z prvej polovice 14. storočia (č. 289/1) a samostatnej murovanej zvonice (č. 289/2). Počiatok Hanušoviec sa viaže k pôsobeniu rádu johanitov, ktorí tu mali podľa listín v roku 1280 „prekvitajúci kláštor“. Ďalej sa tu spomínajú križovníci – ochrancovia Svätého Hrobu, ktorým sa pripisuje výstavba terajšieho rímsko - katolíckeho farského kostola v polovici 13. storočia, ako aj rád Svätého Ducha, ktorý tu mal mať murovaný špitálsky kostolík Sv. Ducha na cintoríne a kaplnku. Dnes nie je nič známe o kláštorných budovách spomínaných rádov, možno ale predpokladať, že sa nachádzali v historickom centre, v blízkosti farského kostola. V súvislosti s tým je zaujímavé zistenie fragmentov podzemných kamenných stavebných konštrukcií na parcelách za cestou do Prešova, oproti kaštielu, na dnešnej Kláštornej ulici. Rímsko-katolícky kostol je najstaršou architektonickou kultúrnou pamiatkou v Hanušovciach, v ktorom podľa listín pôsobil v roku 1332 farár Klimt. Kostol mal už pred rokom 1438 murovanú vežu. Bohatá kamenárska výzdoba spolu s rádrovými znakmi križovníkov svedčia o založení tohto sakrálneho objektu. Ide o ranogotický kostol s retardovanými románskymi prvkami, ako sú konzoly kamenných rebier klenieb svätyne, dve pastofória na východnej strane pravouhlo ukončeného presbytéria a v exteriéri kamenná rímsa so zoomorfnými motívmi pod združeným oknom veže. Kostol v 18. storočí prešiel barokovými úpravami. Súčasťou areálu kostola je aj samostatná renesančná zvonica postavená v 17. storočí.

2. Kaštieľ s areálom (č. 286/1-2), pozostávajúca z pamiatkových objektov – renesančného kaštiela z roku 1564 a hospodárskej budovy (Malý kaštieľ). S rodom Sóosovcov, ktorý získal mestečko v roku 1346, súvisí ďalšia etapa histórie, ku ktorej sa viaže výstavba renesančného, tzv. Malého kaštiela. Postavený bol v roku 1564 ako dvojpodlažná bloková stavba nesúca všetky dobové architektonické znaky (dispozícia, kamenárska a sgrafitová výzdoba / reprezentačného šľachtického sídla určeného na pohodlné bývanie zemepána a jeho rodiny. Kaštieľ bol v čase výstavby omietnutý hladkou vápencovou omietkou, bez výraznejších náznakov tektoniky, ale s typickým nárožným listovým sgrafitom. Začiatkom 17. storočia bola k južnému nárožiu pristavaná kruhová veža, ktorá mala zvýšiť jeho obranyschopnosť. V druhej polovici 17. storočia došlo k ďalšej stavebnej etape – vyzdvihnutím obytnej funkcie presvetlením a rozšírením pohodlia. Došlo k úprave okenných otvorov a štukovej výzdobe klenieb. Tento objekt v súčasnosti chátra a je nevyhnutná jeho rekonštrukcia.

3. Kaštieľ a park (č. 278/1-2), pozostávajúca z dvoch pamiatkových objektov – barokového kaštiela z prvej polovice 18. storočia a parku (Veľký kaštieľ). Je spojený s ďalšími majiteľmi majetkov v Hanušovciach – rod Dežofi. Na prelome 17. a 18. storočia si Dežofiovci postavili neďaleko Malého kaštiela na návrší nový renesančno-barokový kaštieľ s retardovanými renesančnými znakmi. Ide o typ štvorvežového dvojpodlažného kaštiela s pôvodne otvorenou arkádou na hlavnej fasáde medzi vežami. Pomerne rozsiahla bloková stavba nemá opevňovacie prvky a rozloženie miestností svedčí o uplatnení barokovej zásady osovosti. Miestnosti sú klenuté valenými klenbami s lunetami. Klenbové polia majú bohatú štukovú výzdobu. V exteriéri je silueta budovy určená súhrou manzardovej strechy a zvoncovitých striech veží, ktoré rytmizujú architektúru. Bohatá je aj štuková úprava okien. Hlavný vstupný portál má postranné pilastre so supraportou, v ktorej bola pôvodne nápisová tabuľa a štít s kamenným erbom Dežofiovcov. V súčasnosti je nutná komplexná rekonštrukcia kaštiela, ktorá by obnovila jeho zašlú slávu a priavrátila ho do aktívneho diania v meste.

Prírodno-krajinový park:

Pri kaštieli bola v polovici 18. storočia založená okrasná záhrada s pravidelným členením, ktorej najhodnotnejšia úprava sa rozprestierala na terasách pred juhovýchodným priečelím kaštieľa. Terasové usporiadanie vychádzalo z prirodzenej konfigurácie terénu a záhradná architektúra z barokového tvaroslovia. V tejto podobe sa zachovala až do 19. storočia, kedy bola pravidelná záhrada prebudovaná na prírodno – krajinársky park, ktorého pôvodná porastová štruktúra je z časti zachovaná dodnes. Druhá polovica 20. storočia priniesla plošnú redukciu parku, ktorého dnešná výmera nedosahuje ani 4 ha.

V katastrálnom území mesta sa mimo pamiatkovej zóny nachádzajú tieto ďalšie národné kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

1. Evanjelický kostol z roku 1783 (č. 288/0) Mimo pamiatkovej zóny stojí na juhovýchodnom svahu evanjelický kostol, postavený v roku 1783 v klasicistickom slohu, ktorý bol rozšírený o vežu a empírovo upravený v roku 1820. jednolodový pozdĺžny priestor kostola je zaklenutý klenbami, ktorých pásy dosadajú na profilované hlavice pilastrov.
2. Židovský cintorín (č. 11 324/0) Je posledným hmotným dokladom histórie dnes už zaniknutej miestnej židovskej náboženskej obce. Počas 2. sv. vojny boli z Hanušoviec deportovaní všetci židia. Cintorín je jediným viditeľným dokumentom, ktorý zanechalo židovské etnikum, pôsobiace tu v roku 1786, kedy sa v listinách spomína prvý rabín. V Hanušovciach stála pôvodne aj drevená synagóga, ktorú v 2. polovici 19. storočia nahradili novou, murovanou. Synagóga zanikla počas 2. sv. vojny. Na cintoríne sa nachádza okolo 200 náhrobných kameňov orientovaných na východ a situovaných asi v 15 nepravidelných radoch. V staršej severovýchodnej časti cintorína sú zachované stély archaickejších tvarov pochádzajúce z 18. storočia.
3. Sušiareň liečivých rastlín – Komenského ul. č. 14/33 /č. 10 747/0) Pochádza z tridsiatych rokov 20. storočia. Nachádza sa na Komenského ulici. Je dokladom špecifickej hospodárskej činnosti, zameranej na sušenie a výkup liečivých rastlín pre firmu vyrábajúcu liečivá. Objekt je ojedinelým hmotným dokumentom hospodárskych stavieb svojho druhu.
4. Mosty a pamätná tabuľa (č. 4352/1-5), pozostávajúca z pamiatkových objektov štyroch železničných viaduktov a pamätnej tabule Patria k významným technickým pamiatkam. Najväčší dosahuje dĺžku asi 400 metrov a klenie sa priamo nad mestom. Tieto viadukty boli vybudované začiatkom 40. rokov pri výstavbe novej železničnej trate Prešov – Vranov – Strážske.
5. pamätný dom s tabuľou (č. 1466/1-2) pozostávajúca z dvoch objektov – pamätného domu (brigáda Čapajev) na Slovenskej ul. a pamätnej tabule osadenej na uvedenom dome (ÚPM, 2010, s.40-44).

V meste Hanušovce nad Topľou je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) zapísaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka (ďalej aj „NKP“ alebo „kultúrna pamiatka“):

KAŠTIEL S AREÁLOM – malý renesančný kaštieľ – č. ÚZPF : 286/1-2, KAŠTIEL A PARK – veľký barokový kaštieľ – č. ÚZPF : 287/1-2, KOSTOL – evanjelický a.v. – č. ÚZPF : 288/1, KOSTOL A ZVONICA – rímskokatolícky Nanebovzatia Panny Márie – č. ÚZPF: 289/1-2, MOSTY A PAM. TABUĽA – SUBOR – viadukty – č. ÚZPF : 4352/1-5, SUŠIAREŇ – sušiareň liečivých rastlín – č. ÚZPF : 10747/1, CINTORÍN ŽIDOVSKÝ – židovský cintorín – č. ÚZPF : 11324/1, PAMIATKOVÁ ZÓNA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU – č. ÚZPF : 36.

Evidované archeologické lokality: historické jadro mesta – územie s evidovanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (najstaršia písomná zmienka k roku 1317), Slovenská ul. – pozemok p.č. 281, 316/1-5 na ploche supermarketu COOP Jednota – základy novovekej obytnej zástavby, kultúrne vrstvy s hnutelným materiálom zo 14.-20. storočia, Kláštorhá ulica – zaniknutý kláštor

v severnej časti ulice, Kláštorňá ulica – p.č. 663 – murované základy novovekej zástavby, Zámocká ul. č. 129 – pri výstavbe kanalizácie – nálezy novovekej keramiky.

poloha Čistina – západne od intravilánu mesta – nálezy stredovekej keramiky súvisia zrejme so zaniknutou stredovekou obcou Zentlázló – Hennegwasa.

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy: ojedinelý nález kamennej sekerky z neskorej doby kamennej.

Pri aktivitách vyplývajúcich zo strategického dokumentu je nevyhnutné rešpektovať NKP a ich bezprostredné okolie a postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

V zmysle § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od NKP; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak NKP je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je NKP aj pozemok.

Pre zabezpečenie ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk je nevyhnutné postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

V zmysle § 14 ods. 4 pamiatkového zákona môže obec rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Takýto oznam evidovaných pamätihodností obce predloží obec na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj príslušnému stavebnému úradu.

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu.

ZDROJ: <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-72009.pdf>

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti: stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“

zefektívniť systém dlhodobjšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich

„spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych

inštitúcií rozšíriť systém permanentiek

rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov) uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku

last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom) zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky

radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3) radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.) významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre.

ZDROJ: <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa mierny pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	356	354	351	349	346	344	341	339	336	334	332
25-29	355	364	372	381	390	399	409	418	428	438	449
20-24 - pr. Index				0,993	% nárast – 20-24						-6,974
25-29 - pr. Index				1,024	% nárast 25 – 29						26,360
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											18,895
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,579

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	271	268	265	262	259	256	253	250	247	244	241
50-54	276	281	287	293	299	305	311	318	324	331	338
55-59	248	252	256	260	265	269	273	277	281	285	290
45-49 – pr. Index				0,988	% nárast - 45-49					-10,986	
50-54 - pr. Index				1,021	% nárast - 50-54					22,619	
55-59 - pr. Index				1,016	% nárast - 55-59					16,634	
Abs. nárast										74	
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,098
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											22,902

1.16 UBYTOVACIE ZARIADENIA

Ubytovanie je zabezpečené prostredníctvom komerčných subjektov. V meste sa nachádza prevádzka Reštaurácia, penzión Eden a ubytovanie u Hricka.

1.17 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

V meste sú dobré možnosti stravovania. Nachádzajú sa tu 3 prevádzky reštaurácií. V meste sa nachádzajú reštaurácie s ubytovaním. Možnosť organizovania firemných a spoločenských akcií ponúkajú všetky. V meste je aj samostatná pizzeriá a 2 prevádzky rýchleho občerstvenia.

1.18 CESTOVNÝ RUCH

Pri riešení záujmového územia sa vychádza z jedinečnosti sídla, prírodných podmienok, ich využitia, ochrany a rekreačno-športových možností. Za rekreačné zázemie sídla možno považovať masív Slanských vrchov. V Slanských vrchoch v blízkosti Hanušoviec nad Topľou leží niekoľko významných maloplošných chránených území – Oblík, Hermanovské skalky, Šimonka. Chránené územia sú cieľom vyhľadávaných turistických trás. Ďalšie rekreačné možnosti pre obyvateľstvo sídla a jeho záujmového územia poskytuje Hanušovský potok. Hanušovský potok má horský charakter a na jeho hornom toku sú podmienky pre športový rybolov. Podmienky pre víkendovú rekreáciu poskytuje vodná nádrž Domaša, vzdialená z Hanušoviec cez Remeniny cca 18 km a sieť cyklotrás.

ZDROJ: ÚPN Hanušovce nad Topľou

Kataster mesta nevytvára predpoklady na dlhodobú oddychovú turistiku. Nachádzajú sa tu objekty, ktoré sú zaujímavé z hľadiska poznávacej turistiky. Najvýznamnejšou stavbou mesta je ranogotický Kostol Nanebovzatia Panny Márie, postavený johanitmi v druhej polovici 13. storočia. V jeho interiéri sa zachovala na našom území výnimočná kamenná figurálna výzdoba ešte románskeho štýlu. Zaujímavými stavbami sú aj dva kaštiele, renesančno-barokový z prvej polovice 18. storočia, ktorý patril rodine Dežofiovcov (tzv. Veľký kaštieľ) a renesančný z druhej polovice 16. storočia, patriaci pôvodne rodu Šóšovcov (tzv. Malý kaštieľ). Renesančno-barokový kaštieľ je v súčasnosti sídlom Krajského múzea s cennou národopisnou a prírodovedeckou expozíciou so zameraním na územie okresu Vranov nad Topľou. OD januára 2016 v k dispozícii v kultúrno-spoločenskej sfére tzv. Malého kaštieľa – terajšie sídlo Mestskej knižnice a záujmových skupín obyvateľstva. Pre ďalší rozvoj zdravia a pohybových aktivít obyvateľov, ale i návštevníkov mesta by bolo vhodné aj vybudovanie cyklochodníka Hanušovce nad Topľou – Medzianky – Vlača aj vybudovanie Relaxačného areálu pre rodiny s deťmi - plocha pri výstupe z Hanušoviec nad Topľou (napravo) popri Medziarskom potoku. Unikátne technické pamiatky. Sieť železničných viaduktov. Železničný most s najväčším oblúkom v strednej Európe, sa klenie priamo nad mestom. Dosahuje výšku 40 metrov a dĺžku vyše 400 metrov. V katastrálnom území mesta ležia ešte ďalšie dva, jeden nad údolím „Hrabovec“ a druhý ihneď za železničnou stanicou v údolí „Hlibovec“.

1.19 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2018 – 2022

Hospodárenie mesta celkom					
	2018	2019	2020	2021	2022
Bežné príjmy	3 540 067,58	3 958 537,90	4 184 177,06	4 632 564,31	4 760 384,00
Bežné výdavky	3 159 029,59	3 468 365,35	3 862 360,43	4 483 175,12	4 648 087,00
Prebytok/schodok	381 037,99	490 172,55	816,63	149 389,19	125 311,00
Kapitálové príjmy	150 144,31	1 135 161,61	874 699,58	730 480,26	129 500,00
Kapitálové výdavky	252 294,35	1 234 137,17	1 205 226,61	912 878,90	150 500,00
Prebytok/schodok	-102 150,04	-98 975,56	-330 527,03	-182 389,64	-21 000,00
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.	278 887,95	391 196,99	-8 710,40	-33 009,45	117 264,00
Príjmy finančných operácií	17 880,56	366 700,35	431 592,85	227 946,45	19 536,00
Výdavky finančných operácií	122 495,70	107 441,61	103 366,74	114 937,00	136 800,00
Rozdiel finančných operácií	-104 615,14	259 258,74	328 226,11	113 009,45	-117 264,00
Rozdiel celkového rozpočtu	174 272,81	650 455,73	319 515,71	80 000	49181

Zdroj: MsÚ Hanušovce nad Topľou, 2022

1.20 SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom mesta.

Manažment a správa mesta

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje mestský úrad. Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta Hanušovce nad Topľou. Mestský úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora mesta ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom. Mestské zastupiteľstvo vo H. n. Topľou je zložené z 11 poslancov. Predstaviteľom a najvyšším výkonným orgánom mesta Hanušovce nad Topľou je primátor. Je štatutárnym orgánom mesta v majetkovoprávných i v pracovnoprávných vzťahoch. Pod právomoc primátora spadá činnosť zástupcu primátora a mestského úradu.

Matričný úrad

Matričný úrad prijíma ústne a písomné žiadosti občanov svojho obvodu, ale spracúva, zapisuje a vydáva doklady o všetkých matričných udalostiach, ktoré sa udejú v tomto obvode bez ohľadu na trvalý pobyt osoby, ktorej sa daná matričná udalosť týka.

Stavebný úrad

Oddelenie zabezpečuje plnenie úlohy na úseku rozvoja mesta, územného plánovania, stavebníctva a životného prostredia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Hanušovce nad Topľou
Sídlo pracoviska daňového úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Hanušovce nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska okresného úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Vranov nad Topľou

ZDROJ: ŠÚ SR

V meste sa nachádza obvodné oddelenie PZ. Pôsobnosť tohto oddelenia je: mesto Hanušovce nad Topľou a obce Babie, Bystré, Čierne nad Topľou, Detrik, Ďurďoš, Hermanovce nad Topľou, Matiaška, Medzianky, Pavlovce, Petkovce, Petrovce, Prosačov, Radvanovce, Remeniny, Ruská Voľa, Skrabské, Vavrínek, Vlača, Vyšný Žipov, Zlatník.

Hanušovce n T. sú členom občianskeho združenia Miestna akčná skupina (MAS) Slanské vrchy – Topľa a Mikroregiónu Oblík.

1.21 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Mesto Hanušovce nad Topľou je súčasťou Prešovského kraja. Prešovský kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou. Analýza hospodárskej a sociálnej situácie a hodnotenie vnútorného potenciálu regiónu Rozlohou je Prešovský kraj (PK) druhým najväčším krajom SR (18,3 % územia) s prevládajúcimi malými obcami, členitým reliéfom a bohatým nerastným bohatstvom. Kraj sa počtom obyvateľov (14,9 % z celkového počtu obyvateľstva SR) radí tiež na popredné miesta, ale hustotou zaľudnenia 89,6 obyvateľov na km² patrí k najredšie obývaným krajom, do kategórie prevažne vidiecky región (49,2 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky klesol, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Kraj vykazoval v posledných rokoch kladné hodnoty všetkých prírastkov okrem migračného. Kraj dlhodobou stráca sťahovaním obyvateľstva najmä s vyššou vzdelanostnou úrovňou (najvyššia hodnota v SR, takmer 6 000 obyvateľov ročne). Na počte pracujúcich sa vysokoškolsky vzdelaní podieľajú 14 %, čo je viac ako napríklad v TTK alebo NK. Najviac zamestnaných v kraji je v sektore služieb, v priemysle a stavebníctve, vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú pracovníci v školstve, ale aj v oblasti zdravotníctva a sociálnych službách.

PK je jedným z najbohatších krajov na kultúrne a historické pamiatky na Slovensku. Zastúpenie kultúrnych zariadení je porovnateľné s BBK. PK vykazuje spolu so ŽK najvyšší počet registrovaných užívateľov verejných knižníc a najvyšší počet verejných knižníc s pripojením na Internet. Sieť kultúrnych zariadení v kraji je tvorená 5 divadelnými scénami, 13 múzeami, 4 galériami a 3 astronomickými zariadeniami.

PK je dlhodobo ekonomicky najslabším krajom SR, a to aj vďaka svojmu prevažne vidieckemu charakteru. PK má nízky vnútorný investičný potenciál, preto priemysel nie je dostatočne rozvinutý. Z hľadiska štruktúry priemyslu patria v PK k najvýznamnejším priemyselným odvetviám chemický, drevospracujúci, strojársky, odevný, textilný, elektrotechnický priemysel a najmä potravinársky priemysel. V minulosti zohrával významnú úlohu v regióne aj elektrotechnický priemysel (Stropkov) a jeho podiel bol nad celoštátnym priemerom. Táto skutočnosť sa po príchode významných zahraničných investícií do iných krajov SR (TTK) zmenila a ostali len dva významnejšie podniky na výrobu telefonických prístrojov a elektronických spotrebičov. Na tvorbe exportu a produkcie PK sa v najväčšej miere podieľajú potravinársky, chemický, strojársky a textilný priemysel. Najväčším bohatstvom kraja je príroda. Najmä Národný park Vysoké Tatry je významným turistickým strediskom. Pre turizmus kraja sú rovnako dôležité aj rezervoáre minerálnych vôd vo viacerých kúpeľoch. Z prírodných zdrojov ešte dosahujú celoslovenský význam ložiská kamennej soli pri Prešove. PK má veľmi významné postavenie v oblasti turizmu v SR a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR.

Celkom možno očakávať, že PK by mal šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a síce sa bude pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27, má dostatočný rozvojový potenciál prihraničného regiónu. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať chemický a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať elektrotechnický priemysel. Výdavky na vedu a výskum v posledných rokoch rástli veľmi pomaly, ale aj napriek tomu sú nízke a PK obsadil posledné miesto za BBK. Má najmenej pracovníkov v oblasti vedy a výskumu.

PK má silný inovačný potenciál najmä v oblasti turizmu, chemickom priemysle a ekologických službách. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov. Telekomunikačné služby sú zabezpečované v rozsahu bežne dostupných existujúcich moderných technológií, cenovo sú veľmi diferencované, pokrytie je z dôvodu členitosti územia zložitejšie. Cestný a železničný systém PK je dobre rozvinutý. V Poprade sa nachádza medzinárodné letisko využívané najmä pre charterovú dopravu

Kostra železničnej siete regiónu je tvorená dvoma hlavnými traťami v smere západ - východ (Žilina – Košice - Ukrajina) a sever - juh (Poľsko – Prešov – Košice – Maďarsko). PK má druhú najväčšiu celkovú dĺžku ciest 3 107 km po BBK, so sieťou diaľnic (40,4 km), najvyšším podielom ciest I. triedy (826 km).

PK vykazuje pomerne nízke hodnoty v produkcii tuhých emisií, v produkcii oxidu siričitého nastalo najvýraznejšie zlepšenie, vysoké hodnoty nedosahuje v produkcii oxidu dusíka, ani v produkcii oxidu uhoľnatého. Územie PK je chudobné na surovinové zdroje, resp. zásoby rudných surovín. Predstavuje však významnú surovinovú základňu nerudných surovín a stavebných materiálov, zásoby, ktoré umožňujú rozvoj hlavne stavebného priemyslu. Nachádzajú sa tu najmä ložiská bentonitu a zeolitu, cementárske suroviny, stavebné suroviny. Významné sú ložiská kamennej soli v lokalitách Solivar – Prešov.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že PK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v turizme a vybraných odvetviach priemyslu. Dôsledkom tohto vývoja môže byť ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu a spomaleniu jeho ekonomického rastu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie PK nízka. Za najväčší nevyužitý rozvojový potenciál PK sa považuje:

- bohaté prírodné a kultúrohistorické dedičstvo s vysokým podielom chránených území a kvalitným životným prostredím najmä pre rozvoj turizmu,
- strategická poloha (prihraničný región, vonkajšia hranica EÚ),
- mladá pracovná sila (rast vzdelanosti najmä na úrovni stredného odborného vzdelania), - priaznivé klimatické podmienky a pôdne pomery (pestovanie pre využitie biomasy),

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda PK je tvorená priaznivou demografickou štruktúrou, kvalitným životným prostredím, strategickou polohou na hranici troch krajín a hraničiacom pásme EÚ, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj novej zelenej ekonomiky vo vzťahu k rozvoju vidieka a kľúčových tradičných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti v kľúčových a perspektívnych odvetviach priemyslu a služieb,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. komplexný rozvoj a posilnenie vidieka na hospodárstve regiónu,
4. zvýšenie kvality ľudského potenciálu – riešenie rómskej otázky a podpora mladých ľudí, rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania (CŽV) a celoživotného poradenstva (CŽP).

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich, regionálnych zdrojov,
- zvýšenie regionálnej zamestnanosti, exportnej výkonnosti na nových trhoch a konkurencieschopnosti,
- vytvorenie nových pracovných miest na vidieku a rozvoj vidieka, zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva,
- posilňovanie vnútroregionálnych kooperačných a obchodných väzieb,
- vznik nových väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami, - zvýšenie kvality ľudských zdrojov a zlepšenie sociálnej súdržnosti.

1.22 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Uvedená časť prezentuje orientačné plnenie cieľov predchádzajúceho PHSR 2015 – 2024 na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Je potrebné poznamenať, že platný plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta bol platný až do roku 2024 takže, niektoré ciele z časového obdobia nebolo možné dosiahnuť.

PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1.

Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.	Počet úspešných absolventov programov CŽV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	0 nezrealizované
		Produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	10 čiastočne zrealizované
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	5 zrealizované
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20	10 čiastočne zrealizované
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15	0 nezrealizované
		Počet nových a zrevitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2	0 nezrealizované

	majetkovou účasťou mesta.	Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15	0 nezrealizované
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25	8 čiastočne zrealizované
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5	4 čiastočne zrealizované
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	3000	780 čiastočne zrealizované

Podprogram 1.2.

Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20	4 čiastočne zrealizované
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15	8 čiastočne zrealizované
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5	2 čiastočne zrealizované
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15	7,5 čiastočne zrealizované
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.	540 000 čiastočne zrealizované
Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20	0 nezrealizované
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10	0 nezrealizované
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	4	0 nezrealizované
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.	0 nezrealizované

Podprogram 1.3.

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15	3 čiastočne zrealizované
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15	2,5 čiastočne zrealizované
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10	1,3 čiastočne zrealizované
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.	0,26 mil. čiastočne zrealizované
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30	0 nezrealizované
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15	0 nezrealizované
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10	0 nezrealizované

	zavádzanie nových technológií.	Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2 mil.	0 nezrealizované
--	--------------------------------	---------------------	----------	---	---------------	---	--------	------------------

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000 tis.	0 nezrealizované
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000	0 nezrealizované
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované

PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravných infraštruktúr
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	0,18 nezrealizované
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	950 čiastočne zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	2 zrealizované
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	-	3800	3800 zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1500	0 nezrealizované

		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000	0 nezrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	0 nezrealizované
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	15 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	700 čiastočne zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	0,96 čiastočne zrealizované
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	2900 čiastočne zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	2
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných a vybudovaných mostov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	1 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	3800	3800	3800 zrealizované
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	2 čiastočne zrealizované
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	
Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	2 zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	3800 zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok	Počet zrekonštruovaných objektov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované

	železničnej dopravy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	0
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	0

PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	3 zrealizované
		Počet nových obyvateľov mesta	dopad	osoby	mesto Hanušovce nad Topľou	0	400	16 nezrealizované
Opatrenie 3.2	Verejné osvetlenie.	Počet inštalovaných svetidiel	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200	45 čiastočne zrealizované
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	85	100	94 čiastočne zrealizované
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	1 zrealizované
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.	Počet prestavaných budov na bezbariérový prístup	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	1 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30	5 čiastočne zrealizované
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
Opatrenie 3.4	Mestský rozhlas a televízia.	Pokrytie územia rozhlasom	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	90	100	94 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	116 čiastočne zrealizované
		Počet novonainštalovaných reproduktov,	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	7 nezrealizované
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150	0 nezrealizované
Opatrenie 3.6	Mestské cintoríny a pietne miesta.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000	540 čiastočne zrealizované

		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150	76 čiastočne zrealizované
Opatrenie 3.7	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000	258 čiastočne zrealizované
Opatrenie 3.8	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Hanušovce nad Topľou	95	99	97 čiastočne zrealizované
		Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	1 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	3683 čiastočne zrealizované
Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.	Dĺžka zrekonštruovanej siete	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	2 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	174 čiastočne zrealizované
Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	4 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	760 čiastočne zrealizované
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	0 nezrealizované
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované

PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	700	826 nezrealizované
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	620	636,05 čiastočne zrealizované
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4	31,47 zrealizované
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	3,2 čiastočne zrealizované

Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	80	231,68 zrealizované
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	1,7 čiastočne zrealizované
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	mesto Hanušovce nad Topľou	0	620	636,05 čiastočne zrealizované
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.	Plocha rekultivovavej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4	0 nezrealizované
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30	78,5 zrealizované
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	1 zrealizované
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie ...	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	3800 zrealizované
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	1,4 čiastočne zrealizované
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	0,15 nezrealizované

PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	0 nezrealizované

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Hanušovce nad Topľou	90	99	92 čiastočne zrealizované
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	0,4 čiastočne zrealizované

Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	0,65 čiastočne zrealizované
		Dĺžka odvodňovacích kanálov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	2 čiastočne zrealizované
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných plôch.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4	0 nezrealizované
		Počet zrevitalizovaných vodných plôch	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosť.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	40	0 nezrealizované

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0,13 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	425 čiastočne zrealizované
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	79 zrealizované
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	7000	1145 čiastočne zrealizované
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1000	64 čiastočne zrealizované
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200	17 čiastočne zrealizované
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	0,09 nezrealizované
					nad Topľou			
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	0 nezrealizované

		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	250	0 nezrealizované
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200	0 nezrealizované
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	0 nezrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	0 nezrealizované

PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150	97 čiastočne zrealizované
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	4 zrealizované
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	19 čiastočne zrealizované
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	5 zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	4
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	4 zrealizované
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	60	27 čiastočne zrealizované
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500	354 čiastočne zrealizované
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	6 zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4	4 zrealizované
Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150	0 nezrealizované

		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	6	0 nezrealizované
--	--	-----------------------------	----------	-------	----------------------------	---	---	---------------------

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	2 zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	12 častočne zrealizované
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	25	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	1 častočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	230 častočne zrealizované
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	0 nezrealizované

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CŽV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	25	0 nezrealizované
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	35	0 nezrealizované
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva,	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	34 zrealizované

	posudzovania individuálnych schopností a	Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko- vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované

PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500	0 nezrealizované
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	1326
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	120	120 zrealizované
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Počet novovybavených miestností	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	24 zrealizované
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200	180 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	600	600 zrealizované
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0,25 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720	720 zrealizované
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	125 zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	100 zrealizované
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-

Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500	764 zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720	720 zrealizované
		Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000	1345 čiastočne zrealizované
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200	216 zrealizované
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720	720 zrealizované
		Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000	1345 čiastočne zrealizované

Podprogram 7.2.

Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	2 čiastočne zrealizované
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30	47 zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	3800 zrealizované
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	18 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	189 zrealizované
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	5 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	70 čiastočne zrealizované
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	0 nezrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	0 nezrealizované
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	12 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	145 zrealizované
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami,	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	4 čiastočne zrealizované

	inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	33 zrealizované
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	3 čiastočne zrealizované
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	12 zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	75 zrealizované

PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.	Počet užívateľov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	3800 zrealizované
		Počet uskutočnených akcií	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	146 zrealizované
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.	Počet nových expozícií	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	4 zrealizované
		Počet návštevníkov	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	6900 zrealizované
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.	Počet zrekonštruovaných objektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	2 čiastočne zrealizované
		Počet návštevníkov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	1000	3000	4920 zrealizované
Opatrenie 8.1.4	Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	500	3000	0 nezrealizované
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	0 nezrealizované
Opatrenie 8.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	500	3000	1900 čiastočne zrealizované
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	5	8	12 zrealizované

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	1 zrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	3800 zrealizované

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	1200 čiastočne zrealizované
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesta.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000	3345 čiastočne zrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	1120 čiastočne zrealizované
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	48 zrealizované

PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesta.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	1500	3500	3345 čiastočne zrealizované
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v meste.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15	4 čiastočne zrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	1120 čiastočne zrealizované
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.	Počet nových aktivít	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	11 zrealizované
		Počet nových formálnych partnerstiev	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.								
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 9.2.1	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500	0 nezrealizované
		Počet nových atrakcií	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.								
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	0 nezrealizované
		Počet nových atrakcií mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	0 nezrealizované
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5000	0 nezrealizované
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	1 čiastočne zrealizované
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	mesto Hanušovce nad Topľou	0	-	-
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	330 čiastočne zrealizované
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000	980 čiastočne zrealizované

PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste								
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie

Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	1 zrealizované
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	4 čiastočne zrealizované
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0	-

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10	3 čiastočne zrealizované
		Zníženie kriminality	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20	5 čiastočne zrealizované
		Pokrytie územia	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50	10 čiastočne zrealizované
Opatrenie 10.2.2	Zvyšovanie bezpečnosti v meste.	Počet realizovaných opatrení	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2	1 čiastočne zrealizované
		Počet tuživateľov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800	450 čiastočne zrealizované

PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	12 čiastočne zrealizované
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40	21 nezrealizované
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	10 nezrealizované
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30	5 nezrealizované
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	mesto Hanušovce nad Topľou	3	1	3 nezrealizované

	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30	5 nezrealizované
	% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	10 nezrealizované
	Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40	20 nezrealizované

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota	Hodnotenie
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1	0 nezrealizované
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	50	100	50 nezrealizované
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	10 nezrealizované
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100	0 nezrealizované
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5	0 nezrealizované
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30	5 nezrealizované
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	10 nezrealizované
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40	20 nezrealizované
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20	10 nezrealizované

2 SWOT ANALÝZY

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre mesto Hanušovce nad Topľou nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom mesta, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Analýza príležitostí a rizík

Analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestu priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude mesto riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že mesto musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že mesto dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily mesta sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď.

Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má mesto najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky mesta Hanušovce nad Topľou a kvalitu života v meste.

2.1 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá poloha mesta vzhľadom na dostupnosť krajského mesta Prešov a okresného mesta Vranov nad Topľou (zrekonštruovaná cesta I/18) - rozšírená poľnohospodárska výroba, - neustále výrazne zvyšujúci sa podiel právnických osôb podnikateľov – 103 (2021) - možnosti rozvoja obchodných zón, využitie jednotlivých parciel v rámci centra mesta - možnosti rozvoja priemyselných zón v smere na Vranov nad Topľou, - štyri predajne potravín, rozmiestnené rovnomerne v jednotlivých častiach, - poľnohospodárska pôda zaberajúca 79,5 % územia, - rozvinutá drevovýroba, priemyselná výroba a skladové hospodárstvo, - vybudované areály PD,	- nevyhovujúci stav budovy domu služieb, - nevyužívané bývalé pekárne v meste, - nedostatočne rozvinutý pracovný trh v meste, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nedostatočné ubytovacie služby, - nedobudovaná sieť maloobchodných predajní, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezaujím mladých ľudí o podnikanie, - vysoký podiel obyvateľov bez pracovných návykov a vzdelania, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi, - mesto neposkytuje podporu podnikateľským subjektom formou zvýhodnených prenájmov, - nezavedený zvýhodnený daňový systém pre miestnych podnikateľov, - pretrvávajúce nepriaznivé produkčné vlastnosti častí poľnohospodárskych pôd, - znižujúci počet obyvateľov živnostníkov – v roku 2021 – 268,
Príležitosti	Ohrozenia
- využitie polohového potenciálu mesta Hanušovce nad Topľou s výhodnou polohou vo vzťahu na dostupnosť mesta Prešov a Vranov nad Topľou - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území mesta, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - podpora pravidelného organizovania miestnych trhov, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, - využitie nekvalifikovanej pracovnej sily,	- zvýšená regionálna konkurencia v oblasti profilových pre Hanušovce nad Topľou (poľnohospodárstvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - stagnácia hromadnej bytovej výstavby, modernizácie a rekonštrukcie technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry – poľnohospodárskych areálov a výrobných zón.

2.2 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- katastrálnym územím Hanušovce nad Topľou prechádzajúca regionálna, jednokolažová železničná trať v smere na mesto Prešov a Vranov nad Topľou, - dobrá dostupnosť krajského mesta po ceste I/18, - čiastočne vybudované chodníky pre peších, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií, - dostatočne vybudovaná sieť zastávok SAD, - existencia čerpacej stanice vo východnej časti mesta, - čerpacia stanica LPG,	- zlý až životu nebezpečný stav takmer všetkých miestnych komunikácií a chodníkov (po stavebných zásahoch), - nevyhovujúci stav MK na ul. SNP, Šarišská, Širiava a Budovateľskej ul., Počekanec - nevyhovujúci stav MK na ul. Kukorelliho a lokalite Pod Šibenou, - nevyhovujúci stav chodníkov na Kukorelliho ul., ul. Širiava, Počekanec a SNP, - nedobudovaný chodník na Mierovej ul., - nevybudované cyklotrasy, - nedostatok parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku, - nedostatok parkovacích miest na Budovateľskej ulici a na Slovenskej ulici,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba chodníkov pre peších, - dostavba parkovacích plôch v meste, - výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa), - výstavba cyklotrasy v smer Bystré, - výstavba cyklotrasy v smer Petrovce, - upraviť kategorizáciu siete MK, - odstrániť bodové a líniové závady v trasách MK dobudovaním výbočísk a obrátisk na zaslepených uliciach, - na uliciach s jednopruhovými vozovkami a bez možnosti rozšírenia zmeniť organizáciu dopravy - dobudovať bezprašné kryty súčasných štrkových vozoviek a vozoviek v havarijnom stave, - dobudovať bezbariérové priechody a prístupy na celom území mesta Hanušovce nad Topľou, - hľadať územné možnosti pre vybudovanie priestranného centra pre peších, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégiu, kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

2.3 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia plôch pre rozširovanie IBV (Kukorelliho, Sadovej, Mierovej, Tehelnej ul.), - dostatok plôch pre HBV, - vybudovaná rozvodná elektrická sieť, - rozvodná sieť plynu, - vybudovaná sieť trafostaníc, - vybudovaná sieť osvetlenia, - vybudovaný bezbariérový prístup do zdravotného strediska, - zníženie energetickej náročnosti domu kultúry, zdravotného strediska, domu smútku,	- zastaralé teplovodné potrubie, - slabý tlak vody v koncových miestach, - zastaralá telefónna sieť, - nevyhovujúci stav elektrických rozvodov na Kukorelliho ul. a ul. Garbiarska, - vysoká energetická náročnosť domu služieb - negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potreba rozšírenia cintorína
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti mesta, - kompletná rekonštrukcie elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégiu, kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

2.4 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v meste, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, elektroodpadu, šatstva, objemného odpadu - splašková kanalizačná sieť s ČOV, - existencia priestorov pre rozšírenie kompostoviska, - zberný dvor pre separovaný zber,	- nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie hlodavcov), - nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových častiach mesta, - nedostatočný potenciál využívania možnosti separovať odpad, - nedobudovaná kanalizačná sieť na ul. Jarmočná, - potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Šarišská, Budovateľská, - nedoriešené odvodnenie ul. Jarmočná, SNP a Budovateľská, - nedostatok odpadkových košov centrálnej zóny mesta, - nespracovaný aktuálny POH mesta Hanušovce nad Topľou
Príležitosti	Ohrozenia
- vybudovanie a dovybavenie mestského kompostoviska, - dostavba splaškovej kanalizačnej siete, sfunkčnenie - zabezpečiť energetické využitie odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalítne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia v meste, dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

2.5 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - možnosti výstavby oddychových zón od Grodzinského mosta k Remeninám, - možnosti výstavby oddychových zón v miestnom parku, v priestore rieky Topľa, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - zberný dvor, - územím prechádza i nadregionálny biokoridor Topľa, - do katastrálneho územia mesta zasahuje lokalita NATURA 2000 – Slánske vrchy,	- nedostatočné odvodnenie ul. Jarmočná, SNP, Budovateľská, - znečistené koryto Hanušovského a Medzianskeho potoka, - potrebná revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“, - nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie hlodavcov), - nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových častiach mesta, - nevyriešená likvidácia organického odpadu, - nedostatočný potenciál využívania možnosti separovať odpad, - nedobudovaná kanalizačná sieť na ul. Jarmočná, - potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Šarišská, Budovateľská,
Príležitosti	Ohrozenia
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Prešovskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

2.6 6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia zdravotného strediska - zrekonštruované - v meste pôsobia 3 praktickí lekári pre dospelých, - 2 praktickí lekári pre deti a dospelých, - v meste pôsobí neurológ, internista a gynekológ, - v meste sa nachádzajú 2 stomatologické ambulancie, - rýchla záchranná služba, - fungujúce komunitné centrum, - existencia denného stacionára s kapacitou 20 obyvateľov, - existencia jednoty dôchodcov, - existencia Centra sociálnych služieb „Slniečny dom“, - zariadenie LUNETÁ – chránené bývanie pre schizofrenikov, - pozitívny postoj samosprávy k problematike seniorov - záujem z úrovne MsÚ o skvalitňovanie a sieťovanie sociálnych služieb pre seniorov, - postupné odstraňovanie bariér v meste, - záujem seniorov o rôzne typy aktivít v meste, - existujúca spolupráca seniorov s MsÚ a vzájomná komunikácia,	- roztrúsenosť lekárov, ako aj nedostatok odborných lekárov, - nevyužitie kapacity budovy zdravotného strediska, - vysoký podiel rómskej populácie neschopnej integrácie, - absencia priestorov pre klubovú činnosť, - absencia domova dôchodcov, - absencia denného stacionára pre obyvateľov v dôchodkovom veku, - nevybudované stredisko osobnej hygieny a mestská práčovňa, - absencia krízovej pomoci - dopyt po zariadení signalizácie pomoci,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta,

V tomto prípade prevládajú silné stránky nad slabými stránkami. Odporúča sa využiť stratégiu, kde sa mesto môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa mestu zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Prešov, prípadne Vranov nad Topľou.

2.7 7. ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- bohatá história v oblasti vzdelávania, - existencia materskej školy v Hanušovciach nad Topľou, - fungujúca plnoorganizovaná základná škola, - odborné a špecializované učebne, - bohatá kultúra a krúžková činnosť, - starostlivosť o začlenené deti, - existujúce špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím, - existencia a dobré výsledky ZUŠ, - zodpovednosť a spoľahlivosť pedagogického zboru, - nefungujúci mestský futbalový klub, - činný hokejový klub Pelikán, - rybársky a poľovnícky zväz, - činný turistický klub KROKUS a ICM, - obnovené športové ihrisko, - vybudované detské ihrisko,	- nedostatočný počet detských ihrísk, - malá, alebo žiadna podpora nadaných detí, - nedostatočná kapacita materskej školy, - nedostatočná kapacita ZUŠ, - absencia odborných zamestnancov (logopéd, psychológ) - nedostatočný záujem rodičov o spoluprácu, - nedostatočné MTZ zariadenia školského stravovania, - nedostatočná zapojenosť rodičov do diania ZŠ, - nedostatočná kapacita ZŠ
Príležitosti	Ohrozenia
- zabezpečiť pre školy špeciálnych pedagógov vzhľadom na množstvo detí s poruchami správania sa a integrovaných detí, - maximálne podporovať školy vo vybavení IKT a jeho využívaní vo vzdelávacom procese, - zabezpečenie špeciálnych pedagógov pre deti s poruchami správania, - modernizácia infraštruktúry vzdelávania v meste, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v meste Hanušovce nad Topľou, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mesta, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

V oblasti vzdelávania prevládajú silné stránky nad slabými. Odporúča sa využitie stratégie, v ktorej je potrebné čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v meste. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

2.8 8. KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia domu kultúry, - existencia Veľkého a Malého kaštieľa, - Krajské múzeum Hnúšťa nad Topľou, - existencia Sušiarne liečivých rastlín – Komenského ul. č. 14/33, - existencia 3 kostolov – rímskokatolícky, gréckokatolícky, evanjelický, - fungujúci evanjelický spevácky zbor, - rómsky spevácky zbor, ktorý vedie diakon, - v meste pôsobia 3 folklórne súbory – Vargovčan, Vargovčaník a Oblík, - pravidelne organizované kultúrne podujatia – Vianočný koncert, Hnúšovský jarmok (Dni mesta), Hudobná rozprávka, atď.,	- nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodností, - kultúrny dom - interiér v havarijnom stave, - nefunkčnosť mestského kina, - malá podpora žiakov miestnej ZUŠ, - nepodporovanie a nevyužívanie miestnych umeleckých súborov,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba multifunkčnej kultúrnej sály, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o meste, kultúrnom dedičstve a tradíciách, - kompletná rekonštrukcia interiéru domu kultúry. - modernizácia priestorov mestského kina a obstaranie techniky. - výstavba vonkajšieho amfiteátra. - modernizácia mestskej knižnice. - ukončená rekonštrukcia (01/2016) objektu Malého kaštieľa. - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia mesta,

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

2.9 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia Malého a Veľkého kaštieľa, - pravidelné kultúrne a spoločenské aktivity, - existencia archeologických lokalít, - existencia prírodných hodnôt – Slánske vrchy, - potenciál pre rozvoj poznávacieho cestovného ruchu, - existencia lokalít pre budovanie cykloturistických trás, - technické pamiatky	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR mesta, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - veľký počet neprispôsobivých obyvateľov znečisťujúcich verejné priestranstvá, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál mesta, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na mesto, - nedostatočné pokrytie cyklistickými chodníkmi,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha mesta Hanušovce nad Topľou v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha mesta Hanušovce nad Topľou vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – Domaša, Slánske vrchy, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Mesto disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

2.10 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova mestského úradu dostupná v centre mesta, - existencia obvodného oddelenia PZ, - organizované občianske hliadky,	- negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - formálna činnosť hliadok a ich minimálny vplyv pri dodržiavaní verejného poriadku, - absencia mestskej polície, - nedostatočný kamerový systém v meste, - potrebná inovácia webovej stránky mesta, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v meste, - nedostatočná protidrogová prevencia, - nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe,
	- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - zlý technický stav verejného rozhlasu
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

2.11 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybavenosť technologickej IK infraštruktúry na mestskom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - slabá výkonnosť technologickej IK infraštruktúry
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia, kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Hanušovce nad Topľou a ostatnými obcami v okolí.

Medzi silné stránky mesta patrí výhodná poloha v rámci dopravnej infraštruktúry a polohy voči okolitým krajským a okresným mestám. Taktiež existencia mnohých národných kultúrnych pamiatok a technických pamiatok napomáha rozvoju cestovného ruchu mesta. Naopak medzi slabé stránky mesta Hanušovce nad Topľou patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu mesta, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide o potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia mesta Hanušovce nad Topľou vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment mesta ovplyvniť.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hanušovce nad Topľou

2021 – 2027

3.1 VÍZIA A POSLANIE MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Vízia

Mesto Hanušovce nad Topľou vyvážené a ohľaduplne využíva svoje historické a prírodné bohatstvo s cieľom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa snaží o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych a historických tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Mesto vytvorí podmienky pre rozšírenie možností a kapacít bývania všetkých sociálnych skupín za účelom zvýšenia počtu svojich obyvateľov a prilákania obyvateľov z okolitých obcí. Z hospodárskeho hľadiska mesto vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má mesto najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. Mesto Hanušovce nad Topľou je mestom, ktoré vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mesto je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Vranov nad Topľou. V meste je rozvinutá predškolská výchova, ktorá poskytuje služby aj pre deti zo širokého okolia, ako aj povinná školská dochádzka zabezpečená plnoorganizovanou základnou školou.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mesta Hanušovce nad Topľou. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mesta Hanušovce nad Topľou a odpovedá na tri otázky: Čo mesto robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom mesta, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaním tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mesta pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mesta. Samospráva mesta Hanušovce nad Topľou disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mesta a poslancom mestského zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti, a to najmä z pohľadu obyvateľov mesta, patrí správa zasadnutí orgánov mesta. Práve tieto autority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja mesta je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním mesta Hanušovce nad Topľou všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečné mesto - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu

verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mesta je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia mesta a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Mesto Hanušovce nad Topľou v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie mesta v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v meste je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v meste, IBV, HVB, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

4. Odpadové hospodárstvo

Mesto vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov s cieľom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia mesta odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Mesto zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

5. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie mesta neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu zníženiu podielu zelených plôch v zastavanom území mesta, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou mesto každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestia, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská vo všetkých častiach mesta Hanušovce nad Topľou so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy vzhľadom na existujúce kompetencie je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia mesta majú právo požadovať súčinnosť mesta pri ochrane osoby, rodiny a majetku v meste, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mesto povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Hanušovce nad Topľou považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit.

7. Školstvo a šport

Školstvo

Mesto Hanušovce nad Topľou v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení, ktorými sú zariadenia predškolskej výchovy a plnoorganizovaná základná škola.

Šport

Mesto vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov mesta, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky mesta je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu mesta. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v meste vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Hanušovce nad Topľou či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena mesta. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území mesta sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v meste, v náraste členských základní podporovaných športov.

8. Kultúra

Mesto zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mesta. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Mesto Hanušovce nad Topľou v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje mestskú knižnicu. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mesta je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

9. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity mesta a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre mesto, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v meste, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území mesta, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou mesta v spolupráci s partnerskými obcami.

10. Administratíva a bezpečnosť

Mesto vytvára podmienky na efektívnu prácu mestského úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetickosť a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na mestskom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

11. Informatizácia mesta

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na

lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

3.2 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický cieľ

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia s cieľom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja mesta a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov s cieľom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým, že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií mesta definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja: Pre mesto Hanušovce nad Topľou je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2025 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové usporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2021 – 2027 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2030.

Udržiateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia mesta Hnúšovce nad Topľou, vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať miesto aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržiateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľov. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti.

Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v meste.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v meste, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Opatrenie 1.1.1

Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.

Opatrenie 1.1.2

Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.

Opatrenie 1.1.3

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.

Opatrenie 1.1.4

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.

Podprogram 1.2.

Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.

Opatrenie 1.2.2

Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.

Podprogram 1.3.

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenie 1.3.1

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Opatrenie 1.3.2

Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.

Podprogram 1.4.

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

- Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
- Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mesta ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mesta s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Komunikácie

- Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
- Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.
- Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.
- Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
- Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
- Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
- Opatrenie 2.1.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
- Opatrenie 2.1.7 Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Doprava

- Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
- Opatrenie 2.2.1 Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
- Opatrenie 2.2.2 Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mesta.

- Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.
- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HBV.
- Opatrenie 3.2 Verejné osvetlenie.
- Opatrenie 3.3 Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám a chodníkom.
- Opatrenie 3.4 Mestský rozhlas a televízia.
- Opatrenie 3.5 Požiarna ochrana.
- Opatrenie 3.6 Mestské cintoríny a pietne miesta.
- Opatrenie 3.7 Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.
- Opatrenie 3.8 Zásobovanie pitnou vodou.
- Opatrenie 3.9 Telekomunikačné siete.
- Opatrenie 3.10 Zásobovanie elektrickou energiou.
- Opatrenie 3.11 Zásobovanie zemným plynom.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

- Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mesta. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.

Podprogram 5.3.

Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.

Opatrenie 6.1.5. Mestská nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenie 6.2.1

Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.

Opatrenie 6.2.2

Podpora poradenskej činnosti.

Opatrenie 6.2.3

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Opatrenie 6.2.4

Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.

Podprogram 6.3.

Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenie 6.3.1

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Opatrenie 6.3.2

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Opatrenie 6.3.3

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v meste. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Vzdelávanie

Cieľ 7.1

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenie 7.1.1

Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Opatrenie 7.1.2

Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

Opatrenie 7.1.3

Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.

Opatrenie 7.1.4

Podpora záujmovej činnosti.

Opatrenie 7.1.5

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Opatrenie 7.1.6

Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Šport

Cieľ 7.2.

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenie 7.2.1

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Opatrenie 7.2.2

Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.

Opatrenie 7.2.3

Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.

Opatrenie 7.2.4

Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.

Opatrenie 7.2.5

Podporovať talentovanú mládež.

Opatrenie 7.2.6

Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti telesnej kultúry.

Opatrenie 7.2.7

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť mesta. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Zachovanie kultúrno–historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenie 8.1.1

Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.

Opatrenie 8.1.2

Múzeá a archeologické lokality.

Opatrenie 8.1.3

Kultúrno-historické pamiatky.

Opatrenie 8.1.4

Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenie 8.2.1

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenie 8.3.1

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimedialnej forme.

Opatrenie 8.3.2

Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky mesta.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mesta a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu kultúrno historických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Propagácia mesta

Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenie 9.1.1

Aktualizácia www stránky mesta.

Opatrenie 9.1.2

Podpora budovania informačných tabúl v meste.

Opatrenie 9.1.3.

Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Opatrenie 9.2.1

Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenie 9.3.1

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Opatrenie 9.3.2

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Administratíva

samosprávnych funkcií v meste

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon

Opatrenie 10.1.1

Komplexná rekonštrukcia budov vo vlastníctve mesta.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenie 10.2.1

Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.

Opatrenie 10.2.2

Zvyšovanie bezpečnosti v meste.

PO 11. Informatizácia mesta

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na egovernment na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.

Opatrenie 11.1.1

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Opatrenie 11.1.2

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.1

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.

Opatrenie 11.2.3

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hanušovce nad Topľou

2021 – 2027

4.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v meste.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.1.1 **Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.**
Aktivity Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste. Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesta, podnikateľských subjektov a obyvateľov mesta pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
- Opatrenie 1.1.2 **Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.**
Aktivity Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami. Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste. Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
- Opatrenie 1.1.3 **Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.**
Aktivity Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia. Vytvorenie sociálneho podniku mesta a dobudovanie technického vybavenia.
- Opatrenie 1.1.4 **Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.**
Aktivity Kompletná rekonštrukcia domu služieb. Rekonštrukcia jestvujúcich objektov na ulici Komenského. Dobudovanie prieluk na obchodné priestory. Revitalizácia bývalých pekární. Vybudovanie obchodného domu za čerpacou stanicou PHM.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.2.1 **Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.**
Aktivity Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktoré sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky. Výstavba podnikateľského inkubátora. Zavedenie zvýhodneného daňového systému pre miestnych podnikateľov.
- Opatrenie 1.2.2 **Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.**
Aktivity Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie – využiť objekty v areály PD. Modernizácia technologického vybavenia PD. Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie. Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.3.1 **Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.**
Aktivita Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.
- Opatrenie 1.3.2 **Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.**
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia priemyselných zón.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.4.1 **Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.**
Aktivita Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.
Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.
Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá.

4.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu mesta Hanušovce nad Topľou. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.1.1 **Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.**
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia chodníka na ul. Širiava.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Kukorelliho ulici.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Šarišskej ulici.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Zámočkej ulici.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Budovateľskej ulici.
Výstavba novej miestnej komunikácie na Kukorelliho ulici.
Výstavba novej miestnej komunikácie na ulici Tehelná.
Výstavba novej miestnej komunikácie na ulici Sadová – zokruhovanie s ulicou SNP.
- Opatrenie 2.1.2 **Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.**
Aktivita Rekonštrukcia cesty III/3604.
- Opatrenie 2.1.3 **Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.**

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa). Výstavba cyklotrasy v smer Bystre. Výstavba cyklotrasy v smer Petrovce. Výstavba cyklotrasy v smer Medzianky. Výstavba cyklotrasy v smer Veľká stanica (premyselná zóna).
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku. Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska. Dostavba parkovacích miest na Budovateľskej ulici. Dostavba parkovacích plôch na Slovenskej ulici. Dostavba parkovacích plôch pri zdravotnom stredisku.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Kukorelliho ulici. Rekonštrukcia chodníka od viaduktu smerom na ul. Širia. Rekonštrukcia chodníka na ul. SNP. Výstavba chodníka na ul. Mierová. Rekonštrukcia chodníka v mestskom parku. Výstavba chodníka na ulici Tehelná. Výstavba chodníka pozdĺž hlavnej cesty k čerpacej stanici. Výstavba chodníka na Kukorelliho ulici – smer zahrady.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivity	Rekonštrukcia mosta Mierová/SNP – pod strečnom. Rekonštrukcia mosta Mierová/SNP – pri Sochových. Rekonštrukcia mosta Kláštorňa – pri Lukáčových. Rekonštrukcia mosta Kláštorňa/Bukovské – pri Šimkových. Rekonštrukcia mosta 118/Počekanec. Rekonštrukcia lávky 3604/Zámocká. Rekonštrukcia lávky Pamätník SNP/Zámocká. Rekonštrukcia lávky Pamätník SNP/Mierová.
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivity	Realizácia informačných tabúl v meste. Osadenie zvislého a vodorovného dopravného značenia

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie novej SAD zastávky pri základnej škole. Vybudovanie novej SAD zastávky pri pohostinstve Pod Strečnom.
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s nástupišťom.

4.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HBV.**
- Aktivity
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba plôch IBV od „Luščáka“ po železničnú stanicu.
Výstavba plôch IBV a HBV pri Lesnej správe – Kukorelliho ul..
Výstavba plôch IBV na Sadovej ulici.
Výstavba plôch IBV na Mierovej ul. – smer Petrovce.
Výstavba plôch IBV v smere na Bukovské lúky.
Výstavba plôch IBV v lokalite Počekanec.
Výstavba plôch IBV na ul. Sadová.
Výstavba plôch IBV v lokalite Bukovské smer Medzianky.
Výstavba plôch IBV v lokalite nad Bukovským a Počekancom (Hôrka).
Výstavba plôch IBV na ul. SNP smer Plebanske.
Výstavba plôch IBV na ul. Tehelná.
Výstavba HBV na ul. Komenského „za bankou“
Výstavba bytov na ulici Budovateľská (budova zdravotného strediska)
Výstavba HBV na ulici Slovenská
- Opatrenie 3.2 Verejné osvetlenie.**
- Aktivity
Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
- Opatrenie 3.3 Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám a chodníkom.**
- Aktivity
Spracovanie technickej infraštruktúry.
Úprava vstupov vo verejných budovách.
Výstavba bezbariérového prístupu do budovy domu služieb.
Výstavba bezbariérového prístupu z ul. Kláštorňa k I18.
- Opatrenie 3.4 Mestský rozhlas a televízia.**
- Aktivity
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu.
Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms – udržanie systému.
- Opatrenie 3.5 Požiarna ochrana.**
- Aktivity
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia podzemných a nadzemných hydrantov.
Revízia požiarnych zariadení a výzbroje.
Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarnej zbrojnice.
- Opatrenie 3.6 Mestské cintoríny a pietne miesta.**
- Aktivity
Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia a rozšírenie cintorína v Hanušovciach nad Topľou.
- Opatrenie 3.7 Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.**
- Aktivity
Zateplenie nájomného bytového fondu.
Zníženie energetickej náročnosti budovy zdravotného strediska.
Rekonštrukcia teplovodných rozvodov.
Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).
Využitie obnoviteľných zdrojov na strechách budov – fotovoltické panely.
Vybudovanie veterného parku v okrajových častiach katastra.
- Opatrenie 3.8 Zásobovanie pitnou vodou.**
- Aktivity
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Rozšírenie kapacity akumulácie vodných zdrojov.
- Opatrenie 3.9 Telekomunikačné siete.**
- Aktivity
Spracovanie technickej infraštruktúry.

Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických/optických vedení.

Opatrenie 3.10
Aktivity

Zásobovanie elektrickou energiou.

Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na Kukorelliho ulici.
Rekonštrukcia elektrickej siete na ul. Garbiarska.
Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na ulici Tehelná.

Opatrenie 3.11
Aktivity

Zásobovanie zemným plynom.

Výstavba nových VTL prípojek a STL plynovodov (0,1 MPa, do 0,4 MPa), RS VTL/STL, DRS VTL/STL.
Rekonštrukcia STL 0,1 MPa plynovodnej siete na STL s PN do 0,4 MPa a NTL na STL.

4.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
---------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Aktivity

Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.
Zabezpečenie zberného kontajneru jedenkrát ročne.
Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.

Opatrenie 4.2

Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.

Aktivity

Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.
Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.

Opatrenie 4.3

Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.

Aktivity

Lokalizácia čiernych skládok.
Revitalizácia čiernych skládok v meste.

Opatrenie 4.4

Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.

Aktivity

Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dobudovanie zberného dvora.
Výstavba mestského kompostoviska v lokalite Mierovej ulici.
Obstaranie mechanizácie pre mestské kompostovisko.
Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.

Opatrenie 4.5

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Aktivity

Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba prístreškov v centrálnej časti pri mestskej kotolni.
Osadenie smetných košov v cent. časti mesta.

Opatrenie 4.6

Odvádzanie odpadových vôd.

Aktivity

Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba kanalizačnej siete na ul. Jarmočná – 2.etapa
Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Šarišskej ulici.
Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Budovateľskej ul.

Opatrenie 4.7

Odvádzanie dažďových vôd.

Aktivity

Vypracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia odvodnenia ul. Jarmočná.
Realizácia odvodnenia ul. SNP.
Realizácia odvodnenia ul. Budovateľská.

4.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom mesta je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 **Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.**
Aktivity Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste.
Vypracovať program odpadového hospodárstva.

Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 **Ochrana vodných tokov pred znečistením.**
Aktivity Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mesta Hanušovce nad Topľou.
Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.

Opatrenie 5.2.2 **Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.**
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba odvodňovacieho kanála na Budovateľskej ul.
Dostavba odvodňovacieho kanála na Zámockej ul.
Dostavba odvodňovacieho kanála v lokalite Počekanec.

Opatrenie 5.2.3 **Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a plôch.**
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta Hanušovského potoka.
Revitalizácia koryta Medzianskeho potoka.
Vyčistenie a revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3.1 **Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.**
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 **Realizácia protieróznych opatrení.**

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2 Aktivity	Oddychové zóny a verejná zeleň. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia priestorov pre výbeh psov s príslušným vybavením. Výstavba oddychovej zóny v miestnom parku. Výstavba oddychovej zóny v priestore medzi hl. cestou a Medzianskym potokom. Výstavba oddychovej zóny v priestore zóny od Grodzinského mosta k Remeninám. Výstavba relaxačnej zóny pri rieke Topľa. Výstavba oddychovej zóny v parku pri Veľkom kaštieli. Revitalizácia centrálnej zóny mesta.
Opatrenie 5.4.3 Aktivity	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Obnova prirodzených porastov toku Topľa.
Opatrenie 5.4.4 Aktivity	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cestných dopravných vstupov do mesta Hanušovce nad Topľou. Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesta v katastri mesta Hanušovce nad Topľou z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.
Opatrenie 5.4.5 Aktivity	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov.

4.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť s cieľom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Aktivity	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku. Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov. Výstavba zariadenia pre seniorov v priestore Budovateľskej ulice. Zabezpečenie prepravnej služby pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2 Aktivity	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny. Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba/rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.
Opatrenie 6.1.3 Aktivity	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie chránenej dielne pre obyvateľov so zdravotným postihnutím. Zriadenie novej služby - požičovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok. Zriadenie prepravnej služby. Zriadenie sociálneho podniku.
Opatrenie 6.1.4 Aktivity	Marginalizované skupiny a rómske komunity. Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie.

Výstavba strediska osobnej
hygieny. Výstavba mestskej
práčovne.

Opatrenie 6.1.5 **Mestská nájomná bytová výstavba.**
Aktivity Výstavba nájomnej bytovej výstavby.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.2.1 **Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.**
Aktivity Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.
Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
- Opatrenie 6.2.2 **Podpora poradenskej činnosti.**
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.
- Opatrenie 6.2.3 **Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.**
Aktivity Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
- Opatrenie 6.2.4 **Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.**
Aktivity Zriadenie priestorov pre špecializované ambulancie (očné, kožné, ORL, RTG, hematológia, atď.).
II. etapa rekonštrukcie budovy zdravotného strediska.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.3.1 **Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.**
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.
- Opatrenie 6.3.2 **Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.**
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.
- Opatrenie 6.3.3 **Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.**
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

4.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií k prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1
Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rozšírenie kapacít predškolských zariadení.
Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.
Opatrenie 7.1.2
Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy (obstaranie a modernizácia knižníc a učební).
Opatrenie 7.1.3
Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia a rozšírenie kapacity základnej školy.
Opatrenie 7.1.4
Aktivity	Podpora záujmovej činnosti.
Dostavba kapacity ZUŠ.
Opatrenie 7.1.5
Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia jedální MŠ a ZŠ.
Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.
Opatrenie 7.1.6
Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej športovej infraštruktúry.
Modernizácia vybavenia školských telocviční.
Rekonštrukcia športového ihriska základnej školy.
Rekonštrukcia školskej telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1
Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba detského ihriska pri bytových domoch v centre mesta.
Výstavba nového futbalového ihriska.
Výstavba športových ihrísk pri starej škole.
Opatrenie 7.2.2
Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.
Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.3
Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.
Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.4
Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.
Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.5
Aktivity	Podporovať talentovanú mládež.
Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.6
Aktivity	Spolupracovať s o.z., inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.
Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 7.2.7
Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

4.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov pestrou ponukou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1
Aktivity	Základná kultúrna infraštruktúra.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia objektu mestského kina na multifunkčné zariadenie (kino, divadlo).
Kompletná rekonštrukcia interiéru domu kultúry.
Modernizácia mestskej knižnice.
Opatrenie 8.1.2
Aktivity	Múzeá a archeolog. lokality.
Sprístupnenie lokalít.
Opatrenie 8.1.3
Aktivity	Kultúrno-historické pamiatky.
Rekonštrukcia objektu Malého kaštieľa.
Opatrenie 8.1.4
Aktivity	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Podpora kultúrnych podujatí.
Výstavba vonkajšieho amfiteátra.
Podpora činnosti kultúrneho súboru Oblík.
Podpora činnosti kultúrneho súboru Vargovčan.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1
Aktivity | Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí. |
|-----------------------------|---|

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1
Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multim. forme.
Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimedialnej forme.
Opatrenie 8.3.2
Aktivity	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesta.
Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

4.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať dobré meno mesta a dosiahnuť, aby sa mesto stalo vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie mesta.

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky mesta.

Aktivita
Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v meste.

Aktivita
Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách mesta.
Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mesta.

Opatrenie 9.1.3. Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.

Aktivita
Budovanie partnerstiev.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.

Aktivita
Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba nocľahárne.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Aktivita
Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

Aktivita
Zabezpečenie personálnych kapacít.

4.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budov vo vlastníctve mesta.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia objektov garáží a dielne. Dobudovanie garážových priestorov pre vozový park. Rekonštrukcia HBV vo vlastníctve mesta.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.
Aktivita	Rozšírenie kamerového systému. Inštalácia fotopascí na problematických miestach v meste.
Opatrenie 10.2.2	Zvyšovanie bezpečnosti v meste.
Aktivita	Zriadenie obecnej polície. Rozšírenie projektu „Občianskych hliadok“.

4.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na egovernment na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita	Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita	Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesta. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hanušovce nad Topľou

2021 – 2027

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčných plánov.

5.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Mestský úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Mestský úrad v súčinnosti s poslancami MsZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja mesta, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR mesta bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií MsZ.

Mestské zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR mesta a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Hanušovce nad Topľou, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2021 – 2027.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov mesta Hanušovce nad Topľou Implementácia PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou je nasledovný:

- Mestské zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov mesta Hanušovce nad Topľou. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu mesta Hanušovce nad Topľou budú zabezpečovať pracovníci úradu a primátor mesta.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Mestského zastupiteľstva mesta Hanušovce nad Topľou.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa odporúča zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený z primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Opatreniach v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík mesta, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v meste, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území mesta, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj mesta, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj mesta.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

5.2 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2021 – 2027 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou

podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území mesta. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre mesto Hanušovce nad Topľou vstupy pre rozhodovanie s cieľom zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie Mestského zastupiteľstva mesta Hanušovce nad Topľou (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať MsÚ Hanušovce nad Topľou. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí MsÚ Hanušovce nad Topľou a Mestského zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2021 - 2027. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2021 – 2027) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá MsÚ Mestskému zastupiteľstvu mesta Hanušovce nad Topľou najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Mestskému zastupiteľstvu mesta Hanušovce nad Topľou. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia MsÚ a Mestské zastupiteľstvo mesta Hanušovce

nad Topľou pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31. 12. 2027. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí MsÚ Hanušovce nad Topľou, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá Mestskému zastupiteľstvu.

5.2.1.1 Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2021 - 2027		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2024	podľa rozhodnutia mesta/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie častí PHRSR	v roku 2022, 2024, 2026	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho častí	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

ZDROJ: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

5.3 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Mesto bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí MsZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude MsÚ Hanušovce nad Topľou.

5.3.1.1 Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	06/2022	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
2.	06/2023	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
3.	06/2024	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
4.	06/2025	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
5.	06/2026	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ

6.	06/2027	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
----	---------	-----	--	-------------------------	--	---	---

5.4 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mesta v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €. Priorita určuje dôležitosť aktivity, pričom priorita 1 znamená najvyššiu dôležitosť a 3 najmenšiu.

5.5 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v meste.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.					
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	podnikateľské subjekty, mesto
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesto, podnikateľských subjektov a obyvateľov mestopri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesto.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/1	podnikateľské subjekty, mesto
	Vytvorenie sociálneho podniku mesta a dobudovanie technického vybavenia	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	stredný/1	mesto
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Kompletná rekonštrukcia domu služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia jestvujúcich objektov na ulici Komenského. Dobudovanie prieluk na obchodné priestory.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor, súkromný sektor	žiadny/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Revitalizácia bývalých pekární.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba obchodného domu za čerpacou stanicou PHM.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba podnikateľského inkubátora.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zavedenie zvýhodneného daňového systému pre miestnych podnikateľov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie - využiť objekty v areály PD.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.	3 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia priemyselných zón.	2 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy, veternej energie ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá.	800	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

5.6 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu mesto Vráble. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Šíriava	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Kukorelliho.	130	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka na ul. Zámockej.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Budovateľskej ulici.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba novej miestnej komunikácie na ulici Kukorelliho.	345	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba novej miestnej komunikácie na ulici Tehelná.	295	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III/3604.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK,
Opatrenie 2.1.3		Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa).	95	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Bystré.	110	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Petrovce.	65	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Medzianky.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.4		Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	8	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích miest na Budovateľskej ulici.	55	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích plôch na Slovenskej ulici.	115	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích plôch pri zdravotnom ihrisku.	55	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.5		Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Kukorelliho ulici.	125	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka od viaduktu smerom na ul. Šíriava.	65	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka od ul. SNP	95	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba chodníka na ul. Mierová	105	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	Rekonštrukcia chodníka v mestskom parku.	345	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba pozdĺž hlavnej cesty k čerpacej stanici.	65	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba chodníka na Kukorelliho ulici – smer zahrady.	85	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba chodníka na ulici Tehelná.	105	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia mosta Mierová/SNP – pod strečnom.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia mosta Mierová/SNP – pri Sochových.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia mosta Kláštorňa – pri Lukáčových.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia mosta Kláštorňa/Bukovské – pri Šimkových.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia mosta I18/Počekanec.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia lávky 3604/Zámocká.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia lávky Pamätník SNP/Zámocká.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
	Rekonštrukcia lávky Pamätník SNP/Mierová.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ, mesto
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia informačných tabúl v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Osadenie zvislého a vodorovného dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vybudovanie novej SAD zastávky pri základnej škole.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vybudovanie novej SAD zastávky pri pohostinstve Pod Strečnom.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s nástupišťom.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

5.7 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesto a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesto a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3		Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.				
Opatrenie 3.1		Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV od „Luščáka“ po železničnú stanicu.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV pri Lesnej správe – Kukorelliho ul..	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na Sadovej ulici.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na Mierovej ul. – smer Petrovce.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v smere na Bukovské lúky.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Počekanec.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Sadová.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Bukovské smer Medzianky.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite nad Bukovským a Počekancom (Hôrka).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. SNP smer Plebanske.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Tehelná.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba HBV na ul. Komenského „za bankou“	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.2		Verejné osvetlenie.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia - LED osvetlenie.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.3		Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej infraštruktúry.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Úprava vstupov vo verejných budovách.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba bezbariérového prístupu do budovy domu služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor, súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou, vlastníci

	Výstavba bezbariérového prístupu z ul. Kláštorňá k I18.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
Opatrenie 3.4	Mestský rozhlas a televízia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu.	45	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia podzemných a nadzemných hydrantov.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revízia požiarnych zariadení a výzbroje.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarna zbrojnice.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.6	Mestské cintoríny a pietne miesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia a rozšírenie cintorína v Hanušovce nad Topľou.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.7	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie nájomného bytového fondu.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zníženie energetickej náročnosti budovy zdravotného strediska.	650	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia teplovodných rozvodov.	455	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).	55	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Využitie obnoviteľných zdrojov na strechách budov – fotovoltaické panely.	135	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vybudovanie veterného parku v okrajových častiach katastra.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.8	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	15	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou

	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	1 800	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie kapacity akumulácie vodných zdrojov.	500	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	Telecom,a.s., VSD a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s., VSD a.s.
	Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických/optických vedení.	podľa potreby	Telecom,a.s., VSD a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s., VSD a.s.
Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na Kukorelliho ulici.	podľa potreby	rozpočet VSD, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	VSD, a.s.
	Rekonštrukcia elektrickej siete na ul. Garbiarska.	podľa potreby	rozpočet VSD, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	VSD, a.s.
	Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na ulici Tehelná.	podľa potreby	rozpočet VSD, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	VSD, a.s.
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba nových VTL prípojk a STL plynovodov (0,1 MPa, do 0,4 MPa), RS VTL/STL, DRS VTL/STL.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,
	Rekonštrukcia STL 0,1 MPa plynovodnej siete na STL s PN do 0,4 MPa a NTL na STL.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,

5.8 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie zberného kontajneru ročne.	5	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.3 Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia čiernych skládok v meste.	250	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.4 Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dobudovanie zberného dvora.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba mestského kompostoviska v lokalite Mierovej ulici.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obstaranie mechanizácie pre mestské kompostovisko.	600	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.5 Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba prístreškov v centrálnej časti pri mestskej kotolni.	140	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Osadenie smetných košov v centrálnej časti mesta.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.6 Odvádzanie odpadových vôd.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba kanalizačnej siete na ul. Jarmočná – 2. etapa.	540	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Šarišskej ulici.	295	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Budovateľskej ul.	450	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.7 Odvádzanie dažďových vôd.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Realizácia odvodnenia ul. Jarmočná.	65	rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Realizácia odvodnenia ul. SNP.	90	rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Realizácia odvodnenia ul. Budovateľská.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

5.9 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom mesto je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vypracovanie programu odpadového hospodárstva.	-	-	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mesta Hanušovce nad Topľou.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
	Dostavba odvodňovacieho kanála na Budovateľskej ul.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
	Dostavba odvodňovacieho kanála na Zámočkej ul.	90	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,

	Dostavba odvodňovacieho kanála v lokalite Počekanec.	160	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pŕch.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia koryta Hanušovského potoka.	350	VHP, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia koryta Medzianskeho potoka.	550	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vyčistenie a revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“.	240	VHP, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesto.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia priestorov pre výbeh psov s príslušným vybavením.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v miestnom parku.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v priestore medzi hl. cestou a Medzianskym potokom.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v priestore zóny od Grodzinského mosta k Remeninám.	140	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba relaxačnej zóny pri rieke Topľa.	330	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v parku pri Veľkom kaštieli.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia centrálnej zóny mesta.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obnova prirodzených porastov povodia rieky Topľa.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesto.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cestných dopravných vstupov.	4	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesto v katastri mesto Hanušovce nad Topľou z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.	8	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov.	14	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou

5.10 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer	
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesto.	
Podprogram 6.1. Sociálne služby	
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba zariadenia pre seniorov v priestore Budovateľskej ulice.	3500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie prepravnej služby pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba zariadenia pre seniorov v priestore Budovateľskej ulice.	550	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	850	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie chránenej dielne pre obyvateľov so zdravotným postihnutím.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie novej služby - požičovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie prepravnej služby.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie sociálneho podniku.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba strediska osobnej hygieny.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba mestskej práčovne.	140	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba nájomnej bytovej výstavby.	3 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenie 6.2.1 Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty

Opatrenie 6.2.2 Podpora poradenskej činnosti.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 6.2.3 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 6.2.4 Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre špecializované ambulancie (očné, kožné, ORL, RTG, hematológia, atď.).	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	II. etapa rekonštrukcie budovy zdravotného strediska.	1 800	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesto.

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.

Personálne poradenstva.	zabezpečenie	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.
-------------------------	--------------	---------------	-----------------------	--------------	---------	-------------

5.11 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie kapacít predškolských zariadení.	600	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy (obstaranie a modernizácia knižníc a učební).	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia a rozšírenie kapacity základnej školy.	650	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba kapacity ZUŠ.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia jedální MŠ a ZŠ.	290	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia školských telocviční.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Rekonštrukcia športového ihriska základnej školy.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Rekonštrukcia školskej telocvične.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 7.2. Šport					
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.				
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3 mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba detského ihriska pri bytových domoch v centre mesta.	65	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3 mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba nového futbalového ihriska.	3500	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3 mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba športových ihrísk pri starej škole.	450	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3 mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, MŠ SR	verejný sektor	nízky/2 mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2 mesto, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2 mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2 mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2 mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti telesnej kultúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný, tretí sektor	nízky/2 mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný/2 mesto Hanušovce nad Topľou

5.12 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesto. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesto tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesto a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia objektu mestského kina na multifunkčné zariadenie (kino, divadlo)	550	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor, príp. súkromný	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Kompletná rekonštrukcia interiéru domu kultúry.	340	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor, príp. súkromný	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia mestskej knižnice.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Sprístupnenie lokalít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu Malého kaštieľa.	235	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba vonkajšieho amfiteátra.	160	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Podpora činnosti kultúrneho súboru Oblík.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Podpora činnosti kultúrneho súboru Vargovčan.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesto v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesto v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesto.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

5.13 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill mesta a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia mesto						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu mesto.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesto.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	4	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakciách mesto.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty mesto.	6	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atrakcií regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad rozpočet/priorita na	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie partnerstiev.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Relaxačno-rekreačné zázemie mesta.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie mesto.					
Opatrenie 9.2.1	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba nocľahárne.	550	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

5.14 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budov vo vlastníctve mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia objektov garáží a dielne.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dobudovanie garážových priestorov pre vozový park.	490	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia HBV vo vlastníctve mesta.	1 350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.					
Opatrenie 10.2.1	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie kamerového systému pri kultúrnom dome.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Inštalácia fotopascí na problematických miestach v meste.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 10.2.2 Zvyšovanie bezpečnosti v meste.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie obecnej polície.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie projektu „Občianskych hliadok“.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

5.15 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesto a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti. V súčasnosti od augusta 2015 je v realizácii elektronizácia pracoviska mestského úradu v rámci elektronizácie územnej samosprávy – DataCentrum.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste.	15	rozpočet mesta	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	5	rozpočet mesta	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesto.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesta.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.

6 FINANČNÁ ČASŤ

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Hanušovce nad Topľou

2021 – 2027

6.1 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Programový rozpočet mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2023 – 2025

Výdavky podľa programov	Rozpočet		
	2023	2024	2025
1 Časť I. Bežný rozpočet	422 951,-	427 951,-	427 951,-
1 PLÁNOVANIE, MANAŽMENT A KONTROLA	422 951,-	427 951,-	427 951,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	1 800,-	1 800,-	1 800,-
2 PROPAGÁCIA A MARKETING	1 800,-	1 800,-	1 800,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	453 099,-	442 371,-	429 871,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	329 442,-	2 500,-	2 500,-
3 Časť II. Finančné operácie	154 580,-	145 804,-	145 804,-
3 INTERNÉ SLUŽBY	937 121,-	590 675,-	578 175,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	67 576,-	65 576,-	65 576,-
4 SLUŽBY OBČANOM	67 576,-	65 576,-	65 576,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	2 800,-	2 800,-	2 800,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet			
5 BEZPEČNOSŤ	2 800,-	2 800,-	2 800,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	101 500,-	104 500,-	104 500,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet			
6 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	101 500,-	104 500,-	104 500,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	10 000,-	10 000,-	10 000,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	503 275,-		
7 KOMUNIKÁCIE	513 275,-	10 000,-	10 000,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	3 308 788,-	3 298 913,-	3 298 913,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	18 519,-		
8 VZDELÁVANIE	3 327 307,-	3 298 913,-	3 298 913,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	35 900,-	35 400,-	32 900,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet			
9 ŠPORT	35 900,-	35 400,-	32 900,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	125 600,-	175 600,-	175 600,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	17 973,-		
10 KULTÚRA	143 573,-	175 600,-	175 600,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	35 000,-	35 000,-	35 000,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	3 500,-		
11 PROSTREDIE PRE ŽIVOT	38 500,-	35 000,-	35 000,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	33 600,-	33 600,-	33 600,-
12 BÝVANIE	33 600,-	33 600,-	33 600,-
1 Časť I. Bežný rozpočet	327 005,-	76 980,-	75 260,-
2 Časť I. Kapitálový rozpočet	81 772,-		
13 SOCIÁLNE SLUŽBY	408 777,-	76 980,-	75 260,-
CELKOM	6 034 680,-	4 858 795,-	4 842 075,-

ZDROJ: MsÚ - Programový rozpočet mesta Hanušovce nad Topľou na rok 2023 – 2024 – 2025

REKAPITULÁCIA	Rozpočet 2023	Rozpočet 2024	Rozpočet 2025
	€	€	€
<i>Bežné príjmy</i>	5 017 841,00	4 855 595,00	4 838 875,00
<i>Kapitálové príjmy</i>	610 595,00	2 500,00	2 500,00
Príjmy spolu	5 628 436,00	4 858 095,00	4 841 375,00
<i>Príjmy finančných operácií</i>	406 244,00	700,00	700,00
ZDROJE SPOLU	6 034 680,00	4 858 795,00	4 842 075,00
<i>Bežné výdavky</i>	4 925 619,00	4 710 491,00	4 693 771,00
<i>Kapitálové výdavky</i>	954 481,00	2 500,00	2 500,00
Výdavky spolu	5 880 100,00	4 712 991,00	4 696 271,00
<i>Výdavky finančných operácií</i>	154 580,00	145 804,00	145 804,00
POUŽITIE ZDROJOV SPOLU	6 034 680,00	4 858 795,00	4 842 075,00
<i>Bežný rozpočet</i>	92 222,00	145 104,00	145 104,00
<i>Kapitálový rozpočet</i>	-343 886,00	0,00	0,00
Výsledok rozpočtového hospodárenia	-251 664,00	145 104,00	145 104,00
<i>Finančné operácie</i>	251 664,00	-145 104,00	-145 104,00
Výsledok hospodárenia celkový	0,00	0,00	0,00

ZDROJ: MsÚ - Programový rozpočet mesta Hanušovce nad Topľou na rok 2023 – 2024 – 2025

Finančné zdroje zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie Operačný program Slovensko:

V programovom období 2021 - 2027 je v Operačnom programe Slovensko alokovaných celkovo 12 593 734 933€.

Na rozvoj regiónov je alokovaných celkovo 2 127 703 635€, z toho na IUS 8 krajov 1 207 987 567€ a na všetkých 18 UMRov 919 716 068€.

Plán obnovy a odolnosti SR:

Priorita: Kvalitné vzdelávanie 892 mil.€

Priorita: Veda, výskum, inovácie 739 mil.€

Priorita: Efektívna verejná správa a digitalizácia 1 110 mil.€

Priorita: Zelená ekonomika 2 301 mil.€

Programy cezhraničnej spolupráce:

Interreg PL –SR 2021 – 2027

fin. rozpočtové prostriedky podľa fondu a národného spolufin. : 161 608 079,00€

HUSKROUA INTERREG NEXT 2021 – 2027

V období 2021 – 2027 sa na projektové nápady, ktoré sa majú realizovať v spolupráci s partnermi z členských štátov a Ukrajiny, prideli 66 miliónov EUR.

Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE)

Celkový rozpočet na roky 2021 – 2027: 5,4 miliardy EUR

Nórsky finančný mechanizmus a finančný mechanizmus EHP

Dotácie jednotlivých ministerstiev a fondov:

DOTÁCIE MINISTERSTVA INEVSTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

ENVIRONMENTÁLNY FOND

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ a RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
FOND NA PODPORU ŠPORTU
DOTÁCIE MINISTERSTVA KULTÚRY SR

Grantové schémy ministerstiev, neziskových organizácií a pod. :

VLASTNÉ ZDROJE – ROZPOČET MESTA
BANKOVÉ ÚVERY
ŠTÁTNE DOTÁCIE Z ÚČELOVÝCH FONDŮ
DOTÁCIE Z VÝŤAŽKU LOTÉRIÍ
FINANCIE Z NÁRODNÝCH PROJEKTOV (MPSVR, ÚRADY PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY)
ŠTRUKTURÁLNE A FONDY
NADÁCIE, NEINVESTIČNÉ FONDY
ÚČELOVÉ FONDY ZAHRANIČNÝCH ZASTUPITEĽSTIEV V SR (HOLANDSKÉ, AMERICKÉ,
KANADSKÉ,...)
SVETOVÁ BANKA
SPONZORING PODNIKATEĽOV, FIRIEM, BANKOVÉHO SEKTORA, SÚKROMNÝCH OSÔB
ZDRUŽOVANIE PROSTRIEDKOV VEREJNEJ A NEVEREJNEJ SFÉRY, ATD.

Štruktúra využívania uvedených zdrojov bude závisieť na momentálnej finančnej situácii mesta, danej priority , možnosti získania externých zdrojov na financovanie ako ja na spoločensko-ekonomických podmienkach v spoločnosti.

Z Á V E R

PHRSR mesta Hnúšovce nad Topľou je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mesta.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR mesta Hnúšovce nad Topľou bol schválený na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Hnúšovciach nad Topľou dňa:

..... Uznesením číslo

pečiatka mesta

.....
primátor mesta

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
3. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja 2021- 2030 (PHSR POSK),
4. Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie
5. Všeobecné nariadenie EÚ, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o EFRR, ESF plus, KF a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza, článok č.22-24
6. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
7. Politika súdržnosti 2021 – 2027
8. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
9. Plán obnovy a odolnosti SR
10. Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovensko na roky 2021 – 2027
11. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, programov rozvoj obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného SMART (inteligentného, rozumného) rozvoja (2022)
12. Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
13. Stratégia rozvoja cyklodopravy a cykloturistiky v Prešovskom kraji
14. Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu Prešovského samosprávneho kraja
15. Kostrová sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji
16. Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Vranov nad Topľou
17. Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Vranov nad Topľou (2022)
18. Plán udržateľnej mobility PSK (PUM PSK)
19. Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011
20. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Hanušoviec nad Topľou 2023 – 2027
21. PHSR Hanušovce nad Topľou,
22. ÚPM Hanušovce nad Topľou
23. KPSS Hanušovce nad Topľou
24. www.hanusovce.sk
25. <http://zushanusovce.edupage.org>
26. <http://szshanusovce.edupage.sk>
27. <http://zshanusovce.edupage.org>
28. Štatistický úrad SR databáza DATAcube
29. Register neziskových organizácií, MV SR
30. Evidencia občianskych združení, MV SR
31. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
33. Zákon č.121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie
34. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
35. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
36. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
37. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
38. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
39. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
40. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
41. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
42. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.

43. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
44. Interné materiály mesta Hanušovce nad Topľou.
45. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
46. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
47. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961. 18. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
48. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
49. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
50. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
51. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
52. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
53. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
54. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
55. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko
56. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
57. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
58. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
59. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
60. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
61. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
62. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
63. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
64. <http://www.mineraly.sk/>
65. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. - 37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
66. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Námestovo: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
67. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067006- 4 –
68. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
69. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223, 42.
70. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
71. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
72. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
73. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
74. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
75. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
76. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička Ľ., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
77. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
78. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
79. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
80. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972

81. 20.5.2015, www.krasy-slovenska.sk
82. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
83. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
84. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
85. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
86. 20.10.2013, <http://www.sopsr.sk/natura/>
87. XI.j2005 Č. I SÚČASNÝ STAV OVPLYVNENIA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD V POVODÍ HORNEJ TOPLĚ
88. Valéria Brušková, Miriam Fendeková, Peter Némethy Veľký, J. a kolektív, 1977; Encyklopédia Slovenska I. zväzok A - D. Veda, Bratislava, s. 310-311 71. Mišík, M., Chlupáč, I., Cicha, I., 1984. Historická a stratigrafická geológia. SPN, Bratislava, 541 s.